

RAPPORTER

LEVEKÅRSUNDERSØKELSEN 1980

DOKUMENTASJON DEL I

AV
ARNE S. ANDERSEN, ARVID HANSEN OG GUNVOR IVERSEN

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO

RAPPORTER FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ 81/24

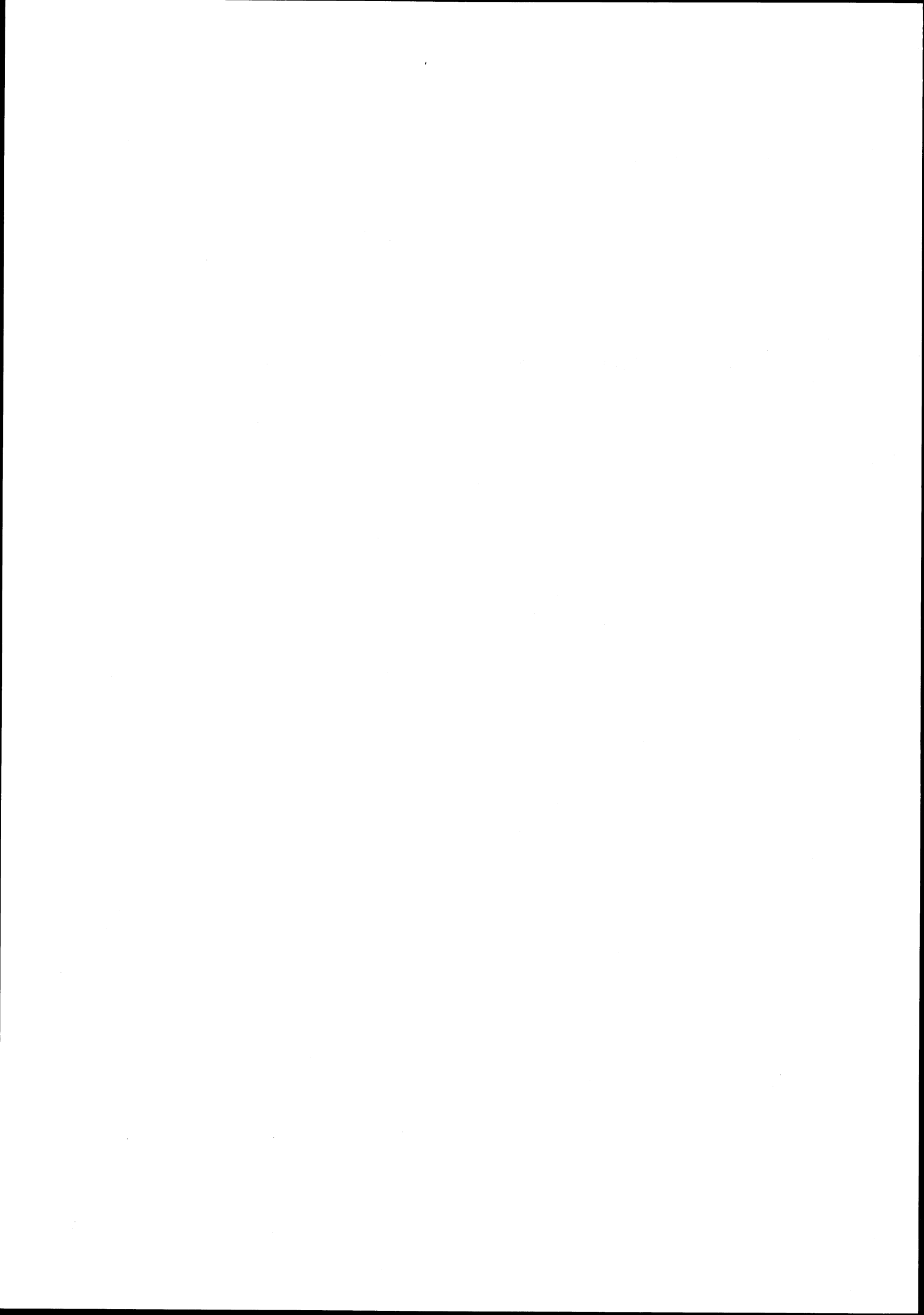
**LEVEKÅRSUNDERSØKELSEN
1980**

DOKUMENTASJON DEL I

AV

ARNE S. ANDERSEN, ARVID HANSEN OG GUNVOR IVERSEN

**OSLO 1981
ISBN 82-537-1612-5
ISSN 0332-8422**

FORORD

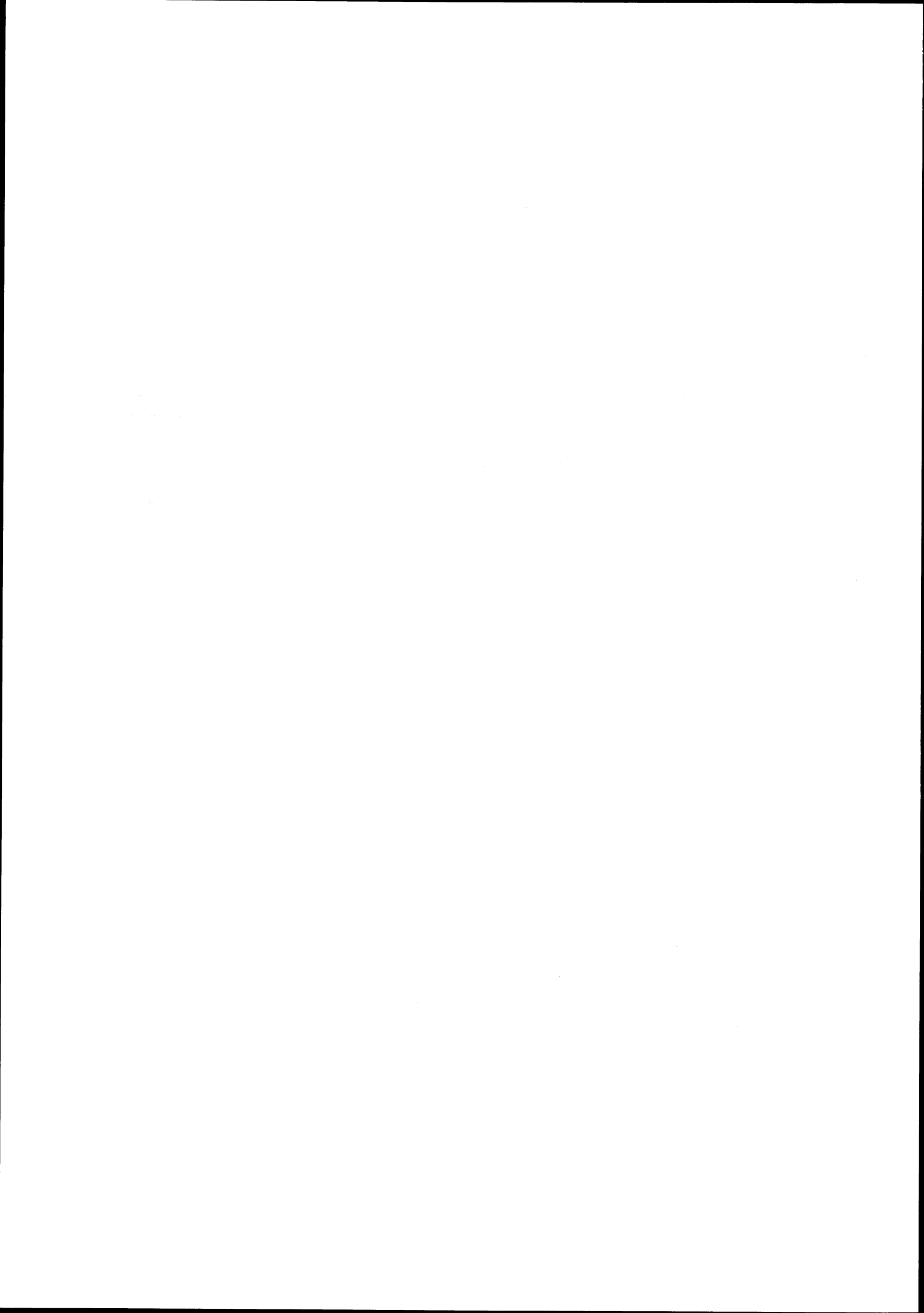
Denne publikasjonen er en del av dokumentasjonen av Statistisk Sentralbyrås Levekårsundersøkelse 1980. Publikasjonen inneholder en gjennomgang av innholdet i undersøkelsen, den gir en oversikt over de begreper en har søkt å måle, drøfter de hensyn og valg som ligger til grunn for utformingen av de konkrete spørsmål, og sammenlikner disse formuleringene med tilsvarende i andre undersøkelser av levekår. En dokumentasjon av det tekniske opplegg og av gjennomføringen av undersøkelsen blir gitt i en egen publikasjon.

Arbeidet med publikasjonen er delvis finansiert av Forbruker- og administrasjonsdepartementet.

Gunvor Iversen har skrevet kapitlet om sysselsetting og arbeidsforhold, Arvid Hansen om fritid og sosial kontakt, mens Arne Støttrup Andersen har skrevet de øvrige kapitler.

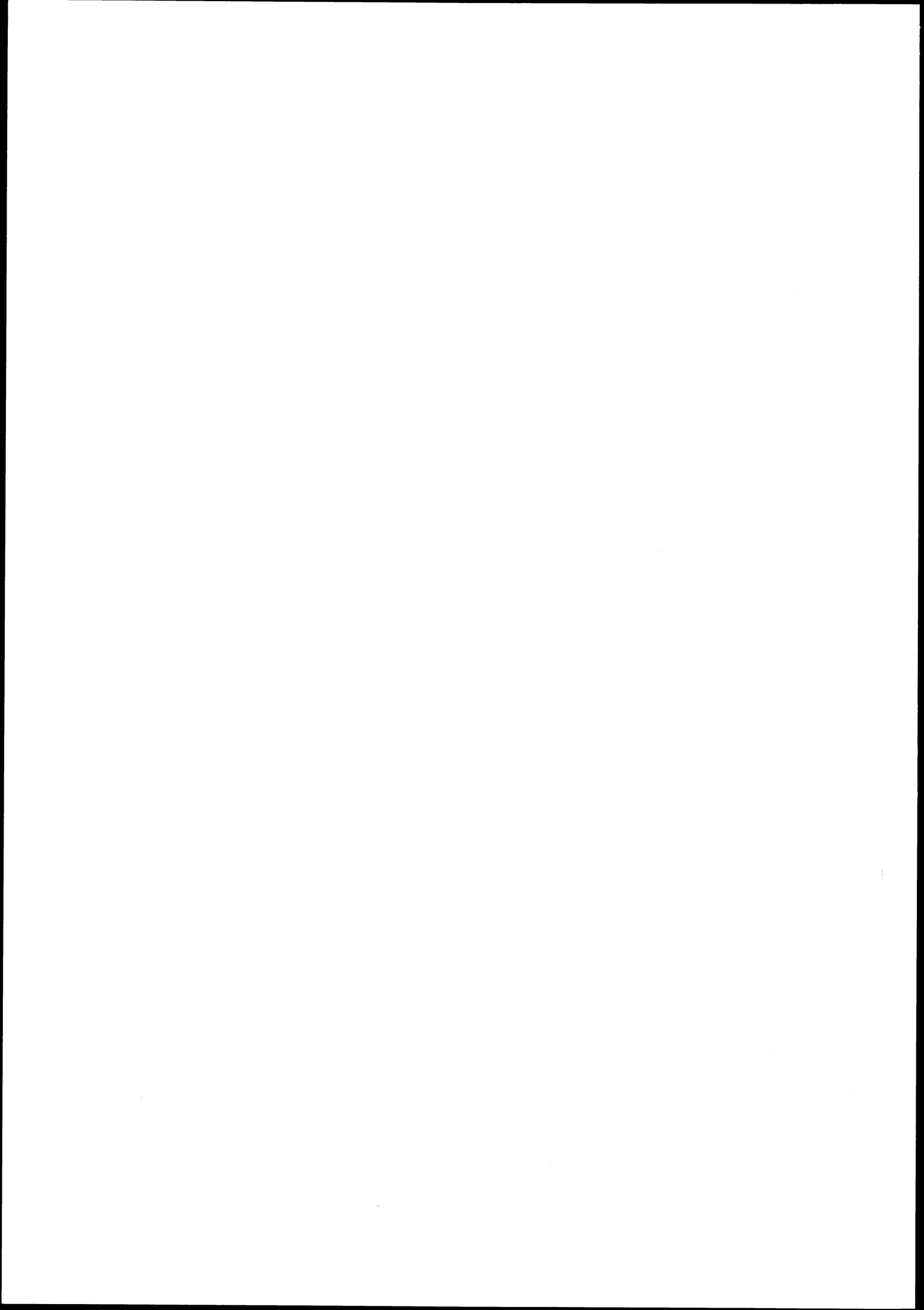
Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 28. september 1981

Odd Aukrust

INNHOOLD

	Side
1. Innledning	7
1.1. Levekårsundersøkelsens formål	7
1.2. Noen synspunkter på måling av levekår	8
1.3. Litt om planlegging av Levekårsundersøkelsen 1980	9
2. Bakgrunnskjennemerker	10
3. Boforhold	12
3.1. Boligen	12
3.2. Bomiljø	14
3.3. De enkelte indikatorer på bomiljø	15
4. Økonomiske forhold	17
4.1. Inntekt	17
4.2. Formue. Varige forbruks-goder	18
5. Sysselsetting og arbeidsforhold	18
5.1. Innledning	18
5.2. Referanseperioder	20
5.3. Avgrensning av grupper	20
5.4. Noen klassifiseringsvariable	21
5.5. Sysselsettingsindikatorer	22
5.6. Indikatorer på arbeidsforhold	23
5.6.1. Fysisk arbeidsmiljø	23
5.6.2. Organisatoriske forhold på arbeidsplassen	24
5.6.3. Yrkesskader. Sykefravær	30
5.7. Arbeid utenfor lønnsarbeidsmarkedet	31
6. Helse	32
6.1. Innledning	32
6.2. Begreper for helsetilstand	33
6.2.1. Sykdommer	33
6.2.2. Funksjonsevne	33
6.3. Utforming av indikatorer og forholdet til andre undersøkelser	33
7. Fritid	35
7.1. Fritid som velferdsgode	35
7.2. Fritidsaktiviteter: Indikatorer, sammenliknbarhet mv.	36
8. Sosial kontakt	37
8.1. Innledning	37
8.2. Sosial forankring og markedspreget bytte	38
8.3. Isolasjon, ensomhet og svak forankring	39
8.4. Kontakttyper og kontaktmåter	40
8.5. Kontaktmønstre	43
8.6. Kontaktbetingelser	44
Litteraturliste	46
Vedlegg	
Levekårsundersøkelsen 1980: Spørreskjema og marginalfordelinger	47
Utgitt i serien Rapporter fra Statistisk Sentralbyrå (RAPP)	67

1. INNLEDNING

I denne publikasjonen presenteres en del av dokumentasjonen av Statistisk Sentralbyrås Levekårsundersøkelse 1980. I tillegg blir det utarbeidet en mer teknisk dokumentasjon av opplegget av undersøkelsen.

Denne dokumentasjonen inneholder først en redegjørelse for det generelle formål med undersøkelsen og en drøfting av enkelte mer generelle prinsipper som har ligget til grunn for valg og utforming av indikatorene. Hoveddelen består i en gjennomgang av de levekårskomponenter som inngår i undersøkelsen. For hvert område blir det gjort rede for de mer generelle synspunkter som ligger til grunn for systematiseringen av indikatorene og valget av enkelte indikatorer på området. Videre blir de begreper som de ulike indikatorer søker å måle drøftet, liksom de konkrete mål som er valgt for de enkelte indikatorer. Et viktig punkt er en sammenlikning av de enkelte indikatorer med tilsvarende indikatorer i andre undersøkelser, først og fremst levekårsundersøkelsen i 1973.

I tillegg til at det generelt kan være av verdi på denne måten å presentere grunnlaget for et spørreskjema, bl.a. vil det kunne lette tilgjengeligheten av materialet for brukeren, er det to hovedgrunner til at vi presenterer denne dokumentasjonen. Den første grunnen er at Levekårsundersøkelsen 1980 er planlagt som et ledd i en serie levekårsundersøkelser. Når en ved planlegging av seinere undersøkelser tar utgangspunkt i 1980-undersøkelsen, er slik dokumentasjon en fordel. Den andre grunnen er at Levekårsundersøkelsen 1980 er en fortsettelse av levekårsundersøkelsen i 1973. Muligheten for å gi tall for levekårenes utvikling må derfor vurderes i forhold til denne, selv om 1973-undersøkelsen på mange områder på ingen måte er den eneste mulighet for å gi endringstall. Det er likevel viktig for de enkelte indikatorer å vurdere sammenlikningsmulighetene i de to undersøkelsene.

1.1. Levekårsundersøkelsens formål

I dette kapittel skal vi gi en framstilling av de synspunkter på levekårsundersøkelsens formål og innhold som har ligget til grunn for utformingen av opplegget av undersøkelsen. Hensikten med framstillingen er å presentere bakgrunnen for opplegget av undersøkelsen, ikke å gi en bred og kritisk drøfting av synspunktene på undersøkelsens formål og innhold.

Det er to hovedformål med en levekårsstatistikk som har vært avgjørende for opplegget av levekårsundersøkelsen:

1. Å belyse fordelingen av levekårene i sin helhet i befolkningen ut fra et visst valg av innhold i begrepet levekår.
2. Å belyse utviklingen i befolkningens levekår, dvs. både utviklingen i levekårenes nivå og fordeling.

Et tredje viktig sett av formål i forbindelsen med statistikk og forskning omkring befolkningens levekår omfatter slike spørsmål som årsaker til forskjeller og endringer i levekår, konsekvenser av forskjeller i levekår og konsekvenser av tiltak for befolkningens levekår (Sten Johansson, 1980). I opplegget av levekårsundersøkelsen er det ikke tatt spesielle hensyn til slike formål, og opplegget vil antakelig for det meste være lite egnet for disse formål. Det forhindrer ikke at en på grunnlag av opplysninger fra levekårsundersøkelsen vil kunne få visse holdepunkter for å gi svar på spørsmål av denne typen.

Statistikk som gjør det mulig å sammenlikne levekårene for ulike grupper i samfunnet vil være av betydning både for offentlige myndigheter, for interessegrupper og for den enkelte. Det er derfor i undersøkelsen lagt vekt på at det skal være mulig å foreta en mest mulig pålitelig avgrensning av viktige grupper i samfunnet.

For å kunne belyse fordelingen av levekår i befolkningen må en legge vekt på å registrere levekår så bredt som mulig. Levekårsundersøkelsen skal tilstrebe et bilde av de viktigste trekk ved levekårene, den skal gi et bilde av helheten i de individuelle levekår. Det er også ønskelig at resultatene fra levekårsundersøkelsen kan fungere som sammenlikningsgrunnlag når det gjelder de generelle trekk ved levekårene ved gjennomføring av undersøkelser av levekårene for spesialgrupper.

Det andre hovedformål er å belyse endringer i levekår. En må anta at det vanligvis knytter seg større interesse til retningen og hastigheten i endring av viktige levekårsindikatorer enn til nivået for disse på et gitt tidspunkt. Politiske målsettinger formuleres oftere i form av endringsretning enn i form av et bestemt nivå.

Det knytter seg stor interesse ikke bare til endring i nivået for ulike levekårsindikatorer, men også til endringer i fordelingen av levekår.

1.2. Noen synspunkter på måling av levekår

I dette avsnitt skal vi presentere en del synspunkter på innholdet i begrepet levekår, synspunkter som har vært med å sette visse rammer ved utformingen av spørreskjemaet til undersøkelsen. Hensikten er ikke å gå inn på en teoretisk diskusjon av levekårsbegrepet.

Levekårsbegrepet er et normativt begrep. Valget av levekårsindikatorer vil i siste omgang være begrunnet i bestemte verdioppfatninger. Dette forhold har vært utgangspunkt for ulike tilnærminger til måling av levekår. Det er en av tilnærmingene i nordisk velferdsforskning som er særegen ved eksplisitt å anta at utgangspunktet for registrering av velferd er befolkningens behov og de verdier de streber etter å realisere (Allardt, 1975). Antakelsen, og her bygger en bl.a. på psykologiske behovsteorier, er at det er mulig å empirisk vei å fastslå et antall grunnleggende behov som så kan brukes som utgangspunkt for en kartlegging av levekår. Det bør imidlertid understrekes at Allardt ser på behov som et annet og mer komplisert begrep enn ønsker.

En tilnærming som spilte en stor rolle for utformingen av den svenske "levnadsnivåundersökning" i 1968 hadde som utgangspunkt at en definisjon av velferd utfra graden av behovstilfredsstillelse ville bety at en kom opp i store problemer (Sten Johansson, 1970: 27). En mente at disse problemene ville bli betydelig mindre om en registrerte de ressurser det enkelte individ har rådighet over og med hvilke det er mulig å kontrollere eller påvirke graden av tilfredsstillelse av sine behov.

Vi skal ikke gå nærmere inn på en diskusjon av disse "teorier". Poenget her har vært å understreke et viktig spørsmål innen velferdsforskningen og vise to tilnærminger til dette problemet som har ligget til grunn for utformingen av viktige tradisjoner innen nordisk velferdsforskning, tradisjoner som har vært med å påvirke utformingen av denne levekårsundersøkelsen.

En annen betraktningssmåte som har sammenheng med problemene med å måle behovstilfredsstillelse, er at det er en langt større grad av enighet om behov når en konsentrerer oppmerksomheten om den laveste enden i fordelingen av de ulike velferdsgoder. I den svenske "levnadsnivåundersökningen" har en lagt vekt på å "belyse og måle forekomsten av problemer for individer" (Sten Johansson, 1970: 30), en har valgt å ta utgangspunkt i "onde forhold" snarere enn i forestillinger om "det gode liv".

Det normative problem i levekårsstatistikken har gitt opphav til enda en strategi for måling av velferd. Vi skal bruke betegnelsen livskvalitetsforskning og -undersøkelser (først og fremst som en oversettelse av betegnelsen "quality of life studies" som er vanlig i USA). Denne tilnærmingen er karakterisert ved at en registrerer subjektive uttrykk for tilfredshet med ens egen situasjon på en rekke områder som en antar er viktige for velferden.

En kan kanskje uttrykke tilnærmingen slik at en i livskvalitetsstudier ikke tilstreber å registrere ytre eller faktiske forhold, men derimot personers reaksjoner på ytre forhold, altså indre tilstander. Ytre forhold er forhold som - i prinsippet - kan observeres av andre personer uavhengig av hverandre. Dette innebærer naturligvis ikke nødvendigvis et fullstendig eller sterkt samsvar i ulike personers registreringer av disse ytre forhold. Andre tilstander slik som tilfredshet er derimot i prinsippet ikke-observerbare for andre uavhengig av den enkelte.

Det er ikke noe helt skarpt skille mellom de to tilnærmingene, det vil forekomme grensetilfelle som er vanskelige å plassere. På den ene siden ligger det i intervjuemetodens natur at ytre forhold blir registrert slik personen oppfatter dem. For en del forhold vil det derfor kunne være et betydelig innslag av vurdering i svaret. Registreringer av ytre forhold der innslaget av subjektive vurderinger er stort, kan bli sterkt påvirket av normer, forventninger, sammenlikningsstandarder o.l. som også påvirker uttrykk for tilfredshet. På den annen side er det også klart at uttrykk for tilfredshet med bestemte forhold ikke vil være helt uavhengig av hvordan disse ytre forhold er, det gjelder antakelig i høyere grad jo mer konkret disse ytre forhold er spesifisert.

Selv om det forekommer en del uklare grensetilfelle er det likevel prinsipielle forskjeller mellom de to tilnærningene. Stilt overfor de to mulighetene å registrere "indre tilstander" og "ytre forhold" har vi i levekårsundersøkelsen valgt så langt det er mulig ved hjelp av intervjuetoden å tilstrebe en registrering av "ytre forhold". Vi har valgt ikke å bruke betegnelsene, objektive og subjektive indikatorer, som ofte blir brukt, men som etter vår mening lett fører til begrepsforvirring, ikke minst i forbindelse med intervjuundersøkelser. Vi mener at skillet mellom forhold som i prinsippet kan observeres av andre og forhold som i prinsippet ikke er observerbare, er det vesentlige skillet i denne forbindelsen, selv om det ikke er helt uproblematisk.

Selv om alle de betraktningmåter som er nevnt foran har spilt en større eller mindre rolle for utformingen av levekårsundersøkelsen vil slike mer teoretiske betraktninger i beste fall gi forholdsvis løse rammer for valget av de konkrete levekårsindikatorer. Det er klart at overveielser som ikke kan begrunnes teoretisk, har spilt en stor rolle for utformingen. Det er således klart at antakelser om individers behov, både slik en kan iakttatte det i myndighetenes arbeid, i offentlig debatt, og ikke minst i utformingen av tidligere levekårsundersøkelser, først og fremst i Skandinavia, har påvirket valget av innhold i levekårsundersøkelsen.

Et par andre synspunkter som har spilt en rolle for begrensning av registreringen av elementer i levekårsbegrepet er følgende:

1. Vi mener at en i en generell levekårsundersøkelse skal konsentrere seg om registrering av sider ved levekårene som angår hele befolkningen eller store grupper av befolkningen. Det er klart at en generell levekårsundersøkelse ikke kan begrenses til forhold som angår alle direkte. Det er f.eks. nødvendig å registrere arbeidsforhold for yrkesaktive.

Selv på områder som "angår alle", kan det forekomme at en i valget av indikatorer må legge vekt på bestemte grupper. Bomiljøet har f.eks. forskjellig betydning for ulike grupper, og ulike grupper har forskjellige krav til bomiljøet, det er forskjellige sider ved bomiljøet som er viktige. Barn, hjemmearbeidende og pensjonister oppholder seg en større del av tiden i og omkring boligen, og vi har lagt vekt på de trekk ved bomiljøet som en antar er særlig viktig for slike grupper.

I valget av indikatorer for organisatoriske arbeidsforhold har vi forsøkt å finne fram til de trekk ved arbeidssituasjonen som er relevante for flest mulig av de yrkesaktive. Vi har ikke kunnet legge vekten på forhold som er særlig relevante for spesielle yrkesgrupper, næringer eller liknende, slik som det er mulig når en konsentrerer en undersøkelse om slike snevrere grupper. Vi har heller ikke kunnet gå inn på forhold som er spesielle for små grupper, f.eks. boforhold på arbeidsstedet for pendlere, spesielle typer service for funksjonshemmede osv.

2. Vi har konsentrert registreringen om de sider ved levekårene som en kan si er politisk relevante, som tilhører "områder for offentlig politikk". Dette er sider ved den enkelte situasjon som blir søkt påvirket gjennom tiltak fra myndighetenes side, eller som blir ansett for legitime og nødvendige områder for inngripen eller regulering fra det offentlige av ulike interessegrupper.

Skillet mellom slike områder og områder som betraktes som tilhørende "privatlivet" er flytende. Det blir ikke bare definert forskjellig av forskjellige grupper, det endrer seg også over tid.

Registrering av politisk relevante forhold har spilt en viss rolle i viktige Skandinaviske levekårsundersøkelser (Sten Johansson, 1970: 30).

1.3. Litt om planlegging av Levekårsundersøkelsen 1980

Vi skal nevne enkelte viktige elementer i den detaljerte utformingen av undersøkelsen. I januar 1979 sendte Byrået ut et forslag til levekårsindikatorer i levekårsundersøkelsen til en rekke departementer, forskningsinstitusjoner mv. Formålet var å få synspunkter fra mulige brukere og fra forskere som kunne gi grunnlag for å prioritere innen et opplegg som var noe for omfattende, og også motta forslag til nye levekårsindikatorer som burde tas med.

På grunnlag av bl.a. disse kommentarer utformet vi et konkret forslag til spørreskjema, som ble sendt til de samme personer og institusjoner. Dette ble gjort både for å få kommentarer til den detaljerte utforming av indikatorene, men også for å få forslag til å redusere omfanget av indikatorer.

Planleggingen foregikk parallelt med arbeidet i utvalget til å utrede organisering, innsamling og analyse av data om levekår oppnevnt av Forbruker- og administrasjonsdepartementet, og i nær kontakt med dette utvalget. Etter at levekårskomponenten fritid og rekreasjon ble føyd til under planleggingsprosessen, omfatter levekårsundersøkelsen alle de levekårskomponenter som levekårsundersøkelser bør dekke ifølge innstillingen fra dette utvalget (NOU, 1980: 19). Et unntak er kanskje komponenten risiko for skader og voldshandlinger. Det ble under planleggingen for lite tid til å ta opp denne komponenten som vi hadde nokså lite erfaring med fra intervjuundersøkelser.

Den erfaring en etter hvert har fått med levekårsstatistikk og den rekken med levekårsundersøkelser som har vært gjennomført, har naturligvis også spilt en viktig rolle under planleggingen. De erfaringer som ble gjort i forbindelse med levekårsundersøkelsens intervjuundersøkelse i 1973 har stått sentralt. Den seinere dokumentasjon vil inneholde en detaljert sammenlikning av levekårsundersøkelsene i 1973 og 1980. I vurderingene av sammenliknbarheten mellom de to levekårsundersøkelsene, har vi dels lagt vekt på at tidsserier bør baseres på målinger med relativt høy kvalitet, og dels på at en også kan beskrive utviklingen i levekår ved sammenlikning med andre undersøkelser enn Levekårsundersøkelsen 1973.

En annen levekårsundersøkelse som vi seinere sammenlikner med er den levekårsundersøkelsen som er utformet av en gruppe under OECD (comprehensive survey). Denne undersøkelsen har vært forbilde for levekårsundersøkelser gjennomført i Finland, Japan og Østerrike. Undersøkelsen av leveforhold som gjennomføres av Statistiska Centralbyrån i Sverige siden 1974 har også vært en viktig bakgrunnskilde i planleggingen av Levekårsundersøkelsen 1980.

Som et ledd i planleggingen ble det gjennomført en prøveundersøkelse våren 1979. Formålet med denne var først og fremst å prøve ut en del vanskelige områder og enkeltspørsmål, særlig spørsmål om organisatoriske arbeidsforhold, om lønn, om boustgifter og helse. Videre ble det forslag til spørreskjema som forelå i oktober 1979, prøvd ut "i felten" av noen få intervjuere og av planleggerne av undersøkelsen. Noen få intervjuer ble gjennomført av intervjuere mens en planlegger var til stede.

2. BAKGRUNNSKJENNERKER

Ekteskapelig status (spm. 1)

Hensikten med dette spørsmål er å registrere den formelle ekteskapelige status på intervju-tidpunktet. Dersom en person lever i samboendeforhold, skal dette ikke registreres i spørsmålet om ekteskapelig status. Samboendeforholdet vil komme fram i spm. 6 ved at den samboende får slektskapskode 3. Spørsmålet er det samme i Levekårsundersøkelsen 1973 bortsett fra at en ikke presiserte hvordan samboendeforhold skulle behandles.

Husholdning (spm. 6)

I undersøkelsen registreres alle personer som tilhører husholdningen. Det nyttes en kostholdningsdefinisjon. Til kosthusholdningen hører alle personer som er fast bosatt i boligen, også hybelboere, losjerende eller arbeidshjelp som bor i boligen og som spiser minst ett måltid daglig hos vertshusholdningen. I instruks til intervjuerne er det gitt regler for hvordan en skal behandle de tilfelle der personer midlertidig er fraværende.

For hvert medlem av husholdningen registreres fødselsår, kjønn og slektskapsforhold til personen som intervjues. Disse opplysningene danner grunnlag for avledede kjennemerker som husholdningstype, familiefase o.l.

I Levekårsundersøkelsen 1973 er opplysninger om husholdningen registrert for personer som tilhører husholdninger som en oppnådde intervju med i Forbruksundersøkelsen 1973. Også i 1973 ble det brukt en kosthusholdningsdefinisjon. Slektskapsforholdene i husholdningen er registrert noe mer detaljert i 1980.

Yrke (spm. 37)

Hovedyrke er registrert på 3-siffernivå. Yrkesgrupperingen følger Standard for yrkesgruppering i offentlig norsk statistikk. Ved kodingen er det nyttet samme ajourførte utgave av yrkesfortegnelsen som nyttes ved Folke- og boligtellingsen 1980.

For å holde mulighetene åpne for å kunne nytte den standard for sosioøkonomisk gruppering som Byrået holder på å utarbeide, er det i kodingen føyd til et 4. siffer for å angi om det inngår arbeidsledelse i yrket.

I Levekårsundersøkelsen 1973 ble hovedyrke registrert på 3-siffernivå etter samme standard.

Næring (spm. 36)

For hovedbeskjeftigelsen er næring registrert på 2-siffernivå etter Byråets Standard for næringsgruppering.

Registreringen skiller seg fra registreringen i Levekårsundersøkelsen 1973 ved at en i 1980 ikke registrerte bedriftens navn og adresse. En har vurdert det slik at næring ikke er et så viktig kjennemerke i en levekårsundersøkelse at kvalitetsforbedringen i registrering av næring forsvarer merkostnadene ved å registrere bedriftens navn og adresse.

Viktigste gjøremål

I tillegg til å avgrense gruppen av yrkesaktive er det behov for å avgrense grupper som alderspensjonister, uførepensjonister, skoleelever og studenter, hjemmearbeidende mv. I de fleste undersøkelser skjer denne avgrensning ved et enkelt spørsmål om "viktigste gjøremål" i uken forut for intervjuetidspunktet. For mange formål er en slik avgrensning av grupper ikke tilstrekkelig presis.

I Levekårsundersøkelsen 1980 har en valgt å stille en rekke spørsmål som grunnlag for avgrensning av grupper etter viktigste gjøremål. En mister imidlertid personens vurdering av hva som er det viktigste av flere "gjøremål", en opplysning som i enkelte tilfeller kunne være av interesse.

1. Yrkesaktive

Som grunnlag for avgrensning av grupper av yrkesaktive har en spm. 33, 34 og 38. Sysselsatte er en av de største gruppene. Den omfatter alle personer som arbeidet minst 1 time "i forrige uke" eller var midlertidig fraværende. For en del formål vil denne gruppen være for omfattende. Levekårsundersøkelsen 1980 gir mulighet både for å utelukke personer som "vanligvis ikke har inntektsgivende arbeid", men tilfeldig arbeidet noen timer "i forrige uke" (spm. 38), og for å utelukke personer som arbeider få timer pr. uke.

I Levekårsundersøkelsen 1973 kan en også avgrense gruppen sysselsatte i inntektsgivende arbeid. Men vil en foreta andre avgrensninger ved å trekke inn arbeidstid, må en være oppmerksom på at en i Levekårsundersøkelsen 1973 bare har opplysninger om faktisk arbeidstid (spm. 2), ikke vanlig arbeidstid som i 1980-undersøkelsen.

2. Pensjonist, arbeidsufør

Som grunnlag for avgrensning av disse har vi opplysninger om personen mottar alderspensjon, etterlattepensjon eller uførepensjon (spm. 31).

I Levekårsundersøkelsen 1973 ble pensjonister og arbeidsuføre avgrenset på grunnlag av et spørsmål om "viktigste gjøremål i forrige uke". En slik avgrensning har vist seg å være lite pålitelig.

3. Skoleelever, studenter

Grunnlaget for avgrensning av denne gruppen er spm. 118-119 om personen går på skole eller er i gang med utdanning.

4. Hjemmearbeidende

Avgrensningen av gruppen av hjemmearbeidende kan gjøres på flere måter. Vi har ikke tatt stilling til hvilken avgrensning som vil være å foretrekke. Et viktig element i de fleste slike avgrensninger vil være forholdet mellom tid nyttet til inntektsgivende arbeid og tid nyttet til husarbeid og barnepass. Tid nyttet til husarbeid er registrert (spm. 106). En har ikke registrert den

enkeltes vurdering av om arbeid i hjemmet eller eventuelt inntektsgivende arbeid er viktigst. En slik vurdering fra intervjupersonens side er grunnlaget for avgrensningen av hjemmearbeidende i Levekårsundersøkelsen 1973.

Utdanning (spm. 120-122)

Registreringen av utdanning følger det opplegget somer standard i de fleste av Byråets intervjuundersøkelser. En registrerer høyest fullførte allmennutdanning og annen utdanning (med normal varighet 5 måneder eller mer). Utdanning er kodet etter Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk (1973).

Kommunetype

Dette kjennemerke kodes på grunnlag av bostedskommune. Klassifiseringen av kommuner etter kommunetype er den samme i 1973 og 1980. Utvalgsplanen som ble brukt før 1975 var imidlertid ikke bygget opp med sikte på å gi tall for kommunetyper. For utvalgsundersøkelser før 1975 er det derfor strengt tatt et empirisk spørsmål hvor god tilnærming utvalgsplanen gir for de enkelte kommunetyper.

Bostedsstrøk

I Levekårsundersøkelsen 1980 foretok intervjueren en vurdering av om bostedet var i tettbygd eller spredtbygd strøk. Intervjuerne hadde som utgangspunkt en instruks som definerer disse typene strøk.

I Levekårsundersøkelsen 1973 ble grupperingen i bostedsstrøk foretatt på grunnlag av utvalgsområdet for bostedet. Utvalgsområdet ble gruppert som tett- eller spredtbygd etter om mesteparten av befolkningen i området bodde i tettbygd eller spredtbygd strøk.

3. BOFORHOLD

Boforhold er en av de levekårskomponentene som er forholdsvis godt dekket i statistikken. Innenfor deler av dette området finnes det veletablerte indikatorer, som inngår i de boligpolitiske diskusjoner og mer eller mindre offisielt inngår i utviklingen av normer eller standarder for hva som er en god bolig. For en del av disse indikatorene har en i dag ganske lange statistiske tids-serier. Dette gjelder først og fremst for indikatorer som uttrykker kvaliteter ved selve boligen. I den seinere tid har en også begynt å utvikle indikatorer for både det snevrere bomiljø og for det noe videre nærmiljøet.

Levekårsundersøkelsen 1980 registrerer ikke boutgifter og heller ikke finansiering av bolig. Dette er et viktig område i en samlet velferdsvurdering, ikke minst for grupper som første gang skal inn på boligmarkedet. At disse spørsmål ikke blir dekket i 1980-undersøkelsen, skyldes i første rekke at en tilstrekkelig pålitelig registrering er ganske tidkrevende. (Selv en mindre pålitelig registrering er tidkrevende.) I tillegg kommer at forbruksundersøkelsene har en detaljert registrering av boutgifter og av boligforhold, og at boforholdsundersøkelsen i 1981 har en omfattende registrering av boutgifter og av boligfinansiering.

3.1. Boligen

En kan skille mellom tre grupper av indikatorer for kvaliteter ved selve boligen. Det er indikatorer for boligstørrelse, for boligens utstyrmessige standard og for boligens bygningsmessige standard. Videre har vi registrert det en kan kalle boform, nemlig hustype og eierforhold. Disse vil gi grunnlag for å lage grupperinger som er svært mye brukt i vurderinger og diskusjoner om boligforhold.

Boligstørrelse (spm. 10)

I en levekårsammenheng er det ikke størrelsen av boligen som sådan, men forholdet mellom boligens størrelse og størrelsen av husholdningen som er av interesse.

Det er ikke noen helt enkel sammenheng mellom romslighet, eller botetthet, og velferd. Det er nok generell enighet om at sterkt overbefolkede leiligheter er en ulempe for de som bor der, men det er på den annen side ikke så klart at en øking i romsligheten utover visse grenser innebærer en velferdsgvinst. Større romslighet medfører f.eks. også mer arbeid med reingjøring og vedlikehold og større utgifter til oppvarming.

Det er to hovedtyper av mål for botetthet. Botetthet kan enten måles ved et nærmere definert boligareal pr. person eller ved antall rom (av visse typer) pr. person i husholdningen. Levekårsundersøkelsen 1980 gir bare grunnlag for å beregne det siste målet. Vi skal nevne noen momenter som har spilt en rolle i dette valget. Vi har valgt dette målet først og fremst fordi det er enklere å registrere antall rom enn boligens areal, og mye tyder på at tallet på rom også er et mer pålitelig mål. Antall personer pr. rom er det mål som er brukt i de fleste levekårsundersøkelser, og de tilløp som har vært til å sette opp romslighetsnormer i boligpolitikken har også gått ut fra denne typen mål.

Det kan være noe forskjellige velferdskonsekvenser av de sider ved boligens romslighet de to botetthetsmål legger vekt på. Botetthetsmål på grunnlag av antall rom legger vekt på mulighetene for avskjerming mellom personer og aktiviteter, mens mål på grunnlag av boligareal legger vekt på bevegelse og romslighet.

Det er nødvendig å foreta visse presiseringer i spørsmål om antall rom i boligen, f.eks. når det gjelder hvordan utleide rom skal behandles og hva som er kriterier for å regne med rom, f.eks. størrelse, funksjon, beliggenhet (kjeller, loft). Registreringen av antall rom i levekårsundersøkelsen 1980 synes å være sammenliknbar med registreringen i Levekårsundersøkelsen 1973, den svenske undersøkelsen om levetilstand (ULF) og i OECD's levekårsundersøkelse. Det er imidlertid noe forskjell på i hvilken grad de forskjellige undersøkelsene presiserer hva som skal regnes som rom, herunder hvordan utleide rom skal behandles.

Boligens utstyrsmessige standard (spm. 11-13, 15, 16)

Levekårsundersøkelsen registrerer om boligen har eget kjøkken, WC, bad eller dusj. Dette blir i dag regnet som minimumskrav for en tilfredsstillende bolig. Det blir ikke registrert om boligen har innlagt vann. Vi har valgt ikke å ta dette med i undersøkelsen fordi de aller fleste boliger i dag har innlagt vann.

Det er to typer kjennetegn ved slikt sanitærutstyr som det fra et velferdssynspunkt kan være viktig å få registrert. 1) Om utstyret finnes i boligen, om husholdningen har adgang til det utenfor boligen, men i huset, eller om husholdningen ikke har adgang til dette. 2) Om husholdningen bruker utstyret alene eller må dele det med andre.

Vi har ikke lagt vekt på å registrere om husholdningen er alene om bruken. Det kan i visse tilfeller også være uklart, f.eks. når et rom er leiet ut, om bad og WC deles med andre. Ellers har vi lagt vekt på om utstyret finnes i boligen. Bare når det gjelder WC registreres typen WC husholdningen har adgang til utenfor leiligheten. Dette skjer blant annet for å sikre sammenlikningsmuligheter med Folke- og bolig tellingen 1980.

Opplysningene i Levekårsundersøkelsen 1980 er sammenliknbare med opplysningene i Levekårsundersøkelsen 1973. Imidlertid er opplysningene om kjøkken og WC i 1980 noe mer detaljerte. Sammenlikningsmulighetene internasjonalt synes også gode.

Levekårsundersøkelsen inneholder i tillegg til opplysninger om sanitærutstyr også opplysninger om telefon og enkelte husholdningsapparater. Det er lagt vekt på slike apparater som er av særlig betydning for husarbeidet, både gjennom arbeidsbesparelser og gjennom de muligheter for egenproduksjon de gir.

Bygningsmessig standard (spm. 8, 14)

En boligs bygningsmessige standard er meget vanskelig å måle i en intervjuundersøkelse. Ofte brukes boligens byggeår som et indirekte mål, og byggeår er registrert i Levekårsundersøkelsen 1980. Verdien av byggeår som mål på bygningsmessig standard blir imidlertid redusert både fordi kvaliteten av nybygg til et hvert tidspunkt varierer og fordi det er store variasjoner i de ressurser som settes inn på vedlikehold og ombygging. I enkelte tilfeller har en brukt husholdningens vurdering av behovet for reparasjoner som et mål på standarden.

Levekårsundersøkelsen 1980 registrerer konsekvensene av en eventuell dårlig bygningsmessig standard i form av trekk, kulde og fuktighet. Fra et velferdssynspunkt er det antakelig disse konsekvensene av dårlig standard som er av størst betydning.

Disse forhold ble ikke registrert i Levekårsundersøkelsen 1973. Kulde og fuktighet blir registrert i ULF og i OECD's levekårsundersøkelse. Det er tvilsomt om resultatene kan sammenliknes. I Levekårsundersøkelsen 1980 er spørsmålene formulert som spørsmål om egenskaper ved boligen eller beboelsesrommene, ikke som spørsmål om personene regelmessig er utsatt for kulde og fuktighet slik som i bl.a. ULF.

Biform (spm. 7 og 9)

Kjennemerkene hustype og eieforhold er registrert først og fremst fordi de gjør det mulig å skille mellom viktige boformer. Disse kjennemerkene er antakelig mindre entydige som mål på velferd.

Både hustype og eieforhold er det lagt vekt på å registrere slik at det er mulig å sammenlikne med resultatene fra Folke- og boligtellingsen 1980. To av svarkategoriene i spørsmålet om eieforhold i folke- og boligtellingsen er imidlertid oppdelt videre i levekårsundersøkelsen.

Registreringen av hustype avviker på enkelte mindre punkter i Levekårsundersøkelsene 1973 og 1980, og gruppen "blokk, høyhus" i 1973-undersøkelsen er delt opp etter antall etasjer. Det er en del forskjeller i registreringen av eieforhold i 1973 og 1980 som gjør det usikkert hvor gode sammenlikningsmulighetene er, bl.a. er aksjeteiligheter og boliger eid gjennom borettslag skilt ut i 1980-undersøkelsen. Det samme gjelder trygdebolig, kårbolig o.l.

3.2. Bomiljø

I motsetning til det som gjelder mål for kvaliteten ved selve boligen, er det forholdsvis kort tid siden en begynte å utvikle og vinne erfaringer med mål for bomiljø. Det synes imidlertid å utvikle seg en viss enighet om hvilke sider ved bomiljøet som er viktige fra et velferdssynspunkt. Vi skal først generelt diskutere de sider ved bomiljøet som er viktige fra et velferdssynspunkt.

To forhold er av betydning når en skal utforme indikatorer for bomiljø. Det kan for det første være nokså varierende hvordan en avgrenser det område som inngår i vurderingen av bomiljøet, det kan variere fra det snevrere nabolaget til lokalsamfunnet. Alt etter hvordan en avgrenser området, vil det være forskjellige sider ved bomiljøet som får vekt. For det andre vil ofte de kravene folk stiller til bomiljøet variere med hvilken gruppe de tilhører. Det er klart at grupper som barn, hjemmearbeidende, yrkesaktive menn, ungdom og pensjonister ikke vil ha helt sammenfallende interesser i utformingen av bomiljøet. Tvert i mot vil det i mange tilfelle forekomme direkte motstridende interesser. Bomiljøet er også viktigere for enkelte grupper fordi de tilbringer en mye større del av sin tid i og ved boligen, og fordi deres aktivitetsutfoldelse er mye mer avhengig av utformingen av bomiljøet. I valget av indikatorer på bomiljø kan en derfor legge vekt på ulike gruppers behov når det gjelder bomiljø.

Når en skal beskrive bomiljø i en belysning av levekår, er det fruktbart å skille mellom ulike sider ved bomiljøet. En viktig side kan en kalle "bostedet som sosialt system". Det omfatter tilfredsstillende av kontaktbehov, med naboer, slekt og venner på bostedet, med jevnaldrende barn osv. Det omfatter mulighetene for å utveksle tjenester, muligheter for å delta i aktiviteter i fellesskap med andre og delta i beslutningsprosesser i utformingen av lokalsamfunnet gjennom deltaking i foreninger og organisasjoner. Denne siden ved bomiljøet vil vi ikke gå inn på her. Den vil bli behandlet i avsnittet om sosiale kontakter.

En annen viktig side ved bomiljøet gjelder hvordan forholdene i lokalsamfunnet ligger til rette for å tilfredsstillende behov for varer og tjenester av ulike slag og behov for å utfolde ulike aktiviteter. Det omfatter f.eks. lekemulighetene i området, transporttilbudet, tilbudet av forretninger, postkontor, bank, helsetjenester, kultur- og fritidstilbud, herunder muligheten for friluftsliv.

Den tredje siden ved bomiljøet gjelder de miljøulemper eller -belastninger som har sammenheng med den fysiske utforming av boligområdet, eller av plassering av virksomheter i lokalsamfunnet, mv. Eksempler er trafikkmiljøet, ulemper i form av støy og forurensninger fra trafikk og industri.

I valget av indikatorer er det lagt vekt på miljølemper som rammer alle grupper, og på trekk ved bomiljøet som er særlig viktige for barn. Barn er en av de grupper som utformingen av bomiljøet betyr mest for. I valget av indikatorer er det lagt mindre vekt på servicetilbudet og på muligheter for aktivitetsutfoldelse i lokalsamfunnet.

3.3. De enkelte indikatorer på bomiljø

Uteareal (spm. 20)

Dette spørsmålet tar sikte på å beskrive området rett utenfor boligen og hvor egnet området er som oppholdssted og for lek. Spørsmål av liknende art som har vært stilt i tidligere undersøkelser, har ofte enten karakterisert området uten at det har vært gode muligheter for å dra konklusjoner om hvor egnet det er for opphold/lek, eller har registrert den faktiske bruken uten at det har vært mulig å slutte seg til områdets egnethet for denne bruken. Vi har tatt sikte på å skille mellom felles arealer som er egnet for opphold og lek, og de som ikke gir disse muligheter ifølge personens vurdering. Spørsmålet vil gjøre det mulig å skille ut grupper som har adgang til eget område eller til felles område som er innredet for eller egnet for opphold og lek.

I ULF og OECD's levekårsundersøkelse har en stilt spørsmål om tilgang til balkong eller liknende og om avstand til nærmeste park eller grøntområde. Vi har vurdert det slik at disse opplysninger er av mindre interesse for størsteparten av den norske befolkning. Det er opplysninger som først og fremst er viktige for utpregede storbymiljøer. Det finnes ingen sammenliknbare opplysninger i Levekårsundersøkelsen 1973.

Trafikkmiljø (spm. 18-19)

Det som fra et velferdssynspunkt er viktig med et trafikkmiljø, er i hvilken grad det begrenser aktivitetsutfoldelsen, ikke minst blant barn, og i hvilken grad det gir belastninger i form av støy, forurensninger, angst med videre. Det er vanskelig gjennom et intervju å få opplysninger om slike trekk ved den fysiske utformingen av trafikksystemet som er avgjørende for beboernes velferd. Vi har ment at nærhet til trafikkert vei var et enkelt, men viktig kjennetegn. Det vil bl.a. være en viktig faktor i barns lekemiljø. Det er likevel neppe noen entydig sammenheng mellom det som blir registrert og f.eks. trygghet for trafikk. Det kan være uttrykt å bo ved en middels trafikkert vei på grunn av andre egenskaper ved trafikksystemet, f.eks. uoversiktlige strekninger eller høy hastighet. Virkningene av nærhet til sterkt trafikkert vei kan også dempes ved utforming av gatesystemet, oppsett av hindere osv.

Tilsvarende spørsmål er ikke stilt i de andre levekårsundersøkelsene vi sammenlikner med.

Lekemiljø, skolevei (spm. 24-27)

En av de gruppene som er mest avhengig av utformingen av bomiljøet, er barna. Vi har konsentrert oss om betydningen av trafikken for lekemiljøet. Det er naturligvis ikke det eneste forhold som er av betydning for et godt lekemiljø, men det er en viktig forutsetning som det er mulig å ta hensyn til ved utforming av bo- og trafikkmiljøet.

Levekårsundersøkelsen 1980 registrerer om det finnes trafiksikkert plasserte områder som er egnet for lek. Spørsmålet stilles til én person i husholdninger med barn i alderen 0-10 år. Dessuten får en i undersøkelsen en subjektiv vurdering av hvor trygge barna er når de er ute. Spørsmålet besvares av alle personer i husholdninger med barn i alderen 0-10 år. Spørsmålet forutsetter at en svarer ut fra den faktiske bruk av utearealene. Trafikksikre lekeområder som blir brukt lite av barna, skal derfor få liten vekt i den subjektive vurdering.

Spørsmålene om skolevei gjelder trekk ved bomiljøet i noe videre betydning. På samme måte som spørsmålene om lekemiljø, består de av en registrering av faktiske forhold, og en vurdering av trygghet. Spørsmålet om faktiske forhold blir bare besvart av én person i hver husholdning. I spørsmålet om vurdering av skoleveiens trygghet er det vanskelig å avgjøre om vurderingen skal ta utgangspunkt i hvordan barnet faktisk reiser eller i hvor farlig skoleveien ville være, gitt en bestemt reisemåte. Vi har valgt det første utgangspunktet. Det betyr at skoleveien kan bli vurdert som trygg der hvor barnet blir kjørt i privatbil eller fulgt til skolen fordi skoleveien ellers blir betraktet som farlig.

Det finnes ikke tilsvarende spørsmål i de andre levekårsundersøkelsene vi sammenlikner med.

Service i lokalsamfunnet (spm. 21)

Spørsmål om service i lokalsamfunnet dreier seg om mulighetene i lokalsamfunnet for å tilfredsstille ulike behov: for varer og tjenester, og for ulike aktiviteter. I sin videste betydning er det et svært omfattende felt. Det omfatter ikke bare hvilke tilbud som finnes i lokalsamfunnet. Også forhold som har betydning for tilgjengeligheten av tilbudene kan det være aktuelt å registrere. Det samme gjelder i enkelte tilfeller kvaliteten ved tilbudene.

Det er svært lite som er registrert om service i Levekårsundersøkelsen 1980. Med et så lite utvalg som er gjort her, blir prioriteringsproblemene også svært vanskelige. Viktige kriterier har vært hvor store grupper tilbudet er av betydning for, hvor intensiv bruken er i brukergruppen, og tilgangen til alternativer.

Vanligvis måler en tilgjengeligheten av service enten ved avstand eller reisetid. Vi har valgt det første. Dagligvareforretning og barneskoler er typiske nærfunksjoner som skal kunne nås av flest mulig uten bruk av bil eller offentlig transportmiddel.

Tilsvarende spørsmål ble ikke stilt i Levekårsundersøkelsen 1973. Spørsmålet om dagligvareforretning er sammenliknbart med det tilsvarende spørsmål i ULF. Opplysninger om avstander over/under 1 km kan også sammenliknes med opplysninger i OECD's levekårsundersøkelse. Spørsmål om avstand til barneskole er ikke stilt i disse undersøkelsene.

Barnetilsyn (spm. 22-23)

En tjeneste som ofte etterspørres og blir gitt i lokalsamfunnet, er tilsyn med barn når foreldrene er i arbeid. Barnetilsyn er registrert for barn født 1970 eller seinere. Bare tilsynsordninger som brukes regelmessig blir registrert, og alle tilsynsordninger som er i regelmessig bruk før det enkelte barn, skal registreres. Det er imidlertid ikke mulig å si noe om i hvilket omfang de enkelte ordninger blir brukt, eller hvilken ordning som er mest brukt der et barn har flere typer tilsyn.

De ulike tilsynsordninger er spesifisert forholdsvis detaljert, og det er lagt vekt på å kunne skille mellom ulike typer ordninger som det offentlige tilbyr. Det er gode muligheter for å sammenlikne med en undersøkelse av barnetilsyn i 1975.

Det finnes ikke opplysninger om barnetilsyn i Levekårsundersøkelsen 1973. I ULF registrerer en barnetilsynsordninger. Grupperingen av tilsynsordninger avviker noe fra Levekårsundersøkelsen 1980. En registrerer i Sverige også om barnet passer seg selv.

Miljøulempen (spm. 17)

Det er store variasjoner i metodene for registrering av slike miljøulempen i intervjuundersøkelser. Variasjonene består vesentlig i: 1) I hvilken grad en understreker det subjektive element i vurderingene av miljøulempen, herunder om en registrerer atferd i forbindelse med ulempe. 2) Hvor detaljert en skiller mellom ulike kilder til støy, forurensninger og liknende. 3) I hvilken grad en presiserer eller registrerer dimensjonene varighet og intensitet, f.eks. av støy.

Når en skal avgjøre i hvilken grad en skal understreke det subjektive element i vurderingen av miljøulempene, innebærer det vanligvis et valg mellom å få svarpersonens vurdering av ytre forhold og å få vurderingen av "indre tilstander" i svarpersonene. Mer konkret er det f.eks. et valg mellom å få opplysninger om personen er utsatt for støy eller plaget av støy. På samme måten som for fysisk arbeidsmiljø, har vi valgt den første tilnærmingen, altså om personen er utsatt for f.eks. støy. Vi har tidligere pekt på at et hovedprinsipp i utformingen av levekårsundersøkelsen har vært så langt det er mulig å registrere de faktiske forhold en person lever under, framfor å registrere personens reaksjon på disse forhold, f.eks. i form av tilfredshet eller utilfredshet med disse.

Det er klart at en ikke unngår et subjektivt element i vurderingene. Svaret vil bli påvirket av en rekke faktorer i tillegg til de faktiske ytre forhold, slik som f.eks. forskjellige toleranseterskler for ulemper, forskjeller i erfaringsbakgrunn og forskjeller i hvilke grupper en sammenlikner seg med.

I levekårsundersøkelsen har en registrert forholdsvis detaljert ulike kilder for støy og forurensninger.

Den tredje forskjellen i de metoder som nyttes i registrering av miljøulemper, gjaldt måten å registrere intensitet og varighet av ulempene. Når det gjelder varighet har vi krevd at en person vanligvis skal være utsatt for ulempen. Dette er forsøkt presisert som nesten daglig, eller nesten daglig i lange perioder (f.eks. i forbindelse med bygge- og anleggsarbeid).

I Levekårsundersøkelsen 1980 gir svarpersonen ikke noen finere gradert vurdering av intensiteten av støy og forurensninger. Det er imidlertid klart at det ligger en vurdering av intensitet når personen avgjør om han/hun er utsatt. Det er ikke gitt noen kriterier for en slik avgjørelse, det er helt opp til den enkelte å avgjøre det. Vi antar at et spørsmål om personen er plaget (av f.eks. støy) gjennomsnittlig vil bli bekreftet ved et høyere intensitetsnivå enn et spørsmål om personen er utsatt for støy.

Vi antar også at det er mindre variasjon i intensitetsnivået som vil få personer til å svare at de er utsatt for støy mv., enn det er i intensitetsnivået som vil få personer til å svare at de er plaget av støy mv. (selv om vi regner denne antakelsen for mer usikker enn den første).

Spørsmålene om miljøulemper i Levekårsundersøkelsen 1980 kan sammenliknes med tilsvarende spørsmål i ULF og i OECD's levekårsundersøkelse. Det er et par mindre avvik i spesifisering av støykilder. Spørsmålene kan derimot ikke sammenliknes med de to tilsvarende spørsmål i Levekårsundersøkelsen 1973. I denne har en registrert om personene er plaget, kildene for støy og forurensninger er ikke spesifisert, og varigheten er ikke forsøkt presisert. Det er derimot en noe finere gradering av intensiteten, ved at svarpersonene angir i hvilken grad de er plaget.

4. ØKONOMISKE FORHOLD

Ut fra det formål å beskrive befolkningens levekår og fordelingen av disse, er en av de viktigste indikatorene et mål på inntekt som er disponibel for forbruk for den økonomiske enhet, som i praksis vil være husholdning (definert på en bestemt måte). Den materielle levestandard er ikke bare avhengig av den løpende inntekten, men også av de materielle goder av mer varig art som husholdningen eier eller har tilgang til og den likvide kapital eller realkapital som husholdningen eier.

4.1. Inntekt

Hovedkilden for data om inntekt og formue i Levekårsundersøkelsen 1980 er Inntekts- og formuesundersøkelsen 1979. Utvalget til denne omfatter utvalget til levekårsundersøkelsen 1980. Inntekts- og formuesundersøkelsen 1979 gir opplysninger om inntekt og formue for alle inntektstakere, selv om de har så lav nettoinntekt eller formue at de ikke blir skattlagt. Undersøkelsen gir detaljerte opplysninger både på person- og husholdningsnivå om skattepliktige inntekter av ulike typer, om fradrag og ulike formuesposter.

I tilknytning til Inntekts- og formuesundersøkelsen 1979 registrerer en også enkelte skattefrie inntekter. Det er opplysninger om bostøtte fra Statens Husbank og opplysninger om stipendier fra Statens lånekasse for utdanning. Dessuten beregnes beløp i barnetrygd og forsørgerstønad. I levekårsundersøkelsens intervju blir det dessuten registrert en del skattefrie inntekter, først og fremst en del stønader fra folketrygden. Ikke alle slike skattefrie inntekter er tatt med. De som er valgt ut er først og fremst de som samlet betyr mest.

På grunnlag av disse detaljerte opplysningene har en mulighet for å konstruere ulike begreper for disponibel inntekt tilpasset ulike formål.

Ut fra det formål å få mål for disponibel inntekt, har likevel inntektsopplysningene en del svakheter. Som nevnt er ikke alle skattefrie inntekter registrert. Et betydelig større problem er uten tvil at en del skattepliktige inntekter blir unndratt beskatning og at inntekter utenom markedene også ofte blir satt lavt ved likningen. Problemene med å trekke skillet mellom personlig inntekt og bedriftsinntekt for selvstendige er også med å svekke inntektsmålene som uttrykk for den disponible inntekten.

Et annet inntektsbegrep som er av interesse fra et levekårssynspunkt, er arbeidsinntekt. I Inntektsundersøkelsen 1979 er det den registrerte pensjonsgivende inntekt som kommer nærmest som mål på arbeidsinntekten i løpet av et kalenderår (her 1979). Arbeidsinnsatsen regnet i timer pr. år (1979) er registrert i Levekårsundersøkelsen 1980 (spm. 93). Antall arbeidstimer er registrert i forholdsvis vide kategorier slik at det ikke er mulig å komme fram til en beregnet "arbeidstidsgodtgjørelse". I Levekårsundersøkelsen 1980 registreres imidlertid lønn for alle sysselsatte (spm. 44).

For alle personer som ble intervjuet i Levekårsundersøkelsen 1973, har en opplysninger fra Inntekts- og formuesundersøkelsen 1973. En har opplysninger både for personer og husholdninger. For 1973 mangler det imidlertid opplysninger om skattefrie overføringer. Det er heller ingen opplysninger om lønn eller om antallet arbeidstimer i løpet av et år .

4.2. Formue. Varige forbruksgoder

Et annet viktig sett av levekårsindikatorer, er husholdningenes formue og de materielle goder disse eier eller disponerer. I Levekårsundersøkelsen 1980 registreres om husholdningen eier sin egen bolig (spm. 9), om den eier eller disponerer fritidshus (spm. 29) og om den disponerer personbil (spm. 28). Videre registreres om husholdningen eier eller disponerer enkelte varige forbruksgoder (spm. 16) (dypfryser, vaskemaskin, oppvaskmaskin, kjøkkenmaskin) og telefon (spm. 15).

Inntekts- og formuesundersøkelsen 1979 gir formuesopplysninger både på person- og husholdningsnivå. Den gir opplysninger både om formuens størrelse og sammensetning, f.eks. fordelt på ulike typer realkapital og finanskapital.

For personene i Levekårsundersøkelsen 1973 har en som nevnt opplysninger fra Inntekts- og formuesundersøkelsen 1973. En har sammenliknbare opplysninger om varige forbruksgoder og om eie av fritidshus.

Opplysningene om personbil i Levekårsundersøkelsen 1980 (spm. 28) er ikke helt sammenliknbare med opplysningene for 1973 (fra Forbruksundersøkelsen 1973). Mens en i Levekårsundersøkelsen 1973 har opplysninger om husholdningen eier personbil, har en i levekårsundersøkelsen i 1980 opplysninger om husholdningen disponerer personbil. Registreringen i 1980-undersøkelsen er søkt gjort sammenliknbar med opplysninger om personbil i Folke- og bolig tellingen 1980.

Opplysningene om eierforhold til egen bolig er sammenliknbare i Levekårsundersøkelsene 1973 og 1980 når det gjelder skillet mellom selveiere og ikke-selveiere.

5. SYSSELSETTING OG ARBEIDSFORHOLD

5.1. Innledning

I Levekårsundersøkelsen 1980 har vi tatt utgangspunkt i et noe utvidet arbeidsbegrep. Dette betyr at vi ikke bare er opptatt av arbeid som blir utført i markedet, men også av husarbeid, og hjelp til andre husholdninger.

Arbeid er viktig i levekårssammenheng fordi det strukturerer folks liv, folk tilbringer mye tid i arbeid, og hvilke forhold de møter i arbeidet vil ha betydning også for den tid de ikke er i arbeid. Videre er de helsemessige konsekvenser av arbeidsforhold av stor betydning. Arbeid og arbeidsforhold er dermed viktige også i et videre velferds perspektiv, og velferd i arbeidet er en viktig del av den totale velferden og påvirker også denne.

I levekårsammenheng er vi som nevnt i stor grad opptatt av å kartlegge omfanget og fordelingen av "dårlige" jobber, det vil si, vi ønsker å kartlegge omfanget av arbeidsforhold som kan være belastende og derfor bør bli gjenstand for tiltak.

Imidlertid skal vi være klar over at særlig når det gjelder organisatoriske arbeidsforhold, dvs. i særlig grad tilrettelegging av arbeidet, er det ikke entydig hva som er en god og hva som er en dårlig jobb. Dette avhenger blant annet av tilpasningen mellom arbeidstaker og jobb, hvilket igjen avhenger av kjennetegn både ved arbeidstakeren og jobben. Og selv om dette ikke vil bli noe hovedpoeng, skal vi holde i mente at ikke bare reagerer folk forskjellig i forskjellige situasjoner, men de reagerer forskjellig på samme situasjon.

Vi har i levekårsundersøkelsen konsentrert oss om arbeidsforhold sett ut fra arbeidstakerens perspektiv. Det er den individuelle velferd som er viktig.

Arbeidsforhold og utformingen av arbeidsmiljøet er imidlertid viktig også ut fra et samfunns- perspektiv og ikke minst ut fra et bedriftsperspektiv. Hva som er viktige indikatorer på arbeidsforhold vil kunne variere med hvilket perspektiv som er valgt. Valget av individperspektiv legger dermed visse beskrankninger på hva slags opplysninger det vil være av interesse å samle inn i en levekårsundersøkelse. Registreringen av menneskelige ressurser for bruk i produksjon, arbeidstakernes motivasjon, deres produktivitet osv. vil være av mindre betydning enn hvordan arbeidstakerne "har det" og opplever sin arbeidssituasjon.

Selv om hovedvekten legges på å belyse den individuelle velferden, gir ikke dette noen entydig oppskrift på hvordan dette kan og bør gjøres.

Ifølge Dufour (Dufour, 1978) finnes det fem mulige måter å gå fram på.

- 1) Den mest direkte måten vil være å studere de objektive kjennetegn ved arbeidet, eller gjennom intervju, opplevelser av de objektive kjennetegn.
- 2) En kan undersøke hvordan arbeidstakere reagerer på ulike slags jobber, dvs. deres atferd på arbeidsplassen og på arbeidsmarkedet.
- 3) En kan også legge vekt på hva arbeidstakerne sier om sitt arbeid, for eksempel om de er fornøyd med jobben.
- 4) En fjerde mulig tilnæringsmåte er å se arbeidsforholdene i sammenheng med hvordan arbeidsmarkedet fungerer. Ifølge teorien om segregeringen på arbeidsmarkedet, blir ubehagelig og kjedelig arbeid konsentrert på et sekundært marked som omfatter underprivilegerte grupper av arbeidstakere, og som er ganske atskilt fra det primære arbeidsmarkedet.
- 5) Endelig kan en gå ut fra sosiologiske kriterier, som understreker den prestisjen et yrke har ifølge dets plassering i et sosialt lagdelingssystem.

Disse ulike tilnæringsmåtene utelukker ikke hverandre, de er heller ikke uavhengig av hverandre, og de kan kombineres for å belyse ulike sider ved den individuelle velferden i arbeidslivet.

I Levekårsundersøkelsen 1980 har vi lagt vekt på tilnæringsmåtene 1 og 2 ovenfor. Når det gjelder registrering av atferd, som f.eks. fravær, er dette kanskje vel så viktig ut fra bedriftsperspektiv som fra individperspektiv. Men hvis årsakene til fravær ligger i utilfredsstillende arbeidsforhold, blir fravær også en viktig indikator sett fra individsynspunkt.

Selv om vi har lagt opp til en så objektivt orientert registrering som mulig, er det grunn til å nevne at overgangen mellom subjektiv og objektiv registrering er glidende. Særlig skyldes dette den måten vi har registrert arbeidsforhold på, nemlig ved hjelp av spørreskjema. Generelt gjelder det at jo flere og mindre veldefinerte vurderinger besvarelsen av et spørsmål forutsetter, dess mer subjektivt blir svaret. Dette betyr at det vil komme et subjektivt element inn i besvarelsene på alle spørsmål der det ikke kan sies å eksistere et alminnelig kjent og akseptert vurderingsgrunnlag i form av måleskalaer og enheter. Det subjektive elementet er lite, eller til og med helt fraværende, når svar kan angis i antall m², minutter eller kroner, mens det kan være større når det f.eks. kan angis om noe er "vanskelig", skjer "ofte", er "svært mye" osv. Endelig er det forhold hvor det eksisterer "objektive" måleenheter, men hvor intervjupersonen normalt ikke kan kjenne dem, f.eks. støy, forurensning, arbeidsbelastning m.m. (Hansen, 1978). Dette betyr at vi i de aller fleste spørsmål om arbeidsforhold får inn et subjektivt element, selv om dette er søkt gjort så lite som mulig.

5.2. Referanseperioder

Siste uke

For å sikre sammenliknbarheten med arbeidskraftundersøkelsene (AKU) når det gjelder sysselsatte og personer i arbeidsstyrken, har vi stilt spørsmål om deltaking i inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet siste uke. Til forskjell fra AKU har vi bare stilt to spørsmål for å registrere sysselsatte personer. I Levekårsundersøkelsen 1980 er det imidlertid presisert hvilke typer arbeid vi ønsker å registrere. Vi regner ikke med at dette har skapt store avvik i forhold til AKU. For å sikre sammenliknbarhet med AKU når det gjelder registrering av arbeidssøking, har vi også stilt spørsmål om arbeidssøking siste 2 måneder for arbeid som den intervjuede kunne påta seg for siste uke. Avgrensningen av sysselsatte er den samme som brukes i svenske ULF og i OECD's levekårsundersøkelse.

Året 1979

Det er av interesse også å kartlegge yrkesaktiviteten over et kalenderår. Årsdata gir et bedre inntak til å studere ulike grader av tilknytning til arbeidsmarkedet enn ukedata. I tillegg får vi både en indikator på stabilitet i sysselsettingen over året, og det er også av interesse i forbindelse med kobling med inntektsstatistikken. På personnivå vil vi da få vite hvorvidt lav inntekt henger sammen med at personen faktisk er i et lavlønnsyrke, eller hvorvidt det henger sammen med lav deltaking i inntektsgivende arbeid over året.

Arbeidsledighet - inkludert permitteringer, er også registrert for kalenderåret 1979. Om en skal studere arbeidsledighet fra et velferdssynspunkt og ikke fra et arbeidsmarkedssynspunkt, er en uke en alt for kort referanseperiode. Ukestall sier svært lite om hvor mange personer/husholdninger som blir berørt av arbeidsledighet. En er heller ikke i stand til å regne tallene om til lengre tidsperioder (på grunn av "gjengangere").

Videre har vi brukt kalenderåret som referanseperiode både for forekomst av arbeidsulykker og yrkesopplæring i forbindelse med yrket. Begge er sjeldent forekommende, slik at vi ville få svært små grupper om vi hadde valgt en kortere referanseperiode.

Siste 5 år

I Levekårsundersøkelsen 1980 har vi sett det som viktig å registrere deler av yrkeshistorien. En av grunnene til dette er at vi er interessert i de mer langsiktige konsekvenser av arbeidsforhold. Gjennom en registrering av hvor lenge en person har hatt et bestemt arbeid, vil vi få et inntak til hvor lenge vedkommende har vært utsatt for ulike arbeidsforhold. Vi forutsetter da at arbeidsforholdene ikke har endret seg over ansettelsestiden, eller i det minste ikke til det verre. Dette vil derved kunne gi et minimumsmål på den belastning den enkelte har vært utsatt for. En annen viktig grunn til å registrere yrkeshistorien er at sysselsetting som sådan er viktig fra et velferdssynspunkt. Sysselsetting representerer en verdi i seg selv, og er også en kilde til inntekt. For å kunne studere sysselsetting som "problem", dvs. arbeidsmarkedets problemgrupper mv. er det også nødvendig å kjenne visse trekk ved yrkeshistorien. For ikke å trekke for store vekslers på den intervjuedes hukommelse, har vi begrenset oss til å registrere antall jobber og antall arbeidsplasser de siste 5 år. Det siste sikrer også sammenliknbarhet med Levekårsundersøkelsen 1973 på dette punktet.

5.3. Avgrensning av grupper

Det har vært nødvendig å avgrense en del grupper under konstruksjonen av spørreskjemaet, siden en del spørsmål bare kan stilles til delgrupper. Vi har tilstrebet å stille spørsmål til så store grupper som mulig, der hvor det har vært nødvendig å stille spørsmål til avgrensede grupper. Vi vil her beskrive de gruppeavgrensningene som er foretatt i skjemaet, og som dermed må anses som definitive, i og med at de har hatt betydning for hvilke spørsmål som er blitt stilt til hvilke grupper.

1. Spørsmål om arbeidsforhold. Disse spørsmålene er stilt til alle personer som svarer at de vanligvis utfører inntektsgivende arbeid ned til 1 times varighet pr. uke, eller er midlertidig fraværende fra slikt arbeid. I motsetning til Levekårsundersøkelsen 1973 får altså både ansatte, selvstendige

og familiearbeidskraft disse spørsmålene så langt de passer. Dette er gjort også i ULF og i OECD's levekårsundersøkelse. Det kan muligens synes å være å gå litt langt når en stiller spørsmål om arbeidsforhold til alle sysselsatte, uansett sysselsettingens omfang. Vårt argument her er at en ved avgrensning gir gode muligheter for fleksibilitet i seinere analyser.

Spørsmålene om arbeidsforhold gjelder hovedyrket på intervju tidspunktet, og f.eks. ikke arbeidsforhold i det yrket personen hadde lengst i 1979.

2. Arbeid i hjemmet. Alle personer er stilt spørsmål om deltaking i husarbeid og arbeidsdeling i hjemmet. Vi har også ønsket å skille ut gruppen "husmødre", eller kanskje rettere, personer som bruker en vesentlig del av sin tid til husarbeid for å stille spørsmål om husarbeid. Avgrensningen av gruppen "husmødre" er ikke enkel, og ulike kriterier kan brukes. En mulighet er at vedkommende ikke har deltatt i inntektsgivende arbeid, en annen mulighet er en subjektiv vurdering av hva som er ens hovedsakelige aktivitet. En tredje mulighet, som er den vi har valgt, er å avgrense denne gruppen etter mengde utført arbeid for egen husholdning, uansett kjønn, alder, deltaking i inntektsgivende arbeid. Alle personer som vanligvis utfører minst 20 timer husarbeid ukentlig har derfor fått spørsmål om arbeidsforhold knyttet til husarbeid.

Det bør også nevnes at som husarbeid regner vi matlaging, oppvask, reingjøring, rydding av bolig, vask, stell, vedlikehold av tøy.

5.4. Noen klassifiseringsvariable

I tillegg til de demografiske bakgrunnsvariable som er gjennomgående for hele levekårsundersøkelsen (f.eks. kjønn, alder, ekteskapelig status, yrke og næring) er det en del kjennetegn som kommer i tillegg, og er spesielle for yrkesaktivitet og arbeidsforhold. Også i OECD's levekårsundersøkelse spesifiseres det enkelte klassifiseringsvariable som er spesielt viktige når det gjelder sysselsetting og arbeidsforhold. Enkelte av de variable som er aktuelle, kan betraktes både som klassifiseringsvariable og som indikatorer; det vil si at de vil ha ulik funksjon i ulike tabeller.

Ukentlig arbeidstid er en viktig forklaringsfaktor med hensyn til ulikheter så vel i arbeidskontrakten som i arbeidsforhold for øvrig.

Yrkesstatus, dvs. hvorvidt personen er ansatt, selvstendig eller familiearbeidskraft er også et viktig bakgrunnskjennermerke.

Yrkeshistorie. For å kunne forstå folks vurdering av nåværende arbeidssituasjon er det viktig å vite noe om hva slags erfaringer de har fra arbeidslivet. I tillegg er det slik at mange konsekvenser av uheldige arbeidsforhold først viser seg etter en viss tid. Yrkeshistorieopplysninger blir derfor viktige bakgrunnsvariable i analyser av arbeidsforhold.

Et område hvor f.eks. de helsemessige konsekvenser anses å være særlig framtreddende, er i skiftarbeid. Vi har derfor også registrert tid i skiftarbeid for de som har skiftarbeid nå, samt tid i skiftarbeid for de som har hatt slikt arbeid tidligere, men som nå har gått over i annet arbeid. Et problem her er at vi vet ikke noe om eventuelt tidligere skiftarbeid for de som ikke lenger er i inntektsgivende arbeid.

Trekk ved bedriften

a) Bedriftsstørrelse

Bedriftens størrelse er antakelig den indikator som oftest blir registrert. Dette er en viktig variabel, fordi størrelsen har viktige konsekvenser for arbeidsforholdene. Store arbeidsplasser har ofte en fast og kompleks byråkratisk oppbygning, og vil også kunne by på tekniske begrensninger på grunn av at arbeidsoppgavene ofte er avhengige av hverandre. (Fe, Josefina Dy, 1978.) Vi har derfor tatt inn opplysninger om bedriftens størrelse.

b) Verneombud, Arbeidsmiljøutvalg, Bedriftsforsamling/samarbeidsutvalg

Selv om dette er organer som er opprettet ved lovreguleringer, har vi funnet det av en viss interesse å registrere dette. Vi vil også få opplysninger om de ansattes kjennskap til disse organer i bedriften. Videre vil vi kunne si noe om rekrutteringen til tillitsverv i slike organer. Opplysninger om hvorvidt disse ting finnes, kan gi oss en indikator på aktiviteter mht. vernearbeid og

medbestemmelse på den enkeltes arbeidsplass, og kan dermed være viktige kjennemerker for å forklare ulikheten i ulike former for arbeidsmiljø. I tillegg har opplysninger om hvorvidt slike instanser finnes en viss "egenverdi", idet de kan gi en pekepinn om hvor godt de lovregulerte organer er satt ut i praksis - og/eller om de fungerer.

5.5. Sysselsettingsindikatorer

En del av de indikatorene som nevnes her, vil også bli brukt for å avgrense grupper eller som klassifiseringsvariable. Vi er imidlertid i første rekke opptatt av dem som indikatorer på sysselsetting.

Sysselsatte (spm. 33-34). Dette er personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet eller var fraværende fra slikt arbeid i referanseuken. Vi har brukt bare ett spørsmål for å registrere personer som utførte inntektsgivende arbeid, men i spørsmålet har vi presisert at arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn skal regnes med. Bortsett fra dette er registreringsmåten den samme som i AKU. Levekårsundersøkelsen 1973 brukte på samme måte inntektsgivende arbeid i referanseuken til å avgrense gruppen sysselsatte.

Arbeidssøkende (spm. 35). Dette er definert som personer som forsøkte å få inntektsgivende arbeid for referanseuken. Vi forutsetter enten kontakt med arbeidsmarkedsmyndighetene eller en viss aktivitet fra intervjupersonens side, både siste uke og i løpet av de to siste måneder. Vi tenker hele tiden på arbeid som vedkommende kunne ha påtatt seg i referanseuken. Dette gir oss et begrep om arbeidsledige som er utvidet i forhold til det å være registrert arbeidsledig hos arbeidskraftmyndighetene. Vi får også registrert dem som søker arbeid uten å ha meldt seg på arbeidskontoret, f.eks. fordi de ikke har krav på noen pengemessige ytelser. Registreringen av arbeidssøkende avviker både fra levekårsundersøkelsen i 1973, og fra registreringen i ULF.

Personer med ledighetserfaring i 1979 (spm. 98-104). Dette er personer som i løpet av 1979 har vært arbeidsledige eller permittert. Disse har fått spørsmål om ledighetens årsak, varighet og beskjefdigelse, yrke og næring før ledigheten inntrådte. Heller ikke her forutsetter vi noen kontakt med arbeidsmarkedsmyndighetene.

I en tilleggsinstruks til intervjuerne ble det presisert at en i spm. 98 tenkte på ufri-villig permisjon uten lønn. Intervjuerne ble bedt om å presisere dette overfor svarpersonen.

Tilknytning til arbeidsmarkedet (spm. 82, 92-94). Vi har også ønsket å få et mål på tilknytningen til arbeidsmarkedet, både fordi som nevnt deltaking i inntektsgivende arbeid er et gode i seg selv, og fordi stabilitet eller ustabilitet på arbeidsmarkedet kan gi oss et inntak til analyse av arbeidsmarkedets problemgrupper. Vi har registrert tilknytning til arbeidsmarkedet både for kalenderåret 1979 og i løpet av en 5-årsperiode.

For året 1979 har vi registrert antall timer til sammen i inntektsgivende arbeid (spm. 92-93). Vi har forsøkt å få med alle typer inntektsgivende arbeid, også slikt arbeid som en lett kan glemme, eller som foregår uten spesifiserte arbeidskontrakter (intervjueren viser kort der en del slikt arbeid er listet opp). Eksempler kan være arbeid en bare har hatt i begynnelsen av året, husflidsarbeid for salg, dagmamma/daghjelp. Svarkategoriene i spm. 93 er utformet slik at det er mulig å sammenlikne med resultatene i Folke- og bolig tellingen 1980. Vi har også registrert hvordan arbeidet var fordelt over året, om det var heltidsarbeid, deltidsarbeid eller sesongpreget arbeid.

For alle personer som var i arbeid på intervjutidspunktet eller som har hatt inntektsgivende arbeid som varte minst 6 måneder i sammenheng i løpet av de siste 5 år, er antall arbeidsplasser de siste 5 år registrert.

For ansatte som var i inntektsgivende arbeid på intervjutidspunktet, har en sammenliknbare opplysninger i Levekårsundersøkelsen 1973.

Mobilitet på arbeidsmarkedet (spm. 83-91). Vi har forsøkt å registrere mobilitet på arbeidsmarkedet for personer som har hatt arbeid av minst 6 måneders varighet i løpet av de siste 5 år. For personer som var i arbeid på intervjutidspunktet og har hatt mer enn én jobb i 5-årsperioden, har vi

opplysninger om den forrige jobben de hadde. For personer som ikke var i arbeid, har vi opplysninger om den siste jobben de hadde i 5-årsperioden. Vi har opplysninger om næring, yrke, yrkesstatus, jobbets varighet og grunnen til at personen sluttet i denne jobben.

I noen tilfeller har skifte av jobb skjedd i forbindelse med skifte av arbeidsplass. I andre tilfelle har personen skiftet jobb på sin arbeidsplass. Det blir presisert at ved skifte av jobb på samme arbeidsplass skal det ha skjedd endringer i lønns plassering eller stillingsbetegnelse, f.eks. som følge av en vurdering av kvalifikasjoner. Vi har med andre ord ikke registrert opprykk som følge av bare ansiennitetsregler eller lønnsendringer basert på tariffrevisjoner.

Endringer av arbeidsområde som ikke medførte endring i stillingsbetegnelse eller lønns plassering, ble heller ikke regnet som skifte av jobb.

For alle som har hatt inntektsgivende arbeid som har vart mer enn 6 måneder i sammenheng, har vi opplysninger om yrke og næring i den første jobben personen har hatt (spm. 90-91). I tillegg til at også disse opplysningene sier noe om grad av stabilitet i tilknytningen til arbeidsmarkedet, kan de også si noe om grad av mobilitet på arbeidsmarkedet. Vi får et grovt mål på hvorvidt - og i hvilken grad - slik mobilitet er oppadgående - karriereorientert - eller ikke.

5.6. Indikatorer på arbeidsforhold

I Levekårsundersøkelsen 1980 er det lagt spesiell vekt på levekårskomponenten sysselsetting og arbeidsforhold. Det er derfor registrert mange flere indikatorer på arbeidsmiljø enn det som har vært vanlig i andre generelle levekårsundersøkelser (f.eks. Levekårsundersøkelsen 1973 og OECD's levekårsundersøkelse).

Vi har gruppert arbeidsmiljøkomponentene i to hovedgrupper - fysisk arbeidsmiljø og organisatoriske forhold på arbeidsplassen.

5.6.1. Fysisk arbeidsmiljø (spm. 58-63)

En kan si at det fysiske arbeidsmiljøet består av arbeidsplassens fysiske utforming og av ulike typer miljøbelastninger, som støy, forurensning o.a.

Arbeidsplassens fysiske utforming består både av lokalenes utforming og av den teknologi som brukes. Vi har stilt oss skeptisk til betydningen av å få opplysninger om lokalenes utforming.

Teknologien setter rammen - sammen med økonomisk betraktning selvsagt - for hvordan arbeidet skal organiseres og for arbeidets art. Teknologien har også noe å si for hvilke konsekvenser arbeidsforhold får. Eksempel på dette er den antatte sammenhengen mellom samlebåndsteknologi og fremmedgjøring (Blauner, 1964).

Teknologien har også fått større betydning gjennom den stadige økingen i datateknologi og utvikling av mikroprosessorer. Denne teknologien får konsekvenser både for arbeidsmiljøets utforming og for utviklingen i sysselsettingen, selv om det foreløpig ikke er klarlagt hvilke konsekvenser denne utviklingen vil få. (Se bl.a. NOU, 1980:33.) I den foreliggende undersøkelsen har vi imidlertid ikke registrert noen opplysninger om teknologi. Dette er en type indikator vi må arbeide videre med, og ta sikte på å få inn i seinere levekårsundersøkelser.

Det er som nevnt ikke mulig å registrere de faktiske forhold med hensyn til de fleste fysiske arbeidsmiljøfaktorer. Vi kan ikke registrere faktisk støynivå eller grad av luftforurensning. Intervjupersonenes vurderinger av slike forhold spiller sterkt inn, og disse vurderingene avhenger ikke bare av de faktiske forhold, men også av bakgrunnen til den som vurderer. Vi har imidlertid forsøkt å gi så lite spillerom for vurderinger som mulig.

Vi har spurt alle sysselsatte om de vanligvis er utsatt for ulike typer av arbeidsmiljøfaktorer, og ikke hvorvidt de er plaget av slike faktorer. I spørsmålene om utsatthet for forskjellige arbeidsforhold har vi presisert kravene til varighet på følgende måte:

Arbeidsforhold som en person av og til er utsatt for, skal ikke tas med. Når vi spør om arbeidsforhold en person vanligvis er utsatt for, mener vi arbeidsforhold som vedkommende har omtrent hver eneste arbeidsdag. Hvis arbeidsforholdene varierer i perioder, og personen i lengre perioder (flere uker) er utsatt for noen av arbeidsforholdene nevnt her omtrent daglig i perioden, skal det merkes av for JA.

Med unntak av støy, har vi verken presisert, eller forsøkt å registrere intensitet i belastningen. Dette er et avvik fra registreringsmåten i Levekårsundersøkelsen 1973, men vi mener at den registreringsmåten vi har valgt gir mindre spillerom for vurderinger.

Vi har valgt å registrere et forholdsvis stort antall fysiske arbeidsforhold. Dette skyldes blant annet at vi har ønsket å registrere forholdsvis presist avgrensede ytre forhold. I stedet for, for eksempel, å registrere om en person er utsatt for forurenset luft har vi registrert tre typer luftforurensninger samt en restkategori som omfatter alle andre typer forurensninger.

De hovedtyper av fysiske arbeidsforhold vi har registrert er som følger:

Klima (spm 58, 59 a-d).

Forurensning (spm. 59 e-h, 60 b).

Lys (spm. 60 c).

Støy (spm. 62-63).

Risikofylte arbeidsforhold (spm. 60 c-g).

Ergonomiske krav i arbeidet (spm. 59 i, spm. 61 a-d).

Som nevnt innledningsvis er dette flere forhold enn det som blir registrert både i ULF og OECD-opplegget, og flere enn i Levekårsundersøkelsen 1973.

Opplegget samsvarer med det en finner i OECD's levekårsundersøkelse der en også måler om en person er utsatt for, ikke plaget av, fysisk arbeidsmiljø. I ULF blir den enkelte spurt om han/hun er plaget når det gjelder varme, kulde, trekk, ventilasjon, lys og forurensning, men om vedkommende er utsatt for ensidige bevegelser, ubekvemme arbeidsstillinger, rystinger, brannfarlige/eksplosive stoffer, syrer o.l., støy og tunge løft.

5.6.2. Organisasjonelle forhold på arbeidsplassen

Dette er for mange indikatorers vedkommende et relativt nytt område, og det hersker for disse foreløpig ingen utbredt enighet om hva som bør registreres og hvordan. Andre indikatorer på dette området er imidlertid relativt veletablerte.

Det bør også innledningsvis sies at det kan variere fra person til person hvilke organisatoriske forhold som virker belastende. Det vil si at hva som er belastende organisatoriske faktorer antakelig varierer mer enn hva som er tilfelle for trekk ved det fysiske arbeidsmiljø. Det er med andre ord slik at både for de etablerte og mindre etablerte indikatorene under dette hovedområdet er det vanskeligere å påvise uheldige virkninger av de forhold som registreres. Det er antakelig også større variasjon med hensyn til virkningene av dem enn av fysisk arbeidsmiljø.

Vi vil derfor ikke påstå at de forhold vi her skal ta for oss, alltid har uheldige virkninger for enhver arbeidstaker. Slike "lovmessigheter" lar seg vanskelig stille opp. Det vi kan regne med er at slike forhold såpass ofte slår uheldig ut for arbeidstakerne at de er problematiske. Dette kan for eksempel dreie seg om sviktende mental helse, sviktende muligheter for å utvise aktsomhet i arbeidet og dermed økende fare for skader og ulykker, eller i form av passivisering og mangel på interesse for å gjøre noe med arbeidsplassens problemer. (Gustavsen og Seierstad, 1977.)

Selv om organisatoriske forhold på en arbeidsplass kan virke som et uoversiktlig og vanskelig område, har myndighetene, gjennom arbeidsmiljølovens §12 om tilrettelegging av arbeidet, tatt sikte på å regulere slike forhold.

I Levekårsundersøkelsen 1980 har vi derfor tatt utgangspunkt i denne lovparagrafen når det gjelder det som er blitt registrert av organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer. Vi har også tatt utgangspunkt i Gustavsen og Seierstads bok om samme paragraf (Gustavsen og Seierstad, 1977).

I arbeidsmiljølovens §12 1. og 2. ledd finner vi de formuleringer som er mest relevante i denne sammenheng.

1. Generelle krav

Teknologi, arbeidsorganisasjon, arbeidstidsordninger og lønssystemer skal legges opp slik at arbeidstakerne ikke utsettes for uheldige fysiske eller psykiske belastninger, eller slik at deres muligheter for å vise aktsomhet og ivareta sikkerhetshensyn forringes.

Forholdene skal legges til rette for at arbeidstakerne gis rimelig mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom sitt arbeid.

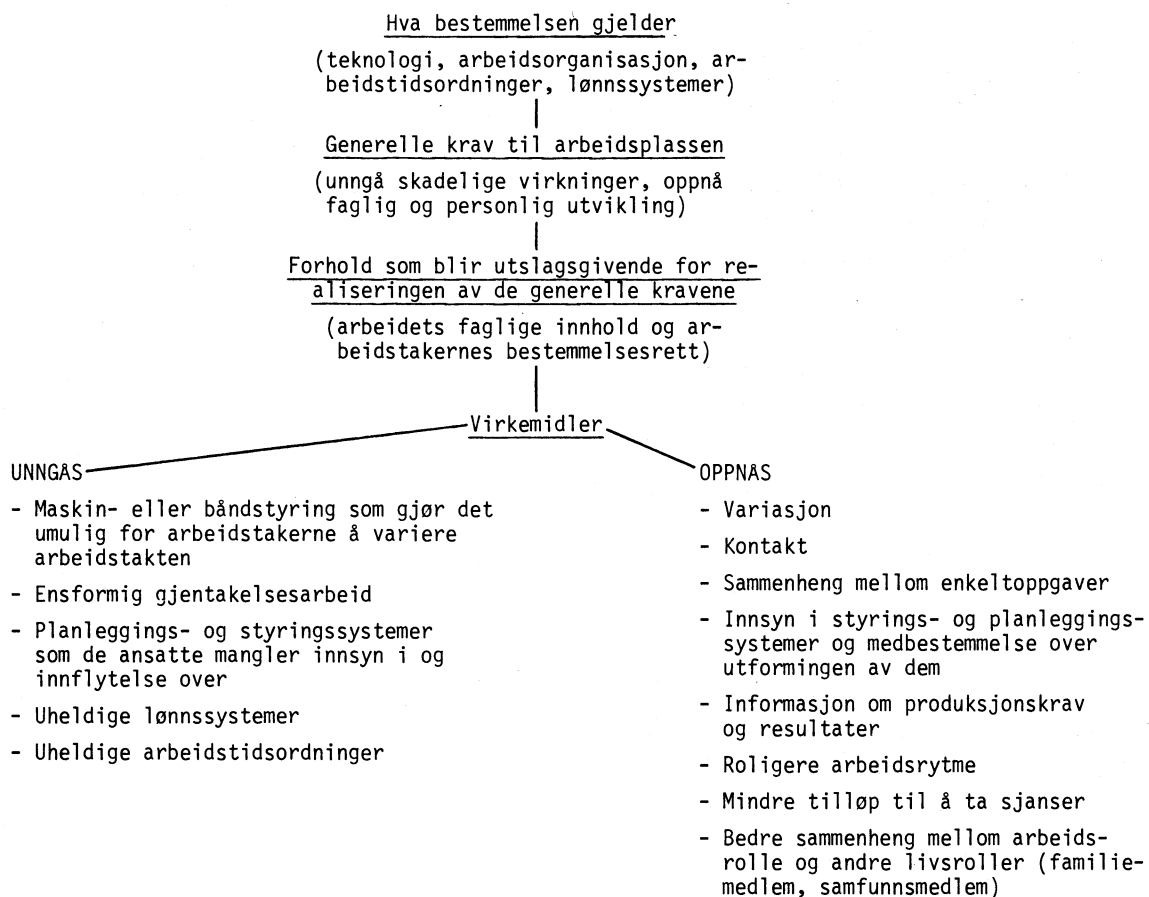
2. Utforming av arbeidet

Ved planlegging og utforming av arbeidet skal det tas hensyn til den enkelte arbeidstakers mulighet for selvbestemmelse og faglig ansvar.

En skal tilstrebe å unngå ensformig gjentakelsesarbeid og arbeid som er styrt av maskin eller samlebånd på en slik måte at arbeidstakerne er forhindret fra selv å variere arbeidstakten.

Arbeidet skal ellers søkes utformet slik at det gir muligheter for variasjon og for kontakt med andre, for sammenheng mellom enkeltoppgaver og for at arbeidstakerne kan holde seg orientert om produksjonskrav og resultater.

Gustavsen og Seierstad har sammenfattet lovteksten i følgende figur:

For en hel rekke av disse organisatoriske arbeidsmiljøfaktorene er en som nevnt kommet nokså kort med hensyn til operasjonelle definisjoner.

Statistisk Sentralbyrå gjennomførte derfor en prøveundersøkelse forut for hovedundersøkelsen hvor en rekke spørsmålsformuleringer om ulike sider ved det organisatoriske arbeidsmiljøet ble prøvd ut.

I hovedundersøkelsen har vi ikke kunnet dekke alle de organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer som er nevnt i - eller går fram av - lovteksten. Vi har foretatt en utvelgning av indikatorer stort sett ut fra tre kriterier.

For det første finnes det tross alt en rekke relativt veletablerte indikatorer som ifølge lovteksten hører inn under organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer. Dette er stort sett hva vi har kalt arbeidsbetingelser.

For det andre har vi prøvd å registrere slike arbeidsmiljøfaktorer hvor det ikke er alt for stor uenighet om hva som er et gode og hva som er et onde. I forhold til den foreslåtte liste over indikatorer (notat, ASA, GIV, JEK, HPW/AnA, 3/1 1979) har vi ut fra dette blant annet unnlatt å registrere egenskaper ved arbeidslederen, avansementmuligheter, sosialt klima på arbeidsplassen.

For det tredje har vi som nevnt prøvd ut en del spørsmål i prøveundersøkelsen. Ved hjelp av faktoranalyse fikk vi skilt ut de dimensjoner ved det organisatoriske arbeidsmiljøet vi hadde forsøkt å måle. (For en diskusjon av resultatene fra prøven, se Iversen 1981.)

Vi skal først gå gjennom de organisatoriske arbeidsforhold vi har kalt arbeidsbetingelser.

For de som er i arbeid er arbeidsbetingelsene viktige fra et velferdssynspunkt. Det gjelder både lønn, "frynsegoder", ulike trekk ved arbeidstiden, og også en del ytre betingelser for å kunne delta i arbeidet, så som arbeidsreise og i hvilken grad ens tid er opptatt med hjemmearbeid eller arbeid for andre husholdninger. De to siste faktorene vil bli drøftet særskilt seinere, de andre skal vi ta for oss her.

Lønn (spm. 44)

Det økonomiske utbytte fra arbeidet er av stor betydning for de fleste arbeidstakere. Vi har registrert lønn i hovedyrke, medregnet overtidsbetaling, liksom vi også har registrert vanlig arbeidstid medregnet overtid. Vi er interessert i å få et uttrykk for lønn pr. tidsenhet, og kan derfor ikke bruke faktisk arbeidet tid pr. uke, dersom denne arbeidstiden varierer. Vi registrerer den bruttolønn en person vanligvis har når det ikke er noe trekk. Godtgjørelser som kostgodtgjørelse, verktøygodtgjørelse som må regnes som dekning av utgifter den ansatte selv har hatt skal ikke tas med, heller ikke feriepenger. Dersom lønnen varierer sterkt har vi regnet et gjennomsnitt av en 4-ukersperiode.

Det er klart at registrering av lønn er vanskelig, og at vi kan ha fått opplysninger av varierende pålitelighet. Noen forhold vi regner med kan påvirke påliteligheten er ulike typer av tillegg, (skift, smuss o.l.) variabel overtid, variabel arbeidstid, og at nettolønn blir oppgitt i stedet for bruttolønn.

"Frynsegoder" (spm. 45)

Dette kan for de aller flestes vedkommende regnes for et gode og som et reellt tillegg til lønn. Vi har imidlertid ikke registrert hvilken verdi de enkelte goder representerer for den enkelte. I noen tilfelle kan det også diskuteres hvorvidt slike "frynsegoder" faktisk er fordeler, f.eks. om en bolig som det gis støtte til, er rimeligere enn den ville være på det frie marked.

Vi har registrert mulighetene for, ikke faktisk utnyttelse av, følgende goder:

Fri bolig eller støtte til bolig.

Tjenestebil eller støtte til bilhold.

Fri telefon eller støtte til telefon.

Fri reise til arbeid.

Fri bruk av bedriftsferiested.

Lån eller garanti for lån.

Gratis kaffe, te eller mat.

Kjøp av varer eller tjenester til redusert pris.

Levekårsundersøkelsen 1973 registrerte også de tre siste "frynsegoder" og fri telefon eller støtte til telefon. I tillegg registrerte den en del rettigheter når det gjaldt sykelønn, ferie, pensjon, oppsigelsestid. Vi har isteden valgt å registrere en del materielle goder som ofte vil ha betydelig verdi.

Lønnssystem (spm. 43)

Lønnssystem blir av mange betraktet som en viktig indikator. Fastlønn blir ofte sett som bedre enn akkord. Enigheten er ikke absolutt, og mange vil betrakte noen av mellomformene mellom akkordlønn og fastlønn som fordelaktige. Vi har registrert ulike former for lønnssystem, fra fastlønn til rein akkord. Registreringen avviker noe fra den som ble gjort i Levekårsundersøkelsen 1973, men ved å slå sammen kategorier vil en kunne få brukbar sammenliknbarhet.

Arbeidstid, omfang (spm. 38-41)

Omfanget av arbeidet er ofte vanskelig å tolke i levekårssammenheng hvis en ikke samtidig kjenner til personens ønskede arbeidstid. Vi har derfor både registrert den faktiske arbeidstid personen vanligvis har i hovedyrke og eventuelt biyrke, og hvorvidt den samlede arbeidstid er den som passer best, eller om vedkommende ville foretrukket kortere eller lengre samlet arbeidstid. Ved registreringen av arbeidstiden skal både overtid og ekstraarbeid som personen vanligvis har regnes med.

Ubekvem arbeidstid (spm. 50)

Det er andre trekk ved arbeidstiden som er direkte velferdsrelevant, f.eks. om arbeidstiden er plassert slik at den skaper spesielle problemer med tilpasningen til andre roller enn yrkesrollen, eller om den har uheldige helsemessige konsekvenser.

Hvordan arbeidstiden er forlagt over døgnet blir viktig i denne sammenheng, og også hvordan og hvorvidt arbeidstiden veksler over en periode.

Det er ulike måter å måle vekslende arbeidstid på (Iversen, 1978).

Den svenske undersøkelsen om Oregelbundna och Obekvema arbetstider (Sverige, Statistiska Centralbyrån, 1974) nytter følgende grupper av skiftarbeidere:

- Treskiftsarbeidere med kontinuerlig drift.
- Treskiftsarbeidere med diskontinuerlig drift.
- Treskiftsarbeidere med forskjellig antall skiftlag.
- Toskiftsarbeidere med kontinuerlig drift.
- Toskiftsarbeidere med diskontinuerlig drift.
- Toskiftsarbeidere med forskjellig antall skiftlag.
- Turlistearbeidere.

Skiftarbeid er en arbeidsform der to eller flere arbeidslag regelmessig avløser hverandre på bestemte tider hvert arbeidsdøgn.

Måtene å avgrense to- og treskiftsarbeidere kan variere. I den svenske undersøkelsen har en valgt å definere dette etter det antall tidsintervall døgnet er oppdelt i. Hvis døgnet består av to arbeidsøkter fra f.eks. 0600-1400 og 1400-2200 er det en typisk form for toskiftarbeid. Et eksempel på vanlig treskiftsform er 0600-1400, 1400-2200, 2200-0600.

Døgnkontinuerlig skift betyr at produksjonen foregår døgnet rundt, men stopper opp i helgene. Helkontinuerlig skift betyr at produksjonen går døgnet rundt alle ukedagene.

Fordi det kan være vanskelig å få tidsskjemaet til å gå opp med ukentlig arbeidstid, vil en av og til måtte operere med ulike antall skiftlag innen de ulike skiftarbeidsformene. (Statistiska Centralbyrån, 1974:57.)

Når det gjelder turlistetid, betyr dette at en har et arbeidsskjema eller vaktliste som følges i en viss periode. Når denne perioden er slutt, begynner en ny periode med et nytt arbeidsskjema. Arbeidstidsordningen kan variere mye både når det gjelder hvor lenge en arbeider, grad av helgearbeid osv. (Statistiska Centralbyrån, 1974:71.)

Vi har valgt en noe enklere registreringsmetode i Levekårsundersøkelsen 1980, men den registrering vi har valgt er i tråd med den innstilling som Skiftarbeiderutvalget har avgitt (NOU 1979:56). Undersøkelsen gir opplysninger om forekomst av nattarbeid, 2-skiftarbeid, hel- og døgnkontinuerlig 3-skiftarbeid og turnusarbeid. Arbeidstidsordninger som strekker seg utover vanlig dagarbeidstid (f.eks. fra kl. 0500 til kl. 0900), er registrert under annen arbeidstidsordning. Dette er en bedre registrering enn den som ble foretatt i Levekårsundersøkelsen 1973. Den gir muligheter for å skille ut ulike skiftplaner. Den bruker også betegnelser som er vanlige når en snakker om skiftarbeid. Registreringen avviker fra registreringen i OECD's levekårsundersøkelse, men er svært lik registreringsmåten i ULF.

Arbeidsreiser og pendling (spm. 52-57)

Det er vanlig å registrere arbeidsreise som en viktig ytre betingelse for å utføre jobben. I tillegg brukes opplysninger om arbeidsreisetid og fravær fra hjemmet for å avgrense pendlergrupper.

Begrepet pendling er ikke entydig (Iversen, 1977). Felles for de fleste definisjoner som brukes, er imidlertid at de tar utgangspunkt i at pendling er det samme som en byrdefull arbeidsreise. Det som diskuteres er hva som kan kalles en byrdefull arbeidsreise.

En vanlig måte å definere pendling på, er å ta utgangspunkt i kommunegrenser. Enhver som krysser en kommunegrense på veien mellom arbeid og bolig er en pendler.

Denne definisjonsmåten egner seg godt for analyse av offentlig statistikk fordi en stor del av denne samles inn for den enkelte kommune. Ulempene er for det første at kommunegrenser kan endres og at det dermed blir vanskelig å lage tidsseriedata for pendling. For det andre trenger ikke en arbeidsreise være lang og byrdefull selv om den innebærer kryssing av kommunegrense. For det tredje kan også arbeidsreiser innen en kommune være lange og byrdefulle.

En annen pendlerdefinisjon er den såkalte tid og avstandsdefinisjonen. Ifølge denne er en pendler en person som har en reiseavstand lenger enn akseptert gangavstand fra bolig til arbeidssted. I praksis vil imidlertid en slik pendlerdefinisjon gjøre omfattende pendlingsundersøkelser nesten umulig, fordi et materiale som inneholder så eksakte opplysninger om adresse på alle arbeidssteder og bosteder ville være vanskelig å skaffe tilveie, og om de fantes, ville bearbeidelsen bli svært kostbar.

En tredje pendlerdefinisjon tar utgangspunkt i at arbeidsreisen er byrdefull. Pendlere er etter denne definisjonen arbeidstakere som daglig har arbeidsreiser på til sammen to timer eller mer - dagpendlere - og arbeidstakere som må være borte fra sitt bosted hele arbeidsuka eller flere uker - uke- og langtidspendlere.

Denne definisjonen har blitt lagt til grunn for å avgrense pendlere i tidligere intervjuundersøkelser fra Statistisk Sentralbyrå.

Spørsmålet er imidlertid om denne pendlerdefinisjonen er "god nok". Det kan for eksempel diskuteres hvorvidt en avgrensning av dagpendlere bare etter arbeidsreisetid er tilstrekkelig. Lik daglig arbeidsreisetid vil kunne dekke over mange ulikheter, f.eks. i reiseavstand, bruk av transportmidler osv. Ideelt sett bør vi registrere så mange forhold ved arbeidsreisen som mulig for å få homogene dagpendlergrupper. Når det gjelder uke- og langtidspendlere, er det mulig at den brukte definisjonen vil gi tilstrekkelig homogene grupper.

I Levekårsundersøkelsen 1980 har vi registrert både daglig arbeidsreisetid en vei og hvilke framkomstmidler som blir brukt. Vi kan dermed få en gruppe dagpendlere avgrenset etter disse to kjennemerkene. Når det gjelder uke- og langtidspendlere, har vi prøvd å få en så "rein" gruppe som mulig. Utgangspunktet er mange dagers fravær fra hjemmet. Vi har forsøkt å skille mellom ulike grunner til dette fraværet. Vi har med andre ord registrert de faktorer som vil inngå i de fleste definisjoner av byrdefull arbeidsreise og pendling. Registreringen gir imidlertid stor fleksibilitet i definisjonen, f.eks. om fiskere, selgere o.l. skal regnes som pendlere.

Registreringen av daglig reisetid er den samme som i Levekårsundersøkelsen 1973 og i ULF og OECD's levekårsundersøkelse. Vi spør om alle transportmidler som er brukt, mens en i OECD's undersøkelse bare spør om det som ble brukt lengst. Både registreringen av reisetid og transportmåte samsvarer med Folke- og bolig tellingen 1980. Avgrensningen av uke- og langtidspendlere vil være identisk i Levekårsundersøkelsene 1973 og 1980 dersom den bygger på overnattinger borte fra hjemmet. Dersom avgrensningen også må bygge på grunnene til fraværet, blir sammenlikningsmulighetene mer usikre. I Levekårsundersøkelsen 1980 har vi presisert grunnene i spørsmålet, og har videre unngått å bruke "pendling" som grunn.

Andre organisatoriske arbeidsforhold

De indikatorene vi har registrert her, må anses som mindre utprøvd og mer utsatte for svarpersonens vurderinger enn de foregående indikatorene. Det kan også diskuteres om de indikatorene vi har valgt ut er de mest hensiktsmessige eller fruktbare, både hva angår de begreper vi har søkt å måle og utformingen av målene. Dette vil imidlertid bare det videre arbeid med og analyse av indikatorene kunne si noe om. Men vi har tilstrøbet å velge ut begrepene en kan regne med en viss grad

av overensstemmelse med hensyn til de referanserammer begrepene tolkes innenfor, og som dermed kan tillegges en viss grad av objektivitet. Vi er klar over at måten ulike jobber er organisert på innen ulike yrker er svært varierende, og at denne felles referanserammen derfor kan være vanskelig å etablere. Det er vel også slik at enkelte av indikatorene - og i alle fall den måten de er forsøkt målt på - passer bedre for enkelte yrker enn for andre. Dette er ting vi må ta med i betraktningen når opplysningene skal tolkes. Det bør også her presiseres at det er viktig i en generell levekårsundersøkelse å stille spørsmål som gjelder flest mulig, og at dette bør være et av grunnlagene for å velge ut hvilke spørsmål som skal stilles.

Vi mener imidlertid at de forhold vi har valgt ut vil ha stor betydning både for de sysselsattes trivsel og helse, samt at det er relativt bred enighet om hva som er fordelaktig og hva som ikke er det på de enkelte indikatorene. Felles for de indikatorene vi har registrert her er også at vi har forsøkt å måle dem med mer enn ett spørsmål. Selv om vi har bestrebt oss på at hvert spørsmål også skal ha en "egenverdi", kan vi for de fleste indikatorenes vedkommende få en bedre måling ved å slå sammen svarene på en rekke enkeltspørsmål, det vil si ved å lage indekser.

Disse målene er, i motsetning til målene for fysisk arbeidsmiljø, av betydning for en svært bred gruppe av yrker.

De begreper vi har forsøkt å måle er:

- Frihet i arbeidet (spm. 64-67).
- Innflytelse over egen arbeidssituasjon (spm. 68-69).
- Innflytelse på arbeidsplassen mer generelt (spm. 70).
- Variasjon (spm. 61 c, 75).
- Kontakt med andre (spm. 73-74).
- Belastninger i arbeidet (spm. 71-72, 76).

I Levekårsundersøkelsen 1973 ble det registrert forholdsvis lite av det som her er kalt andre organisatoriske trekk ved arbeidet. Enkelte begreper er imidlertid søkt målt i begge Levekårsundersøkelsene 1973 og 1980. Mulighetene for sammenlikning vil bli diskutert nedenfor. Følgende begreper er forsøkt målt i Levekårsundersøkelsen 1980:

Frihet i arbeidet (spm. 64-67). Vi har forsøkt å måle frihet i arbeidet ved hjelp av fire indikatorer, nemlig arbeidstidens fleksibilitet, muligheter for å ringe private telefonsamtaler, mulighet for små pauser, og om en kan gå fra arbeidet en kortere stund uten å måtte skaffe avløser. Disse indikatorene går på om arbeidssituasjonen gjør det mulig å løse private problemer innenfor arbeidstidens ramme, om det er mulig å slappe av, ta kontakt med andre osv.

Spørsmålet om private telefonsamtaler er sammenliknbart i 1973 og 1980. Spørsmålene om arbeidstiden kan neppe sammenliknes. Spørsmålet som ble stilt i Levekårsundersøkelsen 1980 er sammenliknbart med spørsmål om arbeidstid i OECD's levekårsundersøkelse. Spørsmålet "kan De utføre mindre private ærender i arbeidstiden" i Levekårsundersøkelsen 1973, ble stilt i prøveundersøkelsen i 1979. Det var vår erfaring at svarpersonene ofte reagerte "moralsk" på dette spørsmål. Mye tydet på at svarene i betydelig grad avspeilet oppfatninger av "hva som går an", like mye som trekk ved arbeidssituasjonen.

Innflytelse over egen arbeidssituasjon (spm. 68-69). Vi har sett det som betydelig enklere å registrere i hvilken grad en person er i stand til å bestemme over sin egen arbeidssituasjon (grad av autonomi) enn innflytelse på ulike sider ved bedriftens virksomhet. Vi har her registrert grad av selvbestemmelse når det gjelder arbeidstempo og opplegget av det daglige arbeid. I formuleringen av spørsmålene har vi strebet etter å unngå at svarene tar stilling til sin innflytelse på den overordnede planlegging i bedriften. Dette spør vi om i en annen sammenheng (spm. 70). Det er ikke spørsmål om personens innflytelse på hvilke arbeidsoppgaver han/hun skal utføre, verken på kort sikt eller på lengre sikt. Spørsmålet har til hensikt å måle den enkeltes muligheter til å legge opp arbeidet innen visse gitte rammer. I det tilsvarende spørsmål i Levekårsundersøkelsen 1973 er det ikke skilt klart mellom å planlegge hvilke arbeidsoppgaver en skal utføre og å planlegge opplegget av de arbeidsoppgaver en har.

Innflytelse på arbeidsplassen (spm. 48, 49, 70). Det gjelder her spørsmål om deltaking i beslutningsprosessene omkring den mer overordnede virksomhet i bedriften. Dette er som nevnt svært vanskelig å registrere i en generell intervjuundersøkelse. I høyere grad enn ellers kan det også være vanskelig å stille konkrete spørsmål som oppfattes som aktuelle for alle. Spørsmålet om innflytelse på det som foregår på arbeidsplassen, er imidlertid viktig i en velferdsbeskrivelse av arbeidsforhold, og vi har derfor gjort et forsøk på å registrere dette til tross for de tolkningsproblemer en kan vente.

I tillegg til å registrere ulike grader av deltaking i beslutninger om investeringer, produktionsplanlegging, egne arbeidsoppgaver og egne arbeidskamerater, er det stilt to spørsmål om lederfunksjoner. Spørsmålet til ansatte om lederoppgaver ble også stilt i Levekårsundersøkelsen 1973. Spørsmålet om antall ansatte for selvstendige kan også ses i denne sammenheng, men har også betydning i andre sammenhenger.

Variasjon (spm. 61 c, 75). Det første spørsmålet - om gjentatte og ensidige bevegelser - er først og fremst stilt for å registrere et viktig trekk ved arbeidsplassens ergonometri. Når en ser bort fra slike ergonomiske problemstillinger, er det neppe noen helt entydig sammenheng mellom variasjon i arbeidet og velferd. Det vil neppe være slik at enhver øking i variasjon, alt annet likt, vil resultere i økt velferd. Likevel blir ensformig eller monotont arbeid ansett for uheldig.

Spørsmål om variasjon ble ikke stilt i Levekårsundersøkelsen 1973.

Kontakt i arbeidet (spm. 73-74). Disse to spørsmålene registrerer den faktiske kontakt dels med andre på arbeidsplassen, dels med personer utenfor arbeidsplassen. I første tilfelle er det kontakt i forbindelse med arbeidsoppgavene som skal registreres.

Innholdet i kontaktene på arbeidsplassen har vi ikke forsøkt å registrere. Spørsmålene om omgang i fritiden med arbeidskamerater og gode venner blant arbeidskamerater (spm. 167 og 168) gir imidlertid visse holdepunkter for innholdet i kontaktene. I Levekårsundersøkelsen 1973 stilte en spørsmål om innholdet i de sosiale relasjoner på arbeidsplassen, nemlig om konflikter mellom arbeidskamerater og mellom over- og underordnede. Dette har vi ikke forsøkt å måle i 1980-undersøkelsen.

Belastninger i arbeidet (spm. 71-72, 76). Dette har vi særlig ment å operasjonalisere ved hjelp av spørsmål om arbeidssituasjonen er oppjaget og masete, om den krever sterk konsentrasjon og hvorvidt personen er bekymret over arbeidet i fritida. Den siste opplysningen regner vi kanskje mer som en konsekvens av de belastninger personen møter på jobben.

De forhold vi her har registrert, regner vi for å være svært viktige, og "dårlig" verdi på et eller flere av disse spørsmålene kan en anta vil ha uheldige konsekvenser. Det kan med andre ord her være enklere å si hva som er "godt" og "dårlig" enn for andre indikatorers vedkommende.

Men selv om vi kan regne med at slike forhold vil være belastende for de aller fleste, vil det kunne slå ulikt ut hvor stor slik belastning den enkelte tåler, før det får uheldige konsekvenser. Dette vil blant annet avhenge av hvor stor kontroll den enkelte har over sin egen arbeidssituasjon (Karasek, 1978). Store belastninger, mye stress, kan bedre tåles hvis en selv kan legge opp arbeidet og dermed til en viss grad regulere mengden av stress. Hvis en derimot i liten grad har kontroll over eget arbeid, kan selv mindre utsatthet føre til fysiske og psykiske plager.

Disse spørsmålene er ikke sammenliknbare med spørsmål i Levekårsundersøkelsen 1973.

5.6.3. Yrkesskader. Sykefravær

Yrkesskade (spm. 95-96)

En av de viktigste indikatorer på arbeidsmiljø som er foreslått av OECD er antall arbeidsulykker med døden til følge. Grunnen til at dette er en slik viktig indikator, er at dette er det mest drastiske utslag av et uheldig - for ikke å si farlig - arbeidsmiljø. Denne indikatoren kan bare fåes gjennom administrativ statistikk. Intervjuundersøkelser kan imidlertid gi opplysninger om arbeidsulykker med mindre drastisk utfall. Vi har registrert om personen har vært utsatt for arbeidsulykker i 1979 og hvor mange dagers fravær fra arbeidet dette eventuelt førte til.

Alvorlighetsgraden for skader som skal registreres er definert ved at skaden skal ha ført til kontakt med lege eller til fravær fra arbeidet.

Yrkesskader ble også registrert i Levekårsundersøkelsen 1973. Registreringen skjedde som en del av et generelt spørsmål om skader. Referanseperioden var også her ett år. Alvorlighetsgraden for skader som skulle registreres, ble ikke presisert. Alvorlighetsgraden er målt ved antall fraværsdager fra arbeid og antall dager "ute av stand til å utføre vanlige gjøremål". Alvorlighetsgraden av arbeidsskade er altså ikke helt sammenliknbar i de to levekårsundersøkelsene.

Sykefravær (spm. 128-130)

Sykefraværet er registrert for en 2-ukersperiode. Det er gjort for å få mest mulig pålitelige opplysninger, og for å sikre sammenliknbarhet med opplysningene i Helseundersøkelsen 1975. Registreringsmåten medfører at det bare er meningsfullt å sammenlikne sykefraværet for grupper. Det vil neppe være meningsfullt å karakterisere individene ved deres registrerte sykefravær i 2-ukersperioden.

Spørsmålene er utformet slik at det skal være mulig å skille mellom korttids- og langtidsfravær, og å anslå antallet dager med korttids- og langtidsfravær. Disse anslagene må baseres på avsluttede syketilfelle, dvs. syketilfelle som ikke fortsetter etter 2-ukersperioden (spm. 129). Langtidsfravær er fravær som har vart mer enn tre arbeidsdager. Anslag for antall dager med langtidsfravær baserer seg både på fravær i 2-ukersperioden og på fravær som begynte før, og blir avsluttet i, 2-ukersperioden.

5.7. Arbeid utenfor lønnsarbeidsmarkedet

Som nevnt har vi i denne undersøkelsen vært interessert i å bruke et utvidet arbeidsbegrep. Dette betyr at vi både har registrert deltaking på lønnsarbeidsmarkedet, arbeid for egen husholdning og arbeid for andre husholdninger. Ved å slå opplysninger om alle disse typer arbeid sammen, vil vi kunne få et mål på total arbeidsbelastning. I tillegg vil mål på arbeid for egen og andre husholdninger være en viktig forklaringsvariabel med hensyn til muligheter for å delta i inntektsgivende arbeid. Vi har lagt vekt på å registrere slikt arbeid som foregår med en viss regelmessighet, og som dermed kan sies å innebære en forpliktelse for intervjupersonen. Den totale mengde av arbeid utenfor lønnsarbeidsmarkedet har vi ikke tatt sikte på å registrere. Dette er en oppgave for Tidsnyttingsundersøkelsen 1980-81. Vi har også forsøkt å få et mål på arbeidsdeling i husholdningen.

Når det gjelder arbeid utenfor lønnsarbeidsmarkedet har vi registrert følgende indikatorer:

Deltaking i husarbeid (spm. 106), både deltaking i ulike arbeidsoppgaver og antall timer som vanligvis brukes til slikt arbeid pr. uke. Arbeid med barn er holdt utenfor. Vi har også registrert hvorvidt det i husholdningen er personer som trenger ekstra tilsyn/pass eller stell på grunn av varig sykdom, uførhet eller høy alder, og eventuelt hvor stor del av døgnet vedkommende trenger slikt tilsyn eller stell.

Vi har også spurt om hvorvidt husholdningen får regelmessig avlastning i husarbeid/tilsynsarbeid og eventuelt hvor mange timer pr. uke slik avlastning mottas (spm. 114-115). Det er også stilt et spørsmål om regelmessig lønnet hjelp til husarbeid (spm. 32b). Levekårsundersøkelsen 1973 inneholder ingen spørsmål om deltaking i husarbeid og om hjelp til husarbeid, med unntak av et spørsmål om regelmessig lønnet hjelp til husarbeid. Dette er sammenliknbart med det tilsvarende spørsmål i 1980.

Arbeidsmiljø for hjemmearbeidende personer (spm. 107-109). Vi har her prøvd å få mål på om arbeidssituasjonen er oppjaget eller masete (samme spørsmål ble stilt til yrkesaktive), et mål på isolasjon, og et mål på frihet i arbeidssituasjonen. Disse spørsmål ble stilt for å kunne sammenlikne med arbeidsforholdene for yrkesaktive. De kan ikke sammenliknes med spørsmålene om arbeidsmiljø for hjemmearbeidende i Levekårsundersøkelsen 1973, der det ble spurt om husarbeidet var kroppslig og psykisk anstrengende.

Arbeid for andre husholdninger (spm. 110-111) er definert som hjelp til, eller tilsyn med syke, uføre, eldre, pass av barn eller eventuelt andre former for praktisk hjelp. Vi har lagt vekt på regelmessighet i slik hjelp. Kontakt med eldre f.eks. skal også regnes med her, forutsatt at kontakten er regelmessig og har karakter av omsorg.

Vi har registrert antall timer ukentlig separat for pass av barn, resten er slått sammen i en gruppe.

Levekårsundersøkelsen 1973 inneholder ingen spørsmål om arbeid for andre husholdninger.

6. HELSE

6.1. Innledning

I Levekårsundersøkelsen 1980 har en konsentrert registreringen av helseforhold om målinger av helsetilstand. Det er ikke noen mål for f.eks. bruken av helsetjenester.

Det er en lang tradisjon for måling av helsetilstand i utvalgsundersøkelser ved selvrapportering til lekmannsintervjuere. Det synes å være to hovedtilnærminger til måling av helsetilstand i slike undersøkelser:

1. Ved selvrapporterte sykdommer og sykdomssymptomer, eventuelt registrert ved diagnoser.
2. Ved registrering av atferd i forbindelse med sykdom, og registrering av funksjonsevne.

En kan regne opp fire hovedformål med beskrivelser av helsetilstand (Mogens Nord-Larsen, 1979 : 18):

1. Beskrivelse av variasjoner i helsetilstand mellom individer og grupper av individer, f.eks. for å foreta velferdssammenlikninger.
2. Å gi grunnlag for konklusjoner om årsaker til sykdom (epidemiologiske formål).
3. Å sammenlikne konsekvenser av variasjoner i helsetilstand.
4. Å gi grunnlag for evaluering av helsetjenestens virksomhet eller av sykdomsforebyggende innsats generelt.

I utformingen av helsedelen av Levekårsundersøkelsen 1980 har en gått ut fra at hovedformålene med en slik måling er å gi en beskrivelse av variasjoner i helsetilstand i befolkningen for å kunne sammenlikne grupperes velferd. Videre har en lagt vekt på mulighetene for å studere konsekvenser av forskjeller i helsetilstand. Vekten ligger altså på å belyse helse som egenverdi og helse som ressurs.

Vi ser derimot ikke mulighetene for å belyse epidemiologiske problemstillinger som noe viktig formål for Levekårsundersøkelsen 1980. Vi har heller ikke i utformingen tatt hensyn til evalueringsformål.

Begge formålene, å belyse variasjoner i velferd og å belyse konsekvenser av forskjeller i helsetilstand, er lettest å tilfredsstille om en måler helsetilstand ved å registrere atferd og funksjonsevne. For det formål å foreta velferdssammenlikninger er det viktig at en kan uttrykke helsetilstanden ved et begrenset antall mål. De fleste forsøk på å lage mer sammenfattende mål for helsetilstand, har tatt utgangspunkt i atferds- og funksjonsmål. Det kan også virke lettere å tolke helseforskjeller målt ved funksjonsevne fra et velferdssynspunkt, enn å tolke forskjeller i sykdomsbilder uttrykt ved en eller flere diagnoser. Videre er mange av de konsekvenser av sykdom som det er særlig interesse for, nært knyttet til spørsmålet om funksjonsevne. Det gjelder f.eks. sykefravær, uførhet, pleie- og omsorgsbehov.

Også andre momenter taler for atferds- og funksjonsmål. De krever mindre kostbare undersøkelsopplegg enn registrering av sykdommer. Særlig hvis en legger stor vekt på en pålitelig registrering av sykdommer, er dette tilfellet. Atferds- og funksjonsmål passer bedre med intervjumetoden og vil kunne gi pålitelige helsemål med betydelig mindre ressursinnsats.

En ulempe ved mange funksjonsmål er at de først og fremst skiller ut befolkningsgrupper med alvorlige helseproblemer. De er ofte ikke i stand til å skille mellom grupper med forholdsvis god helse.

Til tross for at de fleste av argumentene ovenfor taler for å bruke atferds- og funksjonsmål, har vi registrert kroniske sykdommer i levekårsundersøkelsen, etter et forholdsvis enkelt opplegg. Hovedgrunnen til dette er at en derved blir i stand til å knytte forbindelsen til det framherskende begrepsapparat og registreringssystem innen helsetjenesten. En ville ellers ha små muligheter til å knytte forbindelsen mellom de to målemetodene, og dermed til forskning og planlegging innen helsesektoren. Selv om en vet at registreringen av diagnoser i lekmannsintervjuer ikke er så pålitelig som en kunne ønske, antar vi at den for mange formål er tilstrekkelig til å gjøre en diagnoseregistrering verdifull. Registrering av helsetilstand både ved diagnose og ved atferds- og funksjonsmål blir regnet som det beste opplegget (Mogens Nord-Larsen, 1979 : 134).

6.2. Begreper for helsetilstand

6.2.1. Sykdommer

I Levekårsundersøkelsen 1980 registreres bare kroniske syketilfelle. Vi antar at kronisk sykdom for den enkelte vanligvis har de største velferdsmessige konsekvenser. For enkeltindivider vil akutte syketilfelle bare ha velferdsmessige konsekvenser av betydning om de forekommer nokså ofte over en lengre periode. På samfunnsnivå vil akutte syketilfelle naturligvis være viktige, f.eks. i form av sykefravær. Slike konsekvenser av akutte syketilfelle vil imidlertid bli registrert i målet "korttids funksjonsnedsettelse".

Kroniske syketilfeller er definert som 1) syketilfelle med bestemte diagnoser uansett varighet, og 2) alle andre syketilfelle som har vart i mer enn 6 måneder. Akutte syketilfelle er alle syketilfelle som ikke oppfyller en av betingelsene.

Psykiske lidelser skulle i prinsippet bli registrert når en registrerer sykdommer og symptomer på sykdommer. Det er imidlertid kjent at slik registrering underestimerer utbredelsen av psykiske lidelser, og spesielt de lettere psykiske lidelser. For å få en bedre registrering av særlig de lettere psykiske lidelser, har vi gjort bruk av en spørreteknikk som har vært brukt i intervjuundersøkelser i mange år. Eksempler på denne teknikk er Langner-skalaen (Langner, 1962), Cornell-indeksen (se Mogens Nord-Larsen, 1979) og Odd Steffen Dalgards undersøkelse av psykiske lidelser i Norge.

6.2.2. Funksjonsevne

Det er her to hovedtyper av mål. Det ene er mål for "korttids funksjonsnedsettelse" ("short-term disability"). Dette målet tar sikte på å registrere nedsatt aktivitet i personers daglige gjøremål, uansett hva disse måtte være. Det dreier seg om aktivitetsnedsettelse i den type aktiviteter og i forhold til det aktivitetsnivå som er vanlig for personen. Hensikten er altså å måle aktivitetsnedsettelse i forhold til det vanlige aktivitetsnivå, uansett om den skyldes akutt eller kronisk sykdom, og uansett om det vanlige aktivitetsnivå er redusert på grunn av sykdom i forhold til det som "er vanlig for personer med samme alder, kjønn mv."

"Korttids funksjonsnedsettelse" registrerer nedsettelse i aktivitet over en 2-ukersperiode. Det er derfor ikke særlig egnet som et uttrykk for den enkelte persons helsetilstand. Det er bare egnet til sammenlikninger av helsetilstand for grupper av personer. En kan ikke påstå at personer som har forskjellig antall dager med nedsatt aktivitet i en 2-ukersperiode, har forskjellig helsetilstand. En slik tolkning ville kreve registrering av nedsatt aktivitet over et betydelig lengre tidsrom, f.eks. ett år. Dette ville imidlertid resultere i mål med lav pålitelighet.

Den andre hovedtypen av atferds- og funksjonsmål tar sikte på å registrere den mer varige funksjonsevne. En rekke slike mål er beskrevet i Mogens Nord-Larsen.

De fleste slike mål beskriver evnen til å utføre bestemte typer aktiviteter som er grunnleggende og generelle for befolkningen. De gjelder funksjoner som rørlighet, fysisk aktivitet, rollefunksjoner som arbeid, herunder husarbeid og skolearbeid, og "self-care" funksjoner (Steward mfl., 1978). Det gjelder også syn og hørsel. Slike funksjonsmålinger atskiller seg noe i hvor mye de tar sikte på å differensiere mellom grader av ganske store handikap. Vi har i valget av slike funksjonsmål lagt vekt på at de differensierer mellom grupper med forholdsvis god helse, og unngår å stille spørsmål som differensierer mellom ulike typer av alvorlige funksjonsproblemer.

Vi vil også henwise til drøftingen av mål for sykefravær (side 31).

6.3. Utforming av indikatorer og forholdet til andre undersøkelser

Langvarige syketilfeller (spm. 133-134)

Spørsmålene tar sikte på å registrere alle kroniske sykdommer. Syketilfeller kodes med 3-siffer diagnose etter ICD, 8. utgave (Statistisk Sentralbyrå, 1973). Som tidligere nevnt blir en del sykdommer bare regnet for kroniske dersom de har vart i minst 6 måneder. For det enkelte syketilfelle er det derfor registrert når sykdommen "oppstod".

Registreringen i Levekårsundersøkelsen 1980 og Helseundersøkelsen 1975 er sammenliknbar når det gjelder kodingen av syketilfellene og i definisjoner av kronisk sykdom. Registreringen i Levekårsundersøkelsen 1980 er imidlertid noe forenklet i forhold til Helseundersøkelsen 1975. I denne siste knyttes spørsmål om syketilfelle til spørsmål om nedsatt aktivitet på grunn av sykdom, til kontakt med lege og til bruk av medisiner. Det er gjort for å gi konkrete holdepunkter for hukommelsen. I tillegg blir det stilt et spørsmål om medfødte og langvarige lidelser. I tilknytning til dette blir det vist en "sjekklister" over sykdommer.

I Levekårsundersøkelsen 1980 blir spørsmål om syketilfelle bare stilt i tilknytning til spørsmål om nedsatt aktivitet på grunn av sykdom. På samme måte som i Helseundersøkelsen 1975 blir imidlertid intervjupersonen presentert for en "sjekklister" over sykdommer. Det er en erfaring at en slik "sjekklister" over sykdommer er viktig for å redusere underreporteringen av syketilfelle (Mogens Nord-Larsen, 1979 : 73). På dette grunnlag venter vi god sammenliknbarhet mellom Levekårsundersøkelsen 1980 og Helseundersøkelsen 1975.

Verken i OECD's levekårsundersøkelse eller i den svenske ULF blir intervjupersonene presentert for "sjekklister" over sykdommer. Selv om spørsmålet om langvarige sykdommer i disse undersøkelsene er omtrent identisk med det tilsvarende spørsmål i Levekårsundersøkelsen 1980, regner vi ikke med at resultatene for kroniske sykdommer er sammenliknbare. Levekårsundersøkelsen 1973 hadde ingen registrering av kroniske sykdommer.

Kortvarig aktivitetsnedsettelse (spm. 125-127)

Det er en lang tradisjon for å registrere nedsatt aktivitet i løpet av en 14-dagersperiode, for å sikre størst mulig pålitelighet av resultatene (USA, 1964). I spørsmål om aktivitetsnedsettelse er det to typer distinksjoner en må gjøre. For det første hvilke aktiviteter som en refererer til når en spør om aktivitetsnedsettelse. Er det de aktiviteter som er vanlige for "personer det er naturlig å sammenlikne seg med", eller er det personens vanlige gjøremål. For det andre er aktivitetsnedsettelsen naturligvis et spørsmål om grad. Det vil være variasjoner fra bevisstløshet til at personen kutter ut den vanlige joggeturen. Sengeleie på grunn av sykdom er en av de mest veldefinerte former for aktivitetsnedsettelse. Det er derfor spurt særskilt om dette i Levekårsundersøkelsen 1980. En kan derimot neppe anta at denne typen aktivitetsnedsettelse er uttrykk for alvorligere helseproblemer enn andre typer aktivitetsnedsettelse. I ulike undersøkelser har det vært noe varierende forsøk på å definere graden av aktivitetsnedsettelse, fra "forhindret i å utføre Deres vanlige gjøremål", til "kuttet ut gjøremål som De ellers ville gjort".

I Levekårsundersøkelsen 1980 tar en sikte på å måle nedsettelse i utførelsen av personens vanlige gjøremål, selv om personen på grunn av varige helseproblemer vanligvis har et lavere aktivitetsnivå enn vanlig for "sin gruppe". Det er vanskelig i et spørsmål å presisere hvor stor aktivitetsnedsettelsen skal være for at den registreres som nedsatt aktivitet. Vi har brukt samme formulering som i Helseundersøkelsen 1975 for å oppnå sammenliknbarhet med denne, selv om en formulering som "vært forhindret i å utføre Deres vanlige gjøremål" som er blitt nyttet i ULF, kanskje er noe mer presis.

Spørsmålet om kortvarig aktivitetsnedsettelse er ikke sammenliknbart med spørsmålene om sykedager i Levekårsundersøkelsen 1973 (spm. 144, 146 og 148), der en har brukt en referanseperiode på 12 måneder. Resultatene er naturligvis ikke sammenliknbare på individnivå, men de er heller ikke sammenliknbare på gruppenivå. I forhold til resultatene fra Helseundersøkelsen 1975 gir Levekårsundersøkelsen 1973 betydelig lavere anslag for antallet sykedager pr. år for den voksne befolkningen. Anslaget for antall sykedager pr. år i 1973-undersøkelsen var vel 50 prosent av anslaget fra Helseundersøkelsen 1975. Videre er spørsmålet om nedsatt aktivitet i Levekårsundersøkelsen 1973 (spm. 148) formulert slik at aktivitetsnedsettelsen refererer til aktiviteter som er vanlige for friske (arbeid). Dette synes å ha ført til at mange uføre har oppgitt et meget stort antall dager med nedsatt aktivitet.

Varig funksjonsevne (spm. 135-143)

En gruppe av disse spørsmål tar sikte på å måle evnen til å utføre en rekke grunnleggende og generelle funksjoner, som f.eks. syn, hørsel og rørlighet. Disse spørsmålene tar sikte på å skille ut personer med lettere eller "middels" funksjonsproblemer. Det er ikke lagt vekt på at det skal være mulig å avgrense personer med alvorlige funksjonsproblemer, f.eks. blinde, døve eller personer som må ha hjelp til å bevege seg i leiligheten, eller som må ha hjelp til å komme i og ut av sengen.

Spørsmålene om syn og hørsel er sammenliknbare med spørsmål i OECD's levekårsundersøkelse. Spørsmålet om syn er sammenliknbart både med Levekårsundersøkelsen 1973 og med ULF. Spørsmålet om hørsel er ikke sammenliknbart med spørsmålet om hørsel i 1973-undersøkelsen, men med spørsmålet i ULF, idet en imidlertid her registrerer hørsel med og uten høreapparat.

I spørsmålene om rørlighet er det understreket at det er spørsmål om stabile og langvarige nedsettelse i rørlighet, ikke forbigående problemer, f.eks. på grunn av en forstuet fot eller et beinbrudd. Erfaringen fra ULF er at denne presisering har en betydelig effekt på det registrerte omfang av nedsatt rørlighet (Statistiska Centralbyrån, 1978 : 85).

Denne understreking av at bare langvarige nedsettelse av rørlighet skal regnes med, betyr at resultatene ikke kan sammenliknes med resultatene fra Levekårsundersøkelsen 1973. Ettersom resultatene derfor ikke i noe fall vil bli sammenliknbare har vi i tillegg foretatt enkelte omformuleringer i forhold til spørsmålene i Levekårsundersøkelsen 1973, for å komme mer på linje med formuleringer som brukes internasjonalt. Spørsmålene om rørlighet i Levekårsundersøkelsen 1980 er sammenliknbare med de tilsvarende i ULF, og også med spørsmålene i OECD's levekårsundersøkelse. I den siste er dog svarkategoriene noe forskjellige ("Ja, uten større vansker", "Ja, men vanskelig", "Nei").

En annen gruppe av spørsmål om varig funksjonsevne gjelder det en kunne kalle rollefunksjoner. Vi har stilt spørsmål om to typer rollefunksjoner, nemlig for det første arbeid, som omfatter både inntektsgivende arbeid, husarbeid og utdanningsaktivitet, og for det andre "self-care" funksjoner. Spørsmålet om arbeidsevne er sammenliknbart med tilsvarende spørsmål i ULF (dog ikke for alderspensjonister) og i OECD's levekårsundersøkelse. Spørsmålene om evne til å utføre "self-care" aktiviteter er sammenliknbare med de tilsvarende i ULF. Disse spørsmål ble ikke stilt i Levekårsundersøkelsen 1973.

Lettere psykiske plager (spm. 144-146)

Innen helsekomponenten i levekårsundersøkelsen er det helt klart at det er målene på lettere psykiske plager som bygger på det svakeste grunnlag. Det gjelder ikke minst fordi en har tilstrebt å bruke nokså få spørsmål til å registrere fenomenet, slik at det ikke har vært mulig direkte å bruke ett av de spørsmålssett som har vært nyttet i andre undersøkelser.

Vi har bygget en del på de metoder som er utviklet for måling av psykisk helse ved hjelp av intervju i "normalbefolkningen". Den såkalte Langner-indeksen er et tidlig og ganske mye brukt måleinstrument. Denne indeksen måler ikke psykotisk atferd, men vekten ligger på angst og depresjon. (Wheaton, 1978). Også erfaringene fra Odd Steffen Dalgards undersøkelse av psykisk helse i Norge har hatt betydning for valget av spørsmål.

For alle personer som oppgav at de hadde hatt psykiske plager, har vi forsøkt å få et mål for konsekvensene av disse plagene for personens evne til å fungere, både sosialt og i arbeidet.

7. FRITID

7.1. Fritid som velferdsgode

Fritid kan ses som et velferdsgode på flere måter. En måte er å vurdere fritid som et gode i seg selv. Et rimelig mål for dette godet blir da hvor mye tid en person har til overs når nødvendige gjøremål er unnagjort, så som arbeid, arbeidsreiser, spising, soving o.l. Problemet med denne betraktningmåten er at den blir mer tvilsom jo mer fritid det er tale om. For den som bare

har et minimum av fritid, vil en øking være velkommen nærmest uansett. For den som har "fri" det meste av sin tid, vil problemet snarere være å fylle tiden med verdifullt innhold; ren lediggang eller ørkesløst tidsfordriv er knapt noe gode for noen.

En alternativ måte å vurdere fritid på er altså å se den som en nødvendig betingelse for, eller som et middel til, velferdsrelevante gjøremål. Slike gjøremål vil, i egenskap av fritidsaktiviteter, være "fritt valgte" i større grad enn de fleste andre virksomheter. Det å ha anledning til å velge mellom ulike aktiviteter etter interesse, ønske o.l., er muligens i seg selv et gode, i tillegg til den velferd den valgte aktiviteten medfører.

"Fritt valg" mht. tid betyr selvsagt ikke fritt valg mht. andre betingelser. En rekke faktorer er med på å avgrense de mulige fritidsaktiviteter for den enkelte, f.eks. økonomi, helse, de naturlige omgivelser og samfunnets "tilbud" av ulike slag.

Innenfor den totale ramme av muligheter "velger" den enkelte sin måte å bruke fritiden på. Ikke alle slike valg kan regnes for like gode. Vi er f.eks. ikke tilbøyelige til å anse "passivt konsum" som likeverdig med "aktiv deltakelse", "selvrealisering" o.l. i velferdssammenheng. Men det er selvsagt også umulig å rangere alle fritidsaktiviteter på en entydig måte langs en slik god-dårlig skala.

7.2. Fritidsaktiviteter: Indikatorer, sammenliknbarhet mv. (spm. 116 og 117)

I Levekårsundersøkelsen 1980 har en lagt vekt på aktiviteter i fritiden, ikke på mengden av fritid. Det betyr ikke at vi anser den frie tiden i og for seg som irrelevant. Vi får også indirekte mål for fritidsmengde via spørsmålene om arbeidstid (inntektsgivende arbeid og arbeid i hjemmet). Men med en snever ramme satt for tallet på spørsmål om fritid, har vi valgt opplysninger om fritidens "innhold" framfor fritidens "mengde". De fleste i Norge kan vel i dag antas å ha såpass med fritid at innholdet er det viktigste, velferdsmessig sett. Et annet hensyn er arbeidsdelingen mellom Byråets undersøkelser. Den nye Tidsnyttingsundersøkelsen 1980-81 vil kartlegge mengden av tid brukt til ulike aktiviteter langt bedre enn hva som er mulig i levekårsundersøkelsen.

En vet fra andre undersøkelser at ulike grupper velger nokså ulike fritidsaktiviteter, f.eks. menn driver mer sport og går oftere på restaurant enn kvinner, mens kvinner oftere går på konsert og teater, og leser mer ukeblad. Vi har valgt et sett av aktiviteter (spm. 116 a-n og 117) som "tar hensyn" til de fleste grupper i så måte.

I utformingen av spørsmålene er det tatt hensyn til sammenliknbarhet, spesielt med Byråets kulturundersøkelse fra 1977. Referanseperioden er således satt til siste 12 måneder og hyppighetsintervallene for de enkelte aktiviteter kan sammenliknes med undersøkelsen i 1977. Visse aktiviteter som er atskilte i Kulturundersøkelsen 1977, er slått sammen i Levekårsundersøkelsen 1980. Det gjelder alternativ i: "gikk i teater, opera, på konsert, museum eller kunstutstilling". Aktivitetene f) og g) (tilskuer til idrettsarrangement, gikk på kino) er direkte sammenliknbare, og j), k) og l) (dans/diskotek, gudstjeneste/religiøs møte, kor/orkester/korps/spelemannslag) er tilnærmet sammenliknbare. a) og m) (lese ukeblad, delta i amatørteater) er ikke sammenliknbare. Spm. 117 om bøker lest i fritiden, er tilnærmet likt med det som ble stilt i Kulturundersøkelsen 1977. "Nye" aktiviteter i Levekårsundersøkelsen er b), c), d), e), h) og n) om å skrive privatbrev, hagearbeid, turgåing, mosjon, bingo og hobbyvirksomhet. Slike aktiviteter regnes vel heller ikke tradisjonelt med som "kulturell" virksomhet.

Levekårsundersøkelsen 1973 inneholder ingen sammenliknbare spørsmål, og hele tilnærmingen til fritid er i denne undersøkelsen nokså forskjellig.

Avislesing og bruk av radio og TV er ikke registrert i Levekårsundersøkelsen 1980. Et enkelt spørsmål om hyppighet ville gi høye verdier for de fleste personer etter det en vet fra spesialundersøkelser. Av denne grunn er det vanskelig å konstruere enkle spørsmål som både skiller godt og er meningsfulle i en velferdssammenheng.

Den svenske ULF-76 inneholder en liste over fritidsaktiviteter med hyppighetsverdier omtrent tilsvarende levekårsundersøkelsens. En rekke av aktivitetene ble her registrert på direkte sammenliknbar måte.

Noen av de materielle godene som registreres i Levekårsundersøkelsen 1980 er spesielt relevante for fritidsaktiviteter. Dette gjelder hva slags områder (grøntareal o.l.) som finnes rett utenfor boligen (kap. 3), om noen i husholdningen disponerer personbil og om personen har adgang til fritidshus (kap. 4).

Blant de viktigste fritidsaktiviteter ellers er sosial kontakt av forskjellig slag, så som uformelt samvær, foreningsaktivitet o.l. Disse er omtalt i neste kapittel.

8. SOSIAL KONTAKT

8.1. Innledning

Alle som i dag arbeider med å avgrense velferdsbegrepet, er enige om at individenes sosiale relasjoner - deres "sosiale nettverk" - er en viktig del av den totale velferd. Med begreper som "sosial forankring", "tilhørighet", "fellesskap", o.l. søker en å uttrykke den velferdsmessige side ved kontakt og samhandling mennesker i mellom. Alle mennesker antas å ha grunnleggende sosiale og psykiske behov som bare kan tilfredsstilles i samvær med andre.

Det er imidlertid vanskelig å konkretisere slike begreper om "sosial velferd" i empiriske undersøkelser. Vanskene er både av teoretisk og praktisk art.

En teoretisk avgrensning av de velferdsmessige sidene ved sosial kontakt reiser flere grunnleggende spørsmål. F.eks. er den sosiale velferd noe man kan ha - dvs. passivt, som "ting", gjenstander o.l. - eller ligger velferden i det at man handler i fellesskap, deltar i kollektive aktiviteter?¹⁾ Hvordan er forholdet mellom fellesskapet som kollektiv og de individuelle medlemmer? Er fellesskapets faktiske mål bare en passiv "sum" av individenes motiver og holdninger, eller er målene på noen måte uavhengig av, eller overordnet, individene? Hvem kan egentlig avgjøre normativt hva det verdifulle i den sosiale kontakt består i? Skal individene selv anses suverene, eller kan myndigheter, interessegrupper, forskere eller andre tillegges spesiell kompetanse og autoritet? Finnes det eventuelt standarder som alle i praksis er enige om?

Å lage mål for teoretiske begreper om sosial velferd er heller ikke uproblematisk. Det finnes i dag knapt noen etablerte mål som på en presis måte uttrykker de begrepene som ble nevnt foran. De mål som brukes, er som regel nokså grove og skjønnspregede. Man registrerer f.eks. individets kontakt med familie, naboer og venner, og deltaking i foreninger og organisasjoner. Slik kontakt og deltaking vil gi rom for både velferd og ikke-velferd. Det som måtte forekomme av uønsket sosial kontroll, konflikt o.l. kommer med i dette velferdsmålet. Når slike relativt grove mål likevel blir så vidt mye brukt, skyldes det at de er greie og lettforståelige som intervju spørsmål, og antakelsen om at de i det store og hele er mer "riktige" enn "gale". Sosial omgang er i hovedsak et velferdsgode og bare unntakelsesvis, i mindre grad et velferdsmessig onde.

Selv om et mål er godt "på papiret", risikerer en her, som i alle intervjuundersøkelser, målefeil pga. at intervjupersonene feiltolker spørsmålet eller svarer uoppriktig. Sosial kontakt hører til folks privatliv og kan ofte være et ømtålig emne. Særlig kan en vente at personer som er isolerte eller har en problemfylt kontakt med andre, ikke vil like å "utlevere" seg til en fremmed intervjuer. En må rimeligvis vente en viss underestimering av kontaktproblemer når en bygger på intervjudata. Og måling kan bli usikker på grunn av at kontaktbeskrivende ord som f.eks. "god venn", "fortrolig venn" o.l. kan ha noe ulik betydning for ulike grupper. En vet i dag nokså lite om påliteligheten og sammenliknbarheten til spørsmål på dette område.

I det følgende presenteres en del begreper og distinksjoner som i faglitteraturen brukes til å beskrive sosialt fellesskap/sosiale nettverk. Levekårsundersøkelsens mål settes så i forhold til disse, slik at en kan vurdere hvilke forhold undersøkelsen kan - og ikke kan - si noe om.

1) NOU, 76:28 : 69. Avsnittet om sosial forankring. Her velges aktivitetsperspektivet eksplisitt.

8.2. Sosial forankring og markedspreget bytte

Når en vil bestemme hva den sosiale velferd egentlig omfatter, er det grunnleggende å skille mellom de goder som klart kan tilordnes det enkelte individ, og de goder som må tilordnes gruppen eller fellesskapet. Dette skillet er ikke uproblematisk, for oftest er det ikke spørsmål om bare å "sortere" ulike objekter eller hendelser, men om å anlegge ulike perspektiver på de samme fenomener. I vårt samfunn ytes det f.eks. en god del praktiske tjenester, omsorgsarbeid o.l. (uten betaling i penger) mellom mennesker som kjenner hverandre godt personlig. Dette kan en betrakte som goder for de enkelte individene og beregne verdier etter den målestokk som gjelder for "tilsvarende" ytelser på et regulært økonomisk marked. (Det er også lett å ende opp med "kritiske" konklusjoner her, enten de nå går ut på at den uformelle sektor unndrar skatt, eller at markedssektoren ikke oppfyller de "egentlige" menneskelige behov.)

En slik "individualistisk" betraktningssmåte overser imidlertid det særegne ved uformelle sosiale tjenester, det som vanligvis ikke finnes i reine markedsmessige bytteforhold. Når f.eks. "gode naboer" utveksler praktiske tjenester, er det karakteristisk å demonstrere en viss "gjensidig frivillighet" i byttet: Man regner ikke en tjeneste nøyaktig i timer eller kroner, man avtaler ikke en fast "forfallsdato" når det skal ytes gjengjeld, og man "sikrer seg ikke fordringen" ved å forlange kvittering eller kontrakt. Den ene tjenesten er likevel den andre verd som hovedregel. Men når, og på hvilken måte, det skal ytes gjengjeld vil avhenge av flere forhold, bl.a. av hvor nært personene står hverandre. Det tåles som regel stor ulikhet i ytelsene (særlig på kortere sikt) mellom foreldre og barn, eller i familier hvor én yter langvarig omsorg til en annen. (At den reelle grunnen til ulikhet i ytelsene ofte kan være dominans, makt o.l. og ikke "frivillighet", må en heller ikke se bort fra. Dette er jo en vanlig påstand når det gjelder f.eks. mange kvinners "dobbeltarbeid".)

Bytteforhold mellom mennesker kan altså ha ulik sosial verdi selv om den reinte individuelle nytte som oppnås er den samme. Det kommer an på hvilke regler utvekslingen følger. En distinksjon som bl.a. Sten Johansson har framstilt kan brukes til å utdype dette noe (Johansson, 1979). Menneskelig samhandling kan inndeles i tre sektorer slik at ressursene på disse områdene ikke er "konverterbare" innbyrdes. Handlinger eller objekter som på ett område er verdsatt, kan ikke direkte og uttrykkelig utveksles mot de som hører til på andre områder. Johanssons kategorier er markedet, politikken og den private sfæren. Disse er "handlingssfærer" eller "arenaer" med karakteristiske normer og hvor det opptrer karakteristiske aktører (Johansson, 1979: 102-103):

SFÄR	AKTÖR	MÅL	BESLUTS- PRINCIP	MISSNÖJES- REAKTION	INFORMATION- SYSTEM
Mark- naden	Konsu- menten	Levnads- standard	Egen- interesse	Sorti	Pris- systemet
Poli- tiken	Medbor- garen	Välfärd	Allmän- interesse	Protest	Offentliga debatten
Privat- livet	Männi- skan	Lycka	Kärlek		Samtalet

"Enklarest kan man illustrera de skiljaktiga grundstrukturerna i de tre sfärerna genom att påpeka existensen av sådana begrepp som korrupsion, prostitution och nepotism. De betecknar handlingar som karaktäriseras av att grundstrukturen i två sfärer sammanblandas. Att vara korruperad är således att bete sig enligt marknadens regler i politiken. Prostitution är att föra ut privatlivets relationer på marknaden. Nepotism är att låta privatlivets lojaliteter inverka på beslut i politiken etc."

Den "sosiale velferd" vil i Sten Johanssons terminologi stort sett høre til privatlivets sfære, - hvor målet "lykke" og beslutningsprinsippet "kjærlighet" osv. tenkes å dekke hele spekteret av uformelle personlige tilknytninger så som kjærlighet, vennskap, godt naboskap, solidaritet osv. Og det verdifulle består nettopp i at samhandlingen foregår etter de karakteristiske normene, som er forskjellige fra markedets og politikkenes normer.

E. Allardt opererer med en beslektet klassifisering i sin studie av velferd i Norden (Allardt, 1975: 39-41). De 6 typer ressurser - status, kjærlighet, tjenester, varer, penger og informasjon - kan plasseres på dimensjonene "Universell-personlig" og "symbolsk-konkret" slik at de danner en "sirkel". Allardt refererer til forsøk som viser at folks oppfatninger av likhet og forskjell mellom disse ressursene og av hvilke som ikke passer sammen i bytteforhold, faller sammen i meget høy grad.

Det må nok forbeholdes her at nærhet og avstand mellom ressurser gjelder først og fremst i umiddelbare byttesituasjoner. På lang sikt og via indirekte koblinger kan det godt være f.eks. en positiv sammenheng mellom materielle og sosiale ressurser (penger og venner) uten at dette oppleves som støtende.

En annen viktig forskjell mellom den "sosiale" og den "materielle" velferd kan uttrykkes ved stikkordene å gjøre i motsetning til å ha. I analysen av sosial deltaking i Levekårsundersøkelsen 1973 ble begrepet "sosial forankring" brukt (NOU, 1976:28). Den sosiale forankring er ikke et passivt forhold, noe man har i likhet med materielle ting, det hører til menneskenes aktive deltaking i felles virksomheter. Man er sosialt forankret i den grad man deltar i familieliv, i samvær med venner, i arbeidslivet eller i forenings- og organisasjonsliv. Ved simpelthen å telle en persons deltakingsområder får en et grovt uttrykk for hvor sterk tilknytningen til fellesskapet er (Ringens, 1976).

Det må selvsagt tas atskillige forbehold her. I en mer realistisk og nyansert måling kan i alle fall ikke alle mulige deltakingsområder "telle likt". F.eks. å delta som kjøper eller selger på et rent økonomisk marked, gir neppe den samme sosiale tilknytning som det å ha gode venner eller å være aktiv i foreninger med ideell målsetting. Det er åpenbart at den sosiale deltaking ikke kan være for sterkt basert på egeninteresse eller for konfliktfylt hvis den skal gi en positiv forankringsverdi for individet.

For å summere opp: Sosial forankring, fellesskap, sosial integresjon, tilhørighet o.l. er kvalitativt forskjellig fra instrumentell, resultatorientert aktivitet. Det sosiale fellesskapet innebærer gjensidig affekt, sympati, lojalitet, respekt, anerkjennelse av personene som unike og ikke lett utskiftbare. Slik samhandling gir også resultater av betydelig praktisk og økonomisk verdi. En får f.eks. hjelp under sykdom, eller naboer går sammen i en dugnad. At utvekslingen da foregår etter de karakteristiske "sosiale premisser", "den frivillige gjensidighet" viser nettopp at det dreier seg ikke bare om praktisk-økonomiske resultater, men også om et bestemt forhold mellom personene som deltar.

8.3. Isolasjon, ensomhet og svak forankring

Også når det er tale om mangel på sosial velferd, må en skille mellom den sosiale og den instrumentelle side. Den som er uten familie og venner, vil f.eks. stå svakere i vanskelige situasjoner enn den som kan mobilisere sitt kontaktnett til å yte praktisk hjelp, lån osv. For enkelte kan det sosiale nettverket som en praktisk-økonomisk ressurs være av stor betydning. Men for de fleste vil vel lite eller dårlig sosial kontakt først og fremst bety at behovet for fellesskap, for å ha personlige forhold til andre, ikke blir oppfylt.

Begreper som ensomhet, isolasjon, svak forankring o.l. er aktuelle her. Med "svak forankring" vil vi her forstå det motsatte av "forankring" - fellesskap, tilhørighet, lojalitet o.l. - slik det ble omtalt foran. "Ensomhet" vil vi bruke om den subjektive opplevelse av manglende sosial kontakt, og "isolasjon" når den faktiske kontaktatferd kommer under et visst minimum.

Ensomhetens omfang kan vi knapt uttale oss om på grunnlag av levekårsundersøkelsen. Skjemaet inneholder ingen spørsmål om individets opplevelse eller tilfredshet med sin sosiale kontakt. Trolig må en regne med en viss uavhengighet mellom subjektiv og objektiv "kontaktløshet", ensomhet og stor omgangskrets er neppe noen helt uvanlig kombinasjon i våre dager. (Den omvendte konstellasjonen virker imidlertid mindre sannsynlig.)

Isolasjon regner vi derimot med at levekårsundersøkelsen måler på en brukbar måte. Men en må også være forsiktig med å trekke slutninger herfra til at individet er svakt forankret, og har liten tilknytning til større sosiale enheter. Også her må en nok regne med en viss uavhengighet; et individ kan føle lojalitet og fellesskap til andre selv om den direkte kontakt er opphørt, og omvendt; kontakten kan være stor og samhörigheten liten, f.eks. når samhandlingen er preget av sterk egennytte, konkurranse, konflikt o.l.

8.4. Kontakttyper og kontaktmåter

Forankringsverdi: Nærhet og varighet

I Levekårsundersøkelsen 1980 nevnes en rekke kontakttyper (familie, slekt, venner, naboer, arbeids- og foreningskollegaer) og kontaktmåter (treffe, være sammen med, besøke, omgås, utveksle tjenester, være aktiv i foreninger). Slike betegnelser angir ikke særlig presist hvor mye av rein sosial kvalitet et forhold har, eller hvor stor den reint praktiske nytte er. Familiekontakt kan en rimeligvis tilordne en spesielt høy forankringsverdi. De andre typene er det vanskeligere å vurdere i så måte, bare ut fra de betegnelser som er brukt. Skal en kunne si noe nøyere om forankringsverdien til et gitt kontaktforhold, må ytterligere kjennetegn tas med.

Et kontaktforhold kan beskrives slik det er på et gitt tidspunkt, eller slik det består eller endres over tid. Begge dimensjonene er forankringsrelevante. Forankringen på et gitt tidspunkt består i nærheten mellom partene, i graden av fortrolighet, respekt, lojalitet, sympati og liknende. Varighet i tid er, rimeligvis, i seg selv en forankring. Det betyr ikke at ethvert forhold automatisk styrkes ettersom tiden går, men at varighet styrker et forhold når tilknytningen forøvrig holdes konstant på hvert tidspunkt.

For vennskapsforhold har vi presisert nærhet og varighet nærmere i to spørsmål (spm. 162 og 163). For øvrig nøyer vi oss med den nivåangivelse som ligger i betegnelsene for kontakttype og -måte i spørsmålene, (f.eks. spm. 164 nabokontakt forutsettes å ligge på besøksnivå, som krever mer enn bare hilse- eller pratkontakt, osv.).

Kontaktflate og kontakthypighet

Med kontaktflate forstås antall personer som kontakt er etablert til, og med kontakthypighet hvor ofte kontakt i regelen forekommer. Dette er ulike mål for mengde av sosial kontakt, og generelt kan en ikke si at den ene er viktigere eller mer velferdsrelevant enn den andre. Kontaktflate er i en viss forstand mer miljøbeskrivende i og med at tallet på kontaktpersoner gis, mens hypighet er mer individsentrert og bare forutsetter at det finnes kontaktpersoner. Vi kunne ikke få med begge deler for alle kontakttyper og har valgt å registrere hypighet for noen kontakttyper og kontaktflate for andre. Begrunnelse blir gitt i de enkelte tilfelle.

Familie og slektskontakter (spm. 1-6, 153-157)

Tilknytningen til familie og slekt er vel for de fleste den sterkeste sosiale forankring. Normalt er både varigheten og graden av nærhet og fortrolighet o.l. høy. Varigheten av tilknytningen er videre ikke bare avhengig av den konkrete kontaktatferd, fellesskapet opphører vanligvis ikke fordi f.eks. foreldre, søsken eller voksne barn ikke lenger bor sammen, eller er atskilte i lengre perioder. (Forholdet mellom ektefeller er i så måte annerledes, ved skilsmisse blir forbindelsen vanligvis avviklet på en mer definitiv måte.)

Intervjupersonens familietilknytning beskrives med spørsmålene om ekteskap, barn og husholdning (spm. 1-6) og ved spørsmålene om kontakthypighet mellom foreldre, søsken og voksne barn (spm. 153-155). Alle disse opplysningene er direkte sammenliknbare med de tilsvarende fra Levekårsundersøkelsen 1973. Barnas fødselsår registreres mer detaljert for kvinner enn for menn, idet alle

barnas fødselsår noteres, mens det for menn bare spørres om antall barn over 16 år (slik det ble gjort for begge kjønn i Levekårsundersøkelsen 1973). I husholdningsoversikten blir alle hjemmeboende barn ført opp med fødselsår. For å kunne analysere sjelden familiekontakt på en mer nyansert måte, er det i spørsmålene om kontakthypigheter i Levekårsundersøkelsen 1980 tatt med en hyppighetsverdi ekstra. Både sjeldnere enn hver måned og sjeldnere enn hvert år er brukt, mot bare den første av disse i Levekårsundersøkelsen 1973.

I Levekårsundersøkelsen 1980 er også kontakthypigheter til andre slektninger (inkludert eventuell ektefelles slektninger) tatt med som et eget spørsmål.

I ULF registreres personer i husholdningen og familiekontakter på sammenliknbar måte. Vår sammenlikning av spørsmålene om sosial kontakt vil forøvrig gjelde ULF-skjemaet fra 1976, som var den av de årlige ULF hvor sosiale relasjoner ble dekket i størst detalj.

OECD's Levekårsundersøkelse inneholder en husholdningsoversikt som er omtrent tilsvarende den i 1980-undersøkelsen, og et spørsmål om fritidsbruk hvor "visit relatives" or "entertain relatives at home" er et av alternativene.

Venner (spm. 159-163)

Vennskap er et forhold som på en vesentlig måte er "oppnådd" av partene, det følger ikke så lett "med på kjøpet" som f.eks. "bekjentskap", "pratekontakt" o.l. ofte følger av den fysiske nærhet mellom naboer. Men vennskap kan være overfladisk eller dypere forankret. Som nevnt før vil vi tolke både varighet og nærhet som uttrykk for sterkere tilknytning, og vi har formulert to spørsmål om slike vennskapsforhold (spm. 162 og 163). I spm. 162 ble bl.a. en formulering med uttrykket "snakke med om personlige problemer" vurdert som et alternativ. Den formulering som imidlertid ble valgt, "snakke helt fortrolig med" ble antatt å måle personlig nærhet på en bedre måte (alle har ikke like mye, eller samme slags personlige problemer). Ingen av disse to spørsmålene var med i Levekårsundersøkelsen 1973. ULF-76 har et spørsmål om barne- eller ungdomsvenner som rimeligvis kan sammenliknes med spm. 163 i Levekårsundersøkelsen 1980.

Spm. 159 og 160 om "gode venner på stedet/andre steder" registrerer vennskapsforhold med et noe lavere krav til "forankringsverdi".

Både kontaktflaten og hyppighet er interessante opplysninger i denne sammenheng. I del b) av spm. 159 og 160 har vi valgt å registrere hyppigheter, men via spørsmål 161 får vi angitt om tallet på venner er en eller flere, og dessuten den viktige miljøopplysning om vennekretsens "tetthet". Todelingen av spørsmålet mht. bostedet/andre steder gjør det mulig å studere "lokal" mot ikke-lokal tilknytning for ulike grupper. Levekårsundersøkelsen 1973 inneholdt et spørsmål identisk med spm. 159 a, mens ULF-76 ikke har med noe tilsvarende.

OECD-skjemaets spørsmål om fritidsbruk har et svaralternativ for "visit friends or neighbours or entertain them at home".

Spm. 147 om "botid på stedet" gir en viktig tilleggsopplysning for vurderingen av vennskapsforhold.

Nabokontakter (spm. 164-166)

I et nabolag er en viktig betingelse for sosial kontakt gitt, den fysiske nærhet. Likevel vet vi at mange nabolag fungerer dårlig sosialt sett. Ofte synes kontaktnivået nærmest omvendt proporsjonalt med tallet på personer i nabolaget. Vi har tatt med både et spørsmål om sosialt samvær og et om utveksling av praktiske tjenester mellom naboer (spm. 164 og 166). Kravet til kontaktmåte har vi lagt forholdsvis høyt, som gjentatte besøk, i motsetning til mer overfladiske former som treffe, hilse på, prate med o.l., som vel forekommer i de fleste nabolag. Vi har her valgt å registrere kontaktflate framfor kontakthypighet selv om dette bryter med Levekårsundersøkelsen 1973. I et nabolag er en viss mengde reint potensielle kontaktpersoner gitt, og en persons tilknytning til dette miljøet måles på en mer meningsfull måte ved tallet på aktuelle kontakter enn ved hvor ofte vedkommende har kontakt med noen i miljøet.

ULF-76 inneholder et spørsmål om kontakthypighet med naboer.

Varighet av nabokontakter er ikke registrert i Levekårsundersøkelsen 1980. Spm. 147 om bostedet på stedet kan ha en viss betydning her, selv om "stedet" og "nabolaget" ikke er det samme.

Spm. 166 gjelder utveksling av visse typer praktiske tjenester mellom naboer. Her er det den praktiske nytte som står i fokus og hyppigheten av slike tjenester antas å være mer relevant enn hvor mange naboer intervjupersonen har bytteforhold med.

Arbeidskamerater (spm. 167-168)

En felles arbeidsgiver gir også visse ytre betingelser for sosial kontakt, så som fysisk nærhet (som regel) og deltaking i felles arbeidsoppgaver. Men kontakt kan selvsagt også hindres av arbeidssituasjonen, f.eks. av støy eller av nødvendig konsentrasjon om arbeidsoppgavene (se avsnittet om kontaktbetingelser). For å belyse spørsmålet om hvorvidt arbeidsfelleskapet også gir grunnlag for sosialt fellesskap i fritiden, har vi tatt med to spørsmål (spm. 167 og 168). Spm. 167 registrerer eventuell omgang i fritiden og tilhørende kontaktflate (av grunner tilsvarende spørsmålet om nabokontakt). Spm. 168 registrerer "gode venner" blant arbeidskamerater, altså kontakt med en noe høyere forankringsverdi.

Ingen tilsvarende spørsmål ble stilt i Levekårsundersøkelsen 1973. ULF-76 har et spørsmål om kontakthypighet med arbeidskamerater.

Deltaking i foreninger og organisasjoner (spm. 169)

Foreninger har som regel en eksplisitt målsetting, "saken" det arbeides for, og deltaking innebærer i alle fall at individets innsats teller som middel i realiseringen av målet. Men rimeligvis følger det også et visst sosialt utbytte med "på kjøpet" - særlig for den som er aktiv deltaker. Vi kan ikke si noe generelt om hvor stort dette utbyttet er. Trolig vil det variere fra en type forening til en annen (ytterpunkter, f.eks. passivt medlemskap i en økonomisk interesseorganisasjon og aktiv deltaking i en forening med ideell/humanitær målsetting).

Vi registrerer deltaking i 13 typer av organisasjoner/foreninger (spm. 169, a-m). Deltakingsnivået angis ved delspørsmålene A-C for hver type. Selv om delspørsmål B også ble brukt i Levekårsundersøkelsen 1973, er en sammenlikning av aktivitetsnivå mellom 1973- og 1980-undersøkelsene tvilsom fordi Levekårsundersøkelsen 1973 nevnte bare 3 typer av organisasjoner/foreninger. I Levekårsundersøkelsen 1980 blir intervjupersonen "minnet på" langt flere alternativer. Medlemskap, eventuelt tillitsverv og om foreningen er reint lokal eller ikke blir registrert av delspørsmålene A, C og D. Ingen av disse ble stillet i Levekårsundersøkelsen 1980. Skillet mellom lokale og andre foreninger gjør det mulig å regne foreningsdeltaking med som en egen tilknytningsform i beskrivelsen av lokalsamfunn og nærmiljø. ULF-76 inneholder spørsmål om organisasjonsdeltaking med en omtrent tilsvarende liste over organisasjonstyper og med ja/nei alternativ for møtedeltaking, medlemskap.

I OECD-skjemaet blir det spurt om medlemskap og eventuelt møtedeltaking siste 12 md. for 5 organisasjonskategorier.

Utteksling av praktiske tjenester (spm. 22, 23, 110-115, 166)

Levekårsundersøkelsen 1980 inneholder 7 spørsmål om utveksling av uformelle tjenester. Her er det primært snakk om praktisk nytte, men spørsmålene er formet slik at "den karakteristiske frivillighet" enten underforstås, eller nevnes eksplisitt. Det er altså ikke tale om reint markedsmessige forhold, med pris, forfall, kontrakter o.l. Følgelig kan vi anta at de tjenester som ytes, også innebærer et visst sosialt fellesskap mellom partene.

Spm. 22 og 23 dreier seg om hvorvidt husholdningen mottar hjelp til barnepass fra ulike hold. Noen av tilsynsalternativene er personlige og uformelle, særlig slektninger/nære kjente som passer barn uten betaling. Andre, f.eks. barnehage, daghjem mfl. er betalte institusjoner og faller klart utenfor rammen for uformelle tjenester. Slegtninger/nære kjente som blir betalt står i en mellomstilling her. I spm. 110 og 111 registreres også ulønnet barnetilsyn som intervjupersoner gir til slekt, venner eller naboer.

Spm. 110-115 handler ellers om ulønnet omsorg for syke, uføre eller eldre. Ettersom behov for og evne til å gi slike tjenester som regel ikke er likt fordelt, er giver- og mottakerytelser registrert i atskilte spørsmål. Ytelsenes mengde måles i timer pr. uke. Slekt, venner og naboer er slått sammen som givere/mottakere. Muligheten for analyse av kontaktmønstre på dette området er altså noe begrenset.

Det siste spørsmålet om utveksling av tjenester er begrenset til naboer, (spm. 166) og omfatter et bredt spektrum av daglige gjøremål. De fleste ytelsene vil være relativt bagatellmessige og behovene som imøtekommes mindre akutte enn f.eks. syke og eldres pleiebehov. Vanligvis vil naboers behov for og evne til å yte de dagligdagse tjenester være omtrent like store, og derfor er spørsmålet uspesifisert med hensyn til giver og mottaker. Mengden av tjenester blir målt i hyppighet, fra "månedlig" til "aldri". Behovenes naturlige begrensning gjør "kontaktflate" (tallet på naboer en utveksler tjenester med) mindre aktuelt her (tilsvarende gjelder for så vidt for omsorgstjenester). Ingen slike spørsmål var med i Levekårsundersøkelsen 1973. ULF-76 har med et spørsmål om utveksling av små tjenester med "någon här i området", som i en viss grad kan sammenliknes med Levekårsundersøkelsen 1980. For øvrig går ULF langt med hensyn til å kartlegge intervjupersonenes nettverk som en praktisk ressurs. For en rekke spesifiserte oppgaver registreres det om vedkommende kjenner noen som kan yte hjelp om det skulle trenge.

8.5. Kontaktmønstre

Hittil har det stort sett vært tale om sosiale kontaktforhold enkeltvis, om kvaliteten i den sosiale kontakt og om typer av kontaktforhold. Når flere enkeltkontakter "samles", rundt en person eller i en gruppe, er det straks mulig å analysere kontaktmønstre av forskjellig slag. I Levekårsundersøkelsen 1980 er opplysningene om kontaktmønstre relativt begrensede. Dels skyldes det en snever ramme for tallet på spørsmål på dette området, dels skyldes det undersøkelsens tilfeldige utvalg av personer, hvor ingen kan forutsettes å ha kontakt med hverandre (bortsett fra medlemmer i samme husholdning). Noen aktuelle kontaktmønstre er de følgende.

Individsentrerte og gruppesentrerte nettverk

Alle sosiale kontakter som omtales i Levekårsundersøkelsen 1980 er individsentrerte. De grupperer seg rundt en person, som også er eneste "observasjonspunkt". Riktignok ble som regel begge ektefeller i familien intervjuet, men ikke om sine kontaktforhold innbyrdes (unntatt et spørsmål om fordeling av arbeidsoppgaver i hjemmet). Vi kan heller ikke si mye om i hvilken grad ektefeller har felles kontaktflate utad.

Endimensjonale og flerdimensjonale kontaktforhold

Kontakten mellom to personer kan være snever eller omfattende mht. "roller". Når samme person er f.eks. både nabo, arbeidskollega og medlem i samme forening, har kontakten flere dimensjoner. Hvis disse rollene omvendt fylles av ulike personer, kan kontaktene kalles endimensjonale. Endimensjonalitet er for øvrig et relativt begrep. En upersonlig kontakt med f.eks. en saksbehandler er endimensjonal i strengere forstand enn et personlig forhold til en god venn, i det hele personen angir en i det siste tilfellet.

Vi registrerer slik overlapping mht. arbeidskollega og omgang i fritiden/vennskap (spm. 167-168). Dessuten følger rimeligvis fraværet av slik overlapping mellom "nabo" og "god venn" ut fra spm. 159 og 164. Gode venner kan en anta også besøker hverandre. Den som har gode venner på bostedet og ikke besøkskontakt med naboene, har følgelig heller ingen god venn i nabolaget.

Ensidig og gjensidig kontakt

Dette gjelder "retningen" av samhandling, et giver-/sender-, mottakerforhold er assymetrisk og ensidig, men et bytte-/dialogforhold er symmetrisk og gjensidig. Mange av kontaktforholdene som levekårsundersøkelsen spesifiserer, er implisitt gjensidige: "å treffe", "å være sammen med", "å besøke", "å omgås". Vi antar også at når givere og mottakere av praktiske tjenester har omtrent like ressurser og behov, vil gjensidig bytte være regelen (spm. 166). Omsorgsytelser til syke,

uføre og eldre, og barnetilsyn (spm. 22, 23, 110-115) er retningsspesifisert pga. ulikheter i ressurser og behov mellom giver og mottaker. En må regne med at behov for praktisk hjelp ofte kan bli udekket fordi den trengende part ikke vil motta noe uten å kunne yte tilstrekkelig gjengjeld.

Tette og spredte nettverk

En viktig egenskap ved sosiale nettverk er hvorvidt de personer en har kontakt med, også har kontakt med hverandre. I et tett nettverk har alle kontakt med alle, i et spredt nettverk har ingen av kontaktpersonene noen kontakt innbyrdes. Noen sosiale forbindelser kan ha uklar tetthet, det gjelder f.eks. familie og slektskontakter. For så vidt som at tilknytningen til familie og slekt består uavhengig av konkret fysisk kontakt, består den rimeligvis også mellom de andre medlemmene innbyrdes. Mellom venner er det imidlertid rimelig å definere tetthet ved hjelp av den konkrete kontakt, og vi registrerer om de gode vennene intervjupersonen har, også omgås hverandre (spm. 161). "Hverandre" skal tolkes svakt: ikke som at alle/de fleste/noen omgås alle, men som at alle/de fleste/noen omgås noen - jfr. intervjuerinstruksen til spm. 161.

Lokale og ikke-lokale nettverk

Et kontaktnett kan være mer eller mindre geografisk avgrenset. Vi skiller mellom de venner intervjupersonen har på bostedet og andre steder (spm. 159 og 160) og om de foreninger/organisasjoner vedkommende deltar i er "lokale" eller ikke (spm. 169, D). Spm. 158 om reiseavstander til familiedlemmer og slektinger angir også om noen av disse bor i nærheten (mindre enn 1/2 times reisetid).

En rekke egenskaper ved personens kontaktnett får vi ingen informasjon om. Sosiale miljøer kan f.eks. være mer eller mindre homogene, dvs. sammensatt av personer som er mer eller mindre like mht. alder, sosial bakgrunn, yrke, utdanning o.l. I tillegg til de direkte kontakter folk har, kan indirekte kontakter ha en viss betydning. Dersom de en kjenner i sin tur kjenner "ressurspersoner" av forskjellig slag, kan en lett dra nytte av dette.

Å kartlegge slike forhold ville kreve en videre ramme for spørsmålene på dette området. Dessuten er det vanskelig fordi intervjupersonen er det eneste observasjonspunkt for sitt kontaktnett.

8.6. Kontaktbetingelser

En rekke forhold påvirker de muligheter folk har for kontakt og samvær med hverandre. Vi kan ikke kartlegge slike betingelser i detalj, men har tatt med noen enkle spørsmål for en del faktorer som sannsynligvis har en viss betydning. Det gjelder arbeidssituasjonen, psykisk helse, miljøstabilitet og reiseavstand. Økonomisk evne, fysisk helse o.l. spiller nok også inn, men eventuelle sammenhenger her kan vi bare danne hypoteser om. De er ikke gjort eksplisitte i noen av spørsmålene i Levekårsundersøkelsen 1980.

Arbeidssituasjonen

Tre spørsmål (spm. 73, 74 og 108) dreier seg om hvorvidt arbeidssituasjonen bringer en i kontakt med andre. Det første gjelder eventuelt samarbeid med kollegaer, og det andre kontakt med kunder, klienter o.l. Det siste gjelder arbeidssituasjonen i hjemmet og stilles til personer som har mer enn 20 timers husarbeid i uken. Et eget spørsmål går på om arbeidssituasjonen tillater privat kontakt utad (spm. 65 om anledning til å ringe i arbeidstiden). Andre spørsmål kartlegger forhold som har klar kontaktrelevans; det gjelder støy, anledning til pauser, skift- og nattarbeid, overnatting borte fra hjemmet, antall ansatte i bedriften, hvor lenge en har vært ansatt o.l.

Helse

En del av spørsmålene om førlighet, særlig hørsel og bevegelighet, er uten videre kontaktrelevante. I tilknytning til spørsmålet om psykisk helse (spm. 144 om hjertebank, nervøsitet/angst/rastløshet, depresjon), er det tatt med et tilleggsspørsmål (spm. 145) om hvorvidt disse plagene fører til nedsatt arbeidsevne eller vansker i kontakten med andre mennesker.

Stabilitet i lokalmiljøet

Varige kontaktnett i grupper av mennesker bygges opp gjennom en lang prosess. Et sosialt miljø forutsetter bl.a. at personene ikke skiftes ut for raskt. Vi har tatt med et spørsmål om hvordan intervjupersonen vurderer stabiliteten i sitt nabolag (spm. 165 om lite, noe eller mye flytting). Spørsmålet er "subjektivt", men dette var vanskelig å unngå, siden vi ikke kan observere det samme nabolag fra flere punkter. For intervjupersonens eget vedkommende registrerer vi også botiden på stedet (spm. 147), som helt opplagt har betydning for hvorvidt en har "slått rot i miljøet", eller ikke.

Reiseavstand

Den fysiske avstand til de personer en har kontakt med, er blant de mer håndfaste betingelser det sosiale samvær må innrettes etter. Vi har tatt med helt enkle mål for reiseavstand til familie-medlemmer, andre slektninger og venner. Spm. 158 registrerer om noen av familiemedlemmene eller andre slektninger bor mindre enn 1/2 times reisetid unna. Spm. 159 skiller mellom gode venner på bostedet og andre steder. Å definere dette geografiske skillet overlates (stort sett) til intervjupersonen selv (jfr. instruksen til intervjuer, s. 26).

Spørsmål 152 om flyttemotiver har "for langt fra slekt og venner" som et svaralternativ, blant andre. Dette kan også gi viktig informasjon i denne sammenheng.

LITTERATURLISTE

- Allardt, E. (1975): Att ha, Att älska, Att vara - Om välfärd i Norden. Lund.
- Dalgard, Odd Steffen (1980): Bomiljø og psykisk helse. Oslo.
- Dufour, Christian (1978): Unpleasant and tedious jobs in the Industrialized Countries. International Labour Review. Vol. 117, No. 4.
- Fe, Josefina Dy (1978): Technology to make Work more Human. International Labour Review. Vol. 117, No. 5.
- "Forslag til indikatorer i levekårsundersøkelsen. Et diskusjonsgrunnlag" Notat ASA, GIV, JEK, HPW/ AnA 3/1 1979.
- Gustavsen, B. og Ståle Seierstad (1977): Arbeid og menneskelige hensyn, Oslo.
- Hansen, Erik J. (1978): Fordelingen av levekårene, Bind I, København.
- Iversen, Gunvor (1977): Pendlerens levekår. Arbeidsnotat 77/37. Statistisk Sentralbyrå.
- " " (1978): Skiftarbeid. Artikler no. 113, Statistisk Sentralbyrå.
- " " (1981): Praktiske eksempler på måling av latente variable og skalakonstruksjon. Notat
- Johansson, Sten (1970): Om levsnivåundersökningen, Stockholm.
- " " (1979): Mot en teori för Sosial rapportering, Stockholm.
- " " (1980): Institutets välfärdsforskning ock dets fortsättning. Institutet för sosial forskning. Stockholm.
- Karasek, R.A. (1978): Managing Job Stress through Redesign of Work Processes. Mimeo.
- Langner, T.S. (1962): A twenty-two item screening score of psychiatric symptoms indicating impairment. Journal of Health and Human Behavior, 3: 269-76.
- Nord-Larsen, Mogens (1979): At måle helbred, København.
- NOU 1976:28: Levekårsundersøkelsen. Sluttrapport.
- NOU 1980:20: Om arbeidet med levekårsspørsmål.
- NOU 1980:33: Sysselsetting og arbeidsmiljø i 1980-årene.
- Ringen, Stein (1976): Den sosiale forankring. Levekårsundersøkelsen. Arbeidsnotat nr. 82.
- Statistisk Sentralbyrå (1973): Standard for gruppering av sykdommer, skader, dødsårsaker. Statistisk Sentralbyrås Håndbøker.
- Statistiska Centralbyrån (1974): Oregelbundna ock obekvema arbetstider. Stockholm.
- " " (1978): Hälsa ock sjukvårdskonsumtion 1975. Stockholm.
- Steward, A., m.fl. (1978): A conceptualization and measurement of Health for Adults in the Health Insurance Study. Vol. II: Physical Health in Terms of Functioning. Rand Corporation R 1978/2. HEW
- USA. National Center for Health Statistics (1964): Health Survey Procedures. Vital and Health Statistics, Series 1, No. 2.
- Wheaton, Blair (1978): The Sociogenesis of Psychological Disorder: Reexamining the Causal Issues with longitudinal Data, American Sociological Review 1978, Vol. 43, 383-403.

STATISTISK SENTRALBYRÅ

Intervjukontoret

Postboks 8131 Dep., Oslo 1

Tlf. (02)* 41 38 20

V e d l e g g

UNDERGITT TAUSHETSPLIKT

Prosjekt nr.	<input type="text"/> 1 <input type="text"/> 4 <input type="text"/> 3	
Kommune nr.	<input type="text"/>	1- 4
Omr.nr.	<input type="text"/>	5- 7
Husholdning nr.	<input type="text"/>	8- 9
IO nr.	<input type="text"/>	10-11
IO's fødselsår	<input type="text"/>	12-13
IO's kjønn (M=1, K=2)	<input type="text"/>	14
Intervjuer nr.	<input type="text"/>	15-18
Skjematype	<input type="text"/> 1	19
For Byrådet	<input type="text"/>	20-21

LEVEKÅRSUNDERSØKELSEN

1980

Skjema med husholdningsspørsmål

Intervjuet ble foretatt 22-25
 Dag Mnd.

Intervjutid fra kl. 26-29 til kl. 30-33 , antall minutter i alt 34-36

IO kontaktet antall ganger 37 Ved personlig besøk
 38 Over telefon

Ble det avtalt tid for intervjuet på forhånd? 39
 1 Ja, ved personlig besøk
 2 Ja, over telefon
 3 Nei, avtalte ikke tid på forhånd

Er IO erstatning for opprinnelig uttrukket IO? 40
 1 Ja
 2 Nei

Bor IO i tettbygd eller spredtbygd strøk? 41
 1 Tettbygd
 2 Spredtbygd

1. Hva er Deres ekteskapelige status?

22	Ugift
69	Gift
6	Enke/enkemann
1	Separert
3	Skilt

100) N = 3 8852)

2. SPM. 2-3 STILLES TIL MENN.
Har De noen barn?

68	Ja	47-48	Antall barn	→ 3
32	Nei			→ 6

100 N = 1 869

3. Har noen av barna fylt 16 år?

58	Ja	} → 6
42	Nei	

100 N = 1 273

4. SPM. 4-5 STILLES TIL KVINNER
Har De født noen barn?

73	Ja	51-52	Antall barn	→ 5
27	Nei			→ 6

100 N = 2 016

5. Vi vil gjerne vite fødselsår for hvert av disse barna.
BEGYNN MED ELDSTE BARN

53-54

1. barn Fødselsår

55-56

2. barn Fødselsår

57-58

3. barn Fødselsår

59-60

4. barn Fødselsår

61-62

5. barn Fødselsår

63-64

6. barn Fødselsår

65-66

7. barn Fødselsår

67-68

8. barn Fødselsår

69-70

9. barn Fødselsår

6. Vi vil gjerne ha en oversikt over de personer som tilhører husholdningen. Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen og som har minst ett daglig måltid sammen.

Personer som er fast bosatt i boligen, men som er borte fra hjemmet, f.eks. på grunn av arbeid eller skolegang skal regnes med. FOR MIDLERTIDIG FRAVARENDE: SETT KRYSS I KOLONEN FOR FRAVÆR.

Husholdningsmedlemsnr.	Navn	Fødselsdato	Fødselsår	Personnummer TAS FRA IO-LISTEN	Slektskap til IO (SE KODELISTE NEDENFOR)	Midlertidig fravær på grunn av arbeid, skolegang o.a.
71-72		73-76	77-78	79-83	84-85	86
01		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
87-88		89-92	93-94	95-99	100-101	102
02		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
103-104		105-108	109-110	111-115	116-117	118
03		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
119-120		121-124	125-126	127-131	132-133	134
04		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
135-136		137-140	141-142	143-147	148-149	150
05		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
151-152		153-156	157-158	159-163	164-165	166
06		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
167-168		169-172	173-174	175-179	180-181	182
07		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
183-184		185-188	189-190	191-195	196-197	198
08		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
199-200		201-204	205-206	207-211	212-213	214
09		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
215-216		217-220	221-222	223-227	228-229	230
10		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

SLEKTSKAPSKODE

2	Ektefelle	8	Besteforeldre
3	Samboende	9	Barnebarn
4	Sønn/datter	10	Annen slektning
5	Søsken	11	Losjerende/hybelboer
6	Foreldre/svigerforeldre	12	Arbeidshjelp
7	Svigersønn/-datter	13	Annen ikke-slektning

231-239

FOR BYRAET:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

1) Summen av prosenttallene for de enkelte svarkategorier kan avvike noe fra 100. Dette skyldes dels avrunding, dels at tallet på personer i den gruppen en beregner prosentene for også omfatter personer med uoppgitt svar. 2) Tallet på personer som svarte vil i det følgende bare bli oppgitt når spørsmålet er besvart av bare en del av utvalget.

<p>7. Hustype KAN AVMERKES AV INTERVJUER.</p> <p>☐ 12 Våningshus i tilknytning til gårdsdrift (hovedbygning, kårbolig, forpakterbolig e.l.)</p> <p>☐ 48 Frittliggende enebolig (enebolig med minst en halv meters avstand til nærmeste hus)</p> <p>☐ 12 Hus i rekke, kjede, atrium, terrasse eller vertikalt delt tomannsbolig</p> <p>☐ 6 Horisontalt delt tomannsbolig</p> <p>☐ 4 Annet boligbygg med mindre enn 3 etasjer</p> <p>☐ 15 Blokk, leiegård eller annet boligbygg med 3 etasjer eller mer</p> <p>☐ 2 Forretningsbygg, verkstedbygg e.l.</p> <p>☐ 0 Hotell, pensjonat, aldershjem, barnehjem, sykehus, militærforlegning eller annet bygg for felleshusholdning</p> <p>100</p>	<p>12. Finnes det bad eller dusj i boligen/leiligheten?</p> <p>☐ 92 Ja</p> <p>☐ 7 Nei</p> <p>100</p>																											
<p>8. Når omtrent ble huset bygd?</p> <p>☐ 8 1900 eller før</p> <p>☐ 8 1901-1920</p> <p>☐ 10 1921-1940</p> <p>☐ 2 1941-1945</p> <p>☐ 5 1946-1950</p> <p>☐ 19 1951-1960</p> <p>☐ 23 1961-1970</p> <p>☐ 23 1971-1980</p> <p>☐ 1 Vet ikke</p> <p>100</p>	<p>13. Finnes det WC i leiligheten, har dere adgang til vannklosett utenfor leiligheten eller har dere adgang til annet WC/do utenfor leiligheten?</p> <p>☐ 91 WC i leiligheten</p> <p>☐ 3 Vannklosett utenfor leiligheten</p> <p>☐ 5 Annet WC/do utenfor leiligheten</p> <p>100</p>																											
<p>9. På hvilken måte disponerer dere over boligen/leiligheten? VIS KORT 1</p> <p>☐ 64 Husholdningen eier boligen</p> <p>☐ 12 Husholdningen eier boligen gjennom borettslag, aksjeselskap e.l.</p> <p>☐ 5 Leieboer med innskudd (ikke i borettslag)</p> <p>☐ 12 Leieboer uten innskudd</p> <p>☐ 3 Tjenestebolig, forpakterbolig, vaktmesterbolig o.l.</p> <p>☐ 1 Trygdebolig, uførebolig, kårbolig o.l.</p> <p>☐ 1 Framleie eller lån av bolig</p> <p>☐ 1 Annet, spesifiser: _____</p> <p>100</p>	<p>14. Er noen av beboelsesrommene i boligen/leiligheten LES OPP</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja, alle</th> <th>Ja, noen av rommene</th> <th>Nei, ingen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Trekkfulle?</td> <td>☐ 8</td> <td>☐ 10</td> <td>☐ 81</td> </tr> <tr> <td>Fuktige?</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 95</td> </tr> <tr> <td>Kalde/vanskelige å varme opp?</td> <td>☐ 8</td> <td>☐ 8</td> <td>☐ 83</td> </tr> </tbody> </table>		Ja, alle	Ja, noen av rommene	Nei, ingen	Trekkfulle?	☐ 8	☐ 10	☐ 81	Fuktige?	☐ 2	☐ 2	☐ 95	Kalde/vanskelige å varme opp?	☐ 8	☐ 8	☐ 83											
	Ja, alle	Ja, noen av rommene	Nei, ingen																									
Trekkfulle?	☐ 8	☐ 10	☐ 81																									
Fuktige?	☐ 2	☐ 2	☐ 95																									
Kalde/vanskelige å varme opp?	☐ 8	☐ 8	☐ 83																									
<p>10. Hvor mange rom i boligen/leiligheten disponerer husholdningen til eget bruk? Ja ikke med kjøkken, bad, entré, eller små rom under 6 m².</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td>☐ 3 1 rom</td> <td>☐ 30 4 rom</td> </tr> <tr> <td>☐ 10 2 rom</td> <td>☐ 19 5 rom</td> </tr> <tr> <td>☐ 18 3 rom</td> <td>☐ 20 6 eller flere rom</td> </tr> </tbody> </table> <p>100</p> <p>HVIS IO ER HYBELBOER (SE INSTRUKSEN), KRYSS AV HER:</p> <p>245</p> <p>☐ 1</p>	☐ 3 1 rom	☐ 30 4 rom	☐ 10 2 rom	☐ 19 5 rom	☐ 18 3 rom	☐ 20 6 eller flere rom	<p>15. Har dere selv telefon eller adgang til telefon i huset?</p> <p>☐ 65 Har selv telefon</p> <p>☐ 11 Har adgang til telefon</p> <p>☐ 23 Har ikke adgang til telefon</p> <p>100</p>																					
☐ 3 1 rom	☐ 30 4 rom																											
☐ 10 2 rom	☐ 19 5 rom																											
☐ 18 3 rom	☐ 20 6 eller flere rom																											
<p>11. Har boligen/leiligheten eget kjøkken på 6 m² eller mer?</p> <p>☐ 94 Ja</p> <p>☐ 4 Nei, kjøkkenet er mindre enn 6 m²</p> <p>☐ 1 Nei, ikke kjøkken i leiligheten</p> <p>100</p>	<p>16. Eier, eller har husholdningen adgang til følgende husholdningsapparater i huset:</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>Eier</th> <th>Har adgang til</th> <th>Har ikke adgang til</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dypfryser?</td> <td>☐ 88</td> <td>☐ 3</td> <td>☐ 9</td> </tr> <tr> <td>Halv- eller helautomatisk vaskemaskin?</td> <td>☐ 83</td> <td>☐ 7</td> <td>☐ 9</td> </tr> <tr> <td>Oppvaskmaskin?</td> <td>☐ 21</td> <td>☐ 1</td> <td>☐ 78</td> </tr> <tr> <td>Kjøkkenmaskin (Mix-Master)?</td> <td>☐ 65</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 32</td> </tr> </tbody> </table>		Eier	Har adgang til	Har ikke adgang til	Dypfryser?	☐ 88	☐ 3	☐ 9	Halv- eller helautomatisk vaskemaskin?	☐ 83	☐ 7	☐ 9	Oppvaskmaskin?	☐ 21	☐ 1	☐ 78	Kjøkkenmaskin (Mix-Master)?	☐ 65	☐ 2	☐ 32							
	Eier	Har adgang til	Har ikke adgang til																									
Dypfryser?	☐ 88	☐ 3	☐ 9																									
Halv- eller helautomatisk vaskemaskin?	☐ 83	☐ 7	☐ 9																									
Oppvaskmaskin?	☐ 21	☐ 1	☐ 78																									
Kjøkkenmaskin (Mix-Master)?	☐ 65	☐ 2	☐ 32																									
	<p>17. Er De - her i boligen - vanligvis utsatt for</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Støy fra naboelighet, trappeoppgang, støy fra vannrør o.l.?</td> <td>☐ 7</td> <td>☐ 92</td> </tr> <tr> <td>Støy fra gate/vei?</td> <td>☐ 14</td> <td>☐ 86</td> </tr> <tr> <td>Støy fra tog?</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 97</td> </tr> <tr> <td>Støy fra fly?</td> <td>☐ 6</td> <td>☐ 93</td> </tr> <tr> <td>Støy fra industri/anleggsvirksomhet?</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 97</td> </tr> <tr> <td>Støy fra andre kilder?</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 97</td> </tr> <tr> <td>Trafikkeksos?</td> <td>☐ 7</td> <td>☐ 92</td> </tr> <tr> <td>Lukt/røyk fra industri/anleggsvirksomhet?</td> <td>☐ 6</td> <td>☐ 94</td> </tr> </tbody> </table>		Ja	Nei	Støy fra naboelighet, trappeoppgang, støy fra vannrør o.l.?	☐ 7	☐ 92	Støy fra gate/vei?	☐ 14	☐ 86	Støy fra tog?	☐ 2	☐ 97	Støy fra fly?	☐ 6	☐ 93	Støy fra industri/anleggsvirksomhet?	☐ 2	☐ 97	Støy fra andre kilder?	☐ 2	☐ 97	Trafikkeksos?	☐ 7	☐ 92	Lukt/røyk fra industri/anleggsvirksomhet?	☐ 6	☐ 94
	Ja	Nei																										
Støy fra naboelighet, trappeoppgang, støy fra vannrør o.l.?	☐ 7	☐ 92																										
Støy fra gate/vei?	☐ 14	☐ 86																										
Støy fra tog?	☐ 2	☐ 97																										
Støy fra fly?	☐ 6	☐ 93																										
Støy fra industri/anleggsvirksomhet?	☐ 2	☐ 97																										
Støy fra andre kilder?	☐ 2	☐ 97																										
Trafikkeksos?	☐ 7	☐ 92																										
Lukt/røyk fra industri/anleggsvirksomhet?	☐ 6	☐ 94																										
	<p>18. Hva slags gate/vei ligger mindre enn 25 m fra huset? VIS KORT 2 BARE ETT SVAR KAN AVMERKES</p> <p>☐ 17 Hovedvei, riksvei, hovedgate, gjennomfartsåre med stor trafikk → 20</p> <p>☐ 24 Gate/vei med middels trafikk → 19</p> <p>☐ 58 Lite trafikkert vei → 19</p> <p>100</p>																											

19. Finnes det noen hovedvei, riksvei, hovedgate eller gjennomfartsåre som er sterkt trafikert i nærheten av boligen, dvs. nærmere enn 100 m fra boligen?

28 Ja
 72 Nei
 100

N = 3 181

20. Hva slags områder finnes rett utenfor huset?

VIS KORT 3

FLERE SVAR KAN AVMERKES

KAN BESVARES AV INTERVJUET

Pst.

73 Egen hage, plen, naturtomt o.l.

42 Egen gårds plass

8 Felles gårds plass, gårdsrom e.l. innredet som oppholdssted for barn og voksne

8 Felles gårds plass, gårdsrom ellers

16 Felles plen eller grøntareal som brukes som oppholdssted for barn og voksne

7 Felles plen eller grøntareal ellers

24 Fortau, bilvei

18 Parkerings plass

2 Annet, spesifiser: _____

21. Omtrent hvor langt er det fra boligen til

a. Nærmeste dagligvarebutikk?

29 Under 250 m
 27 250 - 500 m
 18 501 - 1000 m
 10 Over 1 og inntil 2 km
 8 2 - 3 km
 4 4 - 5 km
 3 6 - 10 km
 1 Mer enn 10 km

100

b. Barneskole (barnetrinnet på grunnskolen)?

10 Under 250 m
 18 250 - 500 m
 25 501 - 1000 m
 19 Over 1 og inntil 2 km
 13 2 - 3 km
 7 4 - 5 km
 4 6 - 10 km
 2 Mer enn 10 km

100

SPM. 22-25. STILLES HVIS DET I HUSHOLDNINGEN ER BARN FØDT 1970-1980 (SE SPM. 6). FOR ANDRE GA TIL SPM. 26.

Så har vi noen spørsmål om barna i husholdningen.

FØR INN ANTALL BARN I HUSHOLDNINGEN FØDT 1970-1980

278-279

22. Har noen av barna regelmessig tilsyn av andre enn foreldre/foresatte?

33 Ja → 23

67 Nei → 24

100

N = 1 118

23. Hvilke ordninger har dere for barnet/a den tiden det/de passes av andre enn foreldre/foresatte?

VIS KORT 4 OG BEGYNN MED YNGSTE BARN

NOTER BARNAS FØDSELSÅR HER

	281-282	292-293	303-304	314-315
FLERE SVARALTERNATIVER KAN AVMERKES	☐	☐	☐	☐

	1	1	1	1
Slektninger/nære kjente, ubetalt	283 ☐	294 ☐	305 ☐	316 ☐

Slektninger/nære kjente, betalt	284 ☐	295 ☐	306 ☐	317 ☐
---------------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Hushjelp, praktikant, barnepike	285 ☐	296 ☐	307 ☐	318 ☐
---------------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Dagamma	286 ☐	297 ☐	308 ☐	319 ☐
---------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Familiebarnehage (kommunal dagamma)	287 ☐	298 ☐	309 ☐	320 ☐
---	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Daghjem eller småbarnstue (6 timer eller mer)	288 ☐	299 ☐	310 ☐	321 ☐
---	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Korttidsbarnehage (mindre enn 6 timer) ...	289 ☐	300 ☐	311 ☐	322 ☐
--	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Barnepark	290 ☐	301 ☐	312 ☐	323 ☐
-----------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Fritidshjem	291 ☐	302 ☐	313 ☐	324 ☐
-------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Så har vi noen spørsmål om barn og trafikk.

24. Har barna noen lekeområder utenom egen hage eller gårds plass som de kan nå uten å ha følge med voksne og der de kan leke i sikkerhet for biltrafikk? Vi tenker her både på leke- og ballplasser, på parker og friområder og på områder ellers som er egnet for lek.

	Barn i alderen			
	1-2 år	3-4 år	5-6 år	7-10 år
Ja	☐ 3	☐ 5	☐ 6	☐ 11
Nei	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 3
Uaktuelt/ingen barn	☐ 94	☐ 92	☐ 92	☐ 86
	100	100	100	100

25. Hvor trygg føler De Dem for barna når de er ute og leker alene?

	Barn i alderen			
	1-2 år	3-4 år	5-6 år	7-10 år
Helt trygg	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 6
Ganske trygg	☐ 1	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Litt utrygg	☐ 1	☐ 2	☐ 2	☐ 2
Meget utrygg	☐ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1
Vet ikke	☐ 1	☐ 0	☐ 0	☐ 0
Uaktuelt/ingen barn	☐ 95	☐ 92	☐ 92	☐ 86
	100	100	100	100

SPM. 26-27 STILLES HVIS DET I HUSHOLDNINGEN ER BARN UNDER 16 ÅR, DVS. FØDT 1964 ELLER SENERE SOM GAR PÅ SKOLE. STILL SPØRSMÅLENE 26-27 FOR HVERT AV BARNENE. FOR ANDRE GÅ TIL SPM. 28.

FØR INN ANTALL BARN I HUSHOLDNINGEN SOM GAR PÅ SKOLE

333

26. Hvordan kommer barnet født i seg vanligvis til skolen?

VIS KORT 5

Går/sykler alene
Går/sykler i følge med voksen
Blir kjørt i bil
Skoleskyss
Kollektive transportmidler: buss, tog, trikk eller båt
Uoppgitt

	334-335	338-339	342-343	346-347
	71			
	1			
	2			
	19			
	5			
	3			
	100			

N = 1 752

27. Hvor trygg synes De barnets skolevei er?

Helt trygg
Ganske trygg
Litt utrygg
Meget utrygg
Vet ikke

	334-335	338-339	342-343	346-347
	38			
	32			
	19			
	10			
	0			
	100			

N = 1 752

28. Disponerer noen av dem som bor i husholdningen personbil?

72 Ja
22 Nei
7 Uoppgitt
100

29. Eier husholdningen hytte eller fritidshus alene eller sammen med andre, eller har dere vanligvis tilgang til fritidshus?

24 Ja, eier
17 Ja, har tilgang til
53 Nei, verken eier eller har tilgang til
7 Uoppgitt
100

352-354

FOR BYRAET

Så følger noen få spørsmål om ulike offentlige ytelser.

30. Har noen i husholdningen mottatt noen av de følgende ytelsene i 1979?

VIS KORT 6 OG LES OPP

HVIS JA: Hvor mye har husholdningen mottatt i 1979 og hvem mottok ytelsene?

FØR INN HUSHOLDNINGSMEDLEMSNR. (SPM. 6) FOR PERSONER SOM MOTTOK EN YTELSE.

- Arbeidsløshetsstønader (dagpenger)
- Grunnstønad eller hjelpestønad ved uførhet (ikke uførepensjon)
- Attføringshjelp (ikke attføringspenger)
- Stønader til ugift mor (fødselsstønad, utdanningsstønad)
- Sosialhjelp (pengebidrag fra sosialhjelpen)
- Dagpenger og forsørgertillegg til vernepliktige og sivilarbeidere

Ja	Nei	HVIS JA	
		Hvem i husholdningen mottok ytelsen	Samlet beløp i 1979
3	96	356-359	360-364
4	95	366-369	370-374
1	98	376-379	380-384
1	98	386-389	390-394
2	98		396-400
2	97		402-406

31. Mottar De eller noen annen i husholdningen:

LES OPP

- Alderspensjon fra folketrygden, tjenestepensjon fra stat, kommune, bedrift o.l.
- Kommunal tilleggs pensjon
- Etterlattepensjon fra folketrygden, annen etterlattepensjon/enkepensjon
- Uførepensjon fra folketrygden (IKKE GRUNN- ELLER HJELPESTØNAD VED UFØRHET)

Ja	Nei	HVIS JA	
		Hvem i husholdningen mottok ytelsen	
17	82	408-411	
3	96	413-416	
5	95	418-421	
7	92	423-426	

<p>32a. Har Deres husholdning i 1979 hatt hjelp eller besøk av:</p> <p>LES OPP</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Vet ikke</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>hjemmehjelp</td> <td><input type="text" value="3"/></td> <td><input type="text" value="96"/></td> <td><input type="text" value="0"/></td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>husmorvikar</td> <td><input type="text" value="3"/></td> <td><input type="text" value="96"/></td> <td><input type="text" value="0"/></td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>hjemmesykepleier</td> <td><input type="text" value="2"/></td> <td><input type="text" value="97"/></td> <td><input type="text" value="0"/></td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>(VI TENKER HER PÅ KOMMUNAL HJELP ELLER HJELP SOM DRIVES AV PRIVATE ORGANISASJONER, OGSA MENIGHETER)</p> <p>b. Har Deres husholdning i 1979 regelmessig hatt leid privat hjelp til vask og rengjøring av boligen?</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="5"/></td> <td>Ja</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="87"/></td> <td>Nei</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="0"/></td> <td>Vet ikke</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="8"/></td> <td>Uoppgitt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>100</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Ja	Nei	Vet ikke		hjemmehjelp	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="96"/>	<input type="text" value="0"/>	100	husmorvikar	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="96"/>	<input type="text" value="0"/>	100	hjemmesykepleier	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="97"/>	<input type="text" value="0"/>	100	<input type="text" value="5"/>	Ja		<input type="text" value="87"/>	Nei		<input type="text" value="0"/>	Vet ikke		<input type="text" value="8"/>	Uoppgitt		100			<p>38. Hvor mange timer pr. uke arbeider De vanligvis i dette yrket? Regn også med betalte overtidstimer, og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet.</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="6"/></td> <td>1-9 timer</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="7"/></td> <td>10-19 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="11"/></td> <td>20-29 "</td> <td>→ 39</td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="21"/></td> <td>30-39 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="53"/></td> <td>40 timer og over</td> <td></td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>N = 2 571</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>451</p> <p>1 <input type="text" value=""/> Har vanligvis ikke inntektsgivende arbeid → 78</p> <p>HVIS IO HAR STERKT VARIERENDE ARBEIDSTID PR. UKE, FØR OPP ET ANSLAG FOR GJENNOMSNTTLIG ARBEIDSTID PR. UKE OG KRYSS AV HER.</p> <p>452</p> <p>1 <input type="text" value=""/> STERKT VARIERENDE ARBEIDSTID → 39</p>	<input type="text" value="6"/>	1-9 timer		<input type="text" value="7"/>	10-19 "		<input type="text" value="11"/>	20-29 "	→ 39	<input type="text" value="21"/>	30-39 "		<input type="text" value="53"/>	40 timer og over		100	N = 2 571	
	Ja	Nei	Vet ikke																																																			
hjemmehjelp	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="96"/>	<input type="text" value="0"/>	100																																																		
husmorvikar	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="96"/>	<input type="text" value="0"/>	100																																																		
hjemmesykepleier	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="97"/>	<input type="text" value="0"/>	100																																																		
<input type="text" value="5"/>	Ja																																																					
<input type="text" value="87"/>	Nei																																																					
<input type="text" value="0"/>	Vet ikke																																																					
<input type="text" value="8"/>	Uoppgitt																																																					
100																																																						
<input type="text" value="6"/>	1-9 timer																																																					
<input type="text" value="7"/>	10-19 "																																																					
<input type="text" value="11"/>	20-29 "	→ 39																																																				
<input type="text" value="21"/>	30-39 "																																																					
<input type="text" value="53"/>	40 timer og over																																																					
100	N = 2 571																																																					
<p>Vi går så over til spørsmål om arbeid i og utenfor hjemmet.</p> <p>33. Utførte De inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet i forrige uke? Som inntektsgivende arbeid regner vi også arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="62"/></td> <td>Ja</td> <td>→ 36a</td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="38"/></td> <td>Nei</td> <td>→ 34</td> </tr> <tr> <td>100</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<input type="text" value="62"/>	Ja	→ 36a	<input type="text" value="38"/>	Nei	→ 34	100			<p>39. Har De inntektsgivende arbeid ved siden av Deres hovedyrke nå?</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="9"/></td> <td>Ja</td> <td>→ 40</td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="91"/></td> <td>Nei</td> <td>→ 41</td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>N = 2 571</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<input type="text" value="9"/>	Ja	→ 40	<input type="text" value="91"/>	Nei	→ 41	100	N = 2 571																																				
<input type="text" value="62"/>	Ja	→ 36a																																																				
<input type="text" value="38"/>	Nei	→ 34																																																				
100																																																						
<input type="text" value="9"/>	Ja	→ 40																																																				
<input type="text" value="91"/>	Nei	→ 41																																																				
100	N = 2 571																																																					
<p>34. Har De inntektsgivende arbeid som De var borte fra i forrige uke?</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="5"/></td> <td>Ja</td> <td>→ 36b</td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="95"/></td> <td>Nei</td> <td>→ 35</td> </tr> <tr> <td>100</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<input type="text" value="5"/>	Ja	→ 36b	<input type="text" value="95"/>	Nei	→ 35	100			<p>40. Hvor mange timer pr. uke arbeider De vanligvis i dette biyrket?</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="53"/></td> <td>1-9 timer</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="21"/></td> <td>10-19 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="10"/></td> <td>20 timer og over</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="14"/></td> <td>Uoppgitt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>N = 232</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>HVIS ARBEIDSTIDEN VARIERER STERKT PR. UKE, FØR OPP ETT ANSLAG FOR GJENNOMSNTTLIG ARBEIDSTID PR. UKE OG KRYSS AV HER:</p> <p>456</p> <p>1 <input type="text" value=""/> STERKT VARIERENDE ARBEIDSTID</p>	<input type="text" value="53"/>	1-9 timer		<input type="text" value="21"/>	10-19 "		<input type="text" value="10"/>	20 timer og over		<input type="text" value="14"/>	Uoppgitt		100	N = 232																														
<input type="text" value="5"/>	Ja	→ 36b																																																				
<input type="text" value="95"/>	Nei	→ 35																																																				
100																																																						
<input type="text" value="53"/>	1-9 timer																																																					
<input type="text" value="21"/>	10-19 "																																																					
<input type="text" value="10"/>	20 timer og over																																																					
<input type="text" value="14"/>	Uoppgitt																																																					
100	N = 232																																																					
<p>35. Forsøkte De å få inntektsgivende arbeid for forrige uke? Vi tenker her på forsøk som ble gjort i løpet av de siste 2 måneder for å få arbeid som De kunne ha påtatt Dem for forrige uke.</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="1"/></td> <td>Ja</td> <td rowspan="2">} → 78</td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="99"/></td> <td>Nei</td> </tr> <tr> <td>100</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<input type="text" value="1"/>	Ja	} → 78	<input type="text" value="99"/>	Nei	100			<p>41. Arbeider De i Deres hovedyrke som selvstendig, som ansatt, eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="12"/></td> <td>Selvstendig</td> <td>→ 49</td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="84"/></td> <td>Ansatt</td> <td>→ 42</td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="5"/></td> <td>Familiemedlem</td> <td>→ 50</td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>N = 2 571</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<input type="text" value="12"/>	Selvstendig	→ 49	<input type="text" value="84"/>	Ansatt	→ 42	<input type="text" value="5"/>	Familiemedlem	→ 50	100	N = 2 571																																		
<input type="text" value="1"/>	Ja	} → 78																																																				
<input type="text" value="99"/>	Nei																																																					
100																																																						
<input type="text" value="12"/>	Selvstendig	→ 49																																																				
<input type="text" value="84"/>	Ansatt	→ 42																																																				
<input type="text" value="5"/>	Familiemedlem	→ 50																																																				
100	N = 2 571																																																					
<p>36a. Hva slags virksomhet arbeidet De hovedsakelig i i forrige uke?</p> <p>b. Hva slags virksomhet arbeider De vanligvis i?</p> <p>GI EN UTFØRLIG BESKRIVELSE</p> <p>Virksomhetens art _____</p> <p>_____</p> <p>444-445</p> <p>FOR BYRAET <input type="text"/></p>	<p>42. Den samlede arbeidstid De nå vanligvis har pr. uke, er det den arbeidstid som passer Dem best, eller skulle kortere eller lengre arbeidstid passe Dem bedre?</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="76"/></td> <td>Nåværende arbeidstid passer best</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="21"/></td> <td>Kortere arbeidstid passer bedre</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="3"/></td> <td>Lengre arbeidstid passer bedre</td> <td></td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>N = 2 148</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<input type="text" value="76"/>	Nåværende arbeidstid passer best		<input type="text" value="21"/>	Kortere arbeidstid passer bedre		<input type="text" value="3"/>	Lengre arbeidstid passer bedre		100	N = 2 148																																										
<input type="text" value="76"/>	Nåværende arbeidstid passer best																																																					
<input type="text" value="21"/>	Kortere arbeidstid passer bedre																																																					
<input type="text" value="3"/>	Lengre arbeidstid passer bedre																																																					
100	N = 2 148																																																					
<p>37a. Hva var Deres hovedyrke i denne virksomheten?</p> <p>Hovedyrke: _____</p> <p><input type="text"/> Yrkeskode FOR BYRAET <input type="text"/></p> <p>446-448</p> <p>b. Kan De kort beskrive Deres arbeidsoppgaver:</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>De følgende spørsmålene gjelder Deres hovedyrke</p> <p>43. Hva slags lønssystem har De?</p> <p>VIS KORT 7 OG LES OPP</p> <table border="0"> <tbody> <tr> <td><input type="text" value="65"/></td> <td>Bare fast måneds-, halvmåneds- eller ukelønn</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="23"/></td> <td>Bare fast timelønn</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="3"/></td> <td>Fast lønn/timelønn og bonus eller produksjonspremie</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="3"/></td> <td>Fast lønn/timelønn og akkordtillegg</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="2"/></td> <td>Ren akkord</td> <td></td> </tr> <tr> <td><input type="text" value="3"/></td> <td>Annet, spesifiser: _____</td> <td></td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>N = 2 148</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<input type="text" value="65"/>	Bare fast måneds-, halvmåneds- eller ukelønn		<input type="text" value="23"/>	Bare fast timelønn		<input type="text" value="3"/>	Fast lønn/timelønn og bonus eller produksjonspremie		<input type="text" value="3"/>	Fast lønn/timelønn og akkordtillegg		<input type="text" value="2"/>	Ren akkord		<input type="text" value="3"/>	Annet, spesifiser: _____		100	N = 2 148																																	
<input type="text" value="65"/>	Bare fast måneds-, halvmåneds- eller ukelønn																																																					
<input type="text" value="23"/>	Bare fast timelønn																																																					
<input type="text" value="3"/>	Fast lønn/timelønn og bonus eller produksjonspremie																																																					
<input type="text" value="3"/>	Fast lønn/timelønn og akkordtillegg																																																					
<input type="text" value="2"/>	Ren akkord																																																					
<input type="text" value="3"/>	Annet, spesifiser: _____																																																					
100	N = 2 148																																																					

1) Tallene angir prosent av hele utvalget

44. Omtrent hvor mye har De vanligvis i lønn for arbeidet i Deres hovedyrke pr. time, pr. uke eller pr. måned?
Oppgi lønnen før skatt og andre fradrag er trukket fra og ta med eventuell overtidsbetaling.

FYLL UT a) ELLER b) ETTER HVA SOM PASSER.

a) kroner pr. uke
 14.dag
 måned

b) kroner øre pr. time

HVIS IO HAR VANSKELIG FOR Å SVARE PÅ GRUNN AV STERKT VARIERENDE LØNN, FØR OPP ET ANSLAG FOR GJENNOMSNTTLIG LØNN OVENFOR, OG KRYSS AV HER:

1 STERKT VARIERENDE LØNN

45. Har De eller har De mulighet for noen av følgende fordeler i Deres arbeid?	Ja	Nei	Vet ikke	
Fri bolig eller støtte til bolig	<input type="text" value="4"/>	<input type="text" value="95"/>	<input type="text" value="1"/>	100
Tjenestebil eller støtte til bilhold	<input type="text" value="9"/>	<input type="text" value="90"/>	<input type="text" value="0"/>	100
Fri telefon eller støtte til telefon	<input type="text" value="13"/>	<input type="text" value="86"/>	<input type="text" value="0"/>	100
Fri reise til arbeid	<input type="text" value="8"/>	<input type="text" value="91"/>	<input type="text" value="0"/>	100
Fri bruk av bedriftsferiested ..	<input type="text" value="10"/>	<input type="text" value="88"/>	<input type="text" value="1"/>	100
Lån eller garanti for lån	<input type="text" value="26"/>	<input type="text" value="67"/>	<input type="text" value="6"/>	100
Gratis kaffe, te eller mat	<input type="text" value="33"/>	<input type="text" value="67"/>	<input type="text" value="0"/>	100
Kjøp av varer eller tjenester til redusert pris	<input type="text" value="36"/>	<input type="text" value="63"/>	<input type="text" value="1"/>	100

N = 2 148

46. Hvor mange sysselsatte er det i den bedriften der De arbeider?

Mindre enn 5
 5 - 19
 20 - 49
 50 - 99
 100 - 199
 200 eller flere
 Varierende antall

100 N = 2 148

47. Finnes det i Deres bedrift:

LES OPP

	Ja			Nei			100	HVIS JA: Har De eller har De hatt slikt tillitsvern		100
	Ja	Nei	Vet ikke	Ja	Nei					
Verneombud	<input type="text" value="68"/>	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="11"/>	<input type="text" value="8"/>	<input type="text" value="92"/>			N = 1 471		
Arbeidsmiljøutvalg	<input type="text" value="54"/>	<input type="text" value="30"/>	<input type="text" value="16"/>	<input type="text" value="6"/>	<input type="text" value="94"/>			N = 1 164		
Bedriftsfor- samling/sam- arbeidsutvalg ..	<input type="text" value="49"/>	<input type="text" value="34"/>	<input type="text" value="17"/>	<input type="text" value="9"/>	<input type="text" value="91"/>			N = 1 050		

N = 2 148

48. Består en del av arbeidet Deres i å lede andres arbeid?

Ja
 Nei
 100 N = 2 148

STILLES TIL SELVSTENDIGE (1 I SPM. 41).
ANDRE GAR TIL SPM. 50.

49. Har De noen ansatte i Deres virksomhet?

0 ansatte
 1 ansatt
 2-4 ansatte
 5-19 "
 20 ansatte og flere
 100 N = 302

50. Hvilken arbeidstidsordning har De vanligvis?

VIS KORT 8

<input type="text" value="79"/>	Dagarbeid (mellom kl. 06 og 18)	→ 51a
<input type="text" value="1"/>	Fast nattarbeid (mellom kl. 22 og 06)	→ 51a
<input type="text" value="4"/>	2-skiftsarbeid	→ 51b
<input type="text" value="1"/>	3-skiftsarbeid, helkontinuerlig	→ 51b
<input type="text" value="1"/>	3-skiftsarbeid, døgkontinuerlig	→ 51b
<input type="text" value="4"/>	Turnusordning	→ 51a
<input type="text" value="9"/>	Annen arbeidstidsordning, spesifiser:	→ 51a

100 N = 2 571

51a. Har De noen gang hatt 2- eller 3-skiftsarbeid, og i tilfelle hvor mange år sammenlagt?

b. Hvor mange år har De sammenlagt hatt 2- eller 3-skiftsarbeid?

Har aldri hatt	2-skifts- arbeid		3-skiftsarbeid helkonti- nuerlig		døgkonti- nuerlig	
		<input type="text" value="81"/>	<input type="text" value="91"/>	<input type="text" value="94"/>		
Under 1 år	<input type="text" value="6"/>	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="2"/>			
1 - 2 år	<input type="text" value="4"/>	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="1"/>			
3 - 4 år	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
5 - 9 år	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="1"/>			
10 - 14 år	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			
15 år eller mer	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>			

100 100 100 N = 2 571

52. Overnatter De borte fra hjemmet i forbindelse med Deres arbeid, og i tilfelle omtrent hvor mange netter var det i løpet av de siste 12 måneder?

Nei, overnatter ikke borte → 55
 14 netter eller mindre → 55
 15 - 60 netter → 53
 Mer enn 60 netter → 53
 100 N = 2 571

53. Hvor lenge er De vanligvis hjemme fra om gangen?

1-2 dager av gangen
 3-4 dager av gangen
 1 arbeidsuke
 1-2 uker
 Mer enn 2 uker
 Varierer sterkt
 100 N = 302

54. Overnatter De hjemmefra fordi det er for stor avstand mellom hjemmet og det faste arbeidsstedet Deres, fordi De har et bevegelig arbeidssted som f.eks. tog, båt, fly, eller fordi selve arbeidet Deres ellers er slik at De må reise mye?

- 34 For stor avstand
 14 Bevegelig arbeidssted
 43 Selve arbeidet er slik
 8 Annet, spesifiser: _____

100 N = 302

55. Har De i Deres arbeid noen fast arbeidsplass eller fram-møtested?

- 92 Ja → 56
 8 Nei → 58

100 N = 2 571

500-504

FOR BYRAET

56. Hvilke transportmidler bruker De vanligvis for å komme fra boligen til arbeidsstedet/frammøtestedet?

FLERE SVAR KAN MERKES AV

Pst.			
☐ 19	Gange i mer enn 10 min.	} → 57	
☐ 9	Sykkel		
☐ 46	Privatbil/motorsykkel		
☐ 6	Trikk/T-bane		
☐ 16	Buss		
☐ 2	Jernbane (NSB)		
☐ 1	Båt/ferge		
☐ 3	Annet		
☐ 14	Arbeider i eller ved boligen	→ 58	

N = 2 367

57. Hvor lang tid bruker De vanligvis fra boligen til arbeidsstedet/frammøtestedet én vei? Regn med all ventetid og tidstap på grunn av dårlig korrespondanse o.l.

☐ 29	0-9 min.	☐ 6	40-49 min.
☐ 33	10-19 "	☐ 1	50-59 "
☐ 14	20-29 "	☐ 5	60 min. og over
☐ 11	30-39 "		

100 N = 2 367

(DERSOM REISETIDEN VARIERER MED ARSTIDEN ELLER MED FRAMKOMSTMIDDEL, REGNES DET MEST BRUKTE FRAMKOMSTMIDDEL OG VANLIGSTE REISETID I SOMMERHALVÅRET.)

58. Arbeider De

LES OPP

- Stort sett bare innendørs 65
 Mest innendørs 12
 Omtrent like mye innendørs som utendørs .. 11
 Mest utendørs 6
 Stort sett bare utendørs 4

100 N = 2 571

59. Vi har så noen spørsmål om Deres vanlige arbeidsforhold.

Er De i Deres arbeid vanligvis utsatt for:

LES OPP	Ja	Nei
a. Trekk	☐ 28	☐ 72 100
b. Høy temperatur, dvs. over 30° C	☐ 8	☐ 92 100
c. Kulde, dvs. under 10° C	☐ 19	☐ 81 100
d. Fuktighet, vann	☐ 14	☐ 86 100
e. Steinstøv, metallstøv e.l.	☐ 11	☐ 89 100
f. Sveiserøyk	☐ 6	☐ 93 100
g. Damper fra løsningsmidler e.l.	☐ 7	☐ 93 100
h. På annen måte forurenset luft	☐ 17	☐ 83 100
i. Sterke rystinger eller vibrasjoner ...	☐ 12	☐ 88 100

N = 2 571

60. Arbeider De vanligvis:

LES OPP	Ja	Nei
a. Under dårlige lysforhold	☐ 7	☐ 92 100
b. I lokaler som er utilstrekkelig ventilert	☐ 14	☐ 85 100
c. Høyt over bakken utendørs	☐ 5	☐ 95 100
d. Med farlige maskiner	☐ 15	☐ 85 100
e. Med syrer eller etsende stoffer	☐ 9	☐ 91 100
f. Med brannfarlige eller eksplosive stoffer	☐ 11	☐ 89 100
g. Med farlige kjemiske stoffer ellers ..	☐ 7	☐ 93 100

N = 2 571

	Ja	Nei
61. a. Kreves det daglig tunge løft i Deres arbeid?	☐ 32	☐ 68 100
b. Må De i Deres arbeid daglig arbeide i bøyde, vridde eller på annen måte belastende arbeidsstillinger?	☐ 38	☐ 62 100
c. Innebærer Deres arbeid mye gjentatte og ensidige bevegelser?	☐ 43	☐ 57 100
d. Er Deres arbeid slik at De vanligvis er fysisk utmattet etter arbeidsdagen?	☐ 26	☐ 74 100

N = 2 571

62. Er De i Deres arbeid vanligvis utsatt for støy?

- 30 Ja → 63
 70 Nei → 64
 100 N = 2 571

63. Vil De si at det vanligvis er så mye støy at det ikke er mulig å føre en normal samtale?

- 40 Ja
 59 Nei
 100 N = 774

1) Medregnet personer som arbeider i eller ved boligen.

<p>64. Må De møte på arbeidet på et fast tidspunkt, har De regulert flexitid, eller må De ikke møte til noen bestemt tid?</p> <p>☐ 74 Må møte på et fast tidspunkt ☐ 12 Har flexitid ☐ 14 Må ikke møte til bestemt tid 100 N = 2 571</p>	<p>67. Kan De vanligvis gå fra arbeidet Deres en kortere stund, f.eks. 5-10 minutter uten at det må skaffes avløser?</p> <p>☐ 80 Ja ☐ 17 Nei 100 N = 2 571</p>																																																		
<p>65. Har De muligheter for å ringe private telefonsamtaler i arbeidstida?</p> <p>☐ 86 Ja ☐ 13 Nei 100 N = 2 571</p>	<p>68. I hvilken grad kan De vanligvis selv bestemme Deres arbeidstempo? Bestemmer De selv i høy grad, i noen grad eller i liten grad?</p> <p>☐ 52 I høy grad ☐ 29 I noen grad ☐ 15 I liten grad 100 N = 2 571</p>																																																		
<p>66. Har De muligheter for å ta småpauser i arbeidet bortsett fra fastlagte pauser?</p> <p>☐ 80 Ja ☐ 20 Nei 100 N = 2 571</p>	<p>69. I hvilken grad kan De vanligvis selv bestemme rekkefølgen av eller planlegge Deres arbeidsoppgaver i løpet av dagen? Bestemmer De selv i høy grad, i noen grad eller i liten grad?</p> <p>☐ 44 I høy grad ☐ 28 I noen grad ☐ 24 I liten grad 100 N = 2 571</p>																																																		
<p>70. Vi har her et kort som viser forskjellige måter folk kan delta i beslutninger på sin arbeidsplass. Vil De si hvilket av svarene på kortet som passer best for Dem når det gjelder:</p> <p>VIS KORT 9</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Be- stemmer selv</th> <th>Deltar direkte i be- slut- ningene</th> <th>Gir informa- sjon eller råd direkte til dem som er med å treffe be- slutningene</th> <th>Deltar indi- rekte gjennom fag- forening o.l.</th> <th>Ikke i det hele tatt</th> <th>Annet, spesi- fisér</th> <th>Uak- tuelt</th> <th>Vet ikke</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>a. Investeringer eller store nyinnkjøp på Deres arbeidsplass</td> <td>☐ 11</td> <td>☐ 14</td> <td>☐ 20</td> <td>☐ 4</td> <td>☐ 49</td> <td>☐ 0</td> <td>☐ 1</td> <td>☐ 0</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>b. Planlegging av hva som skal produseres eller selges på Deres arbeidsplass</td> <td>☐ 11</td> <td>☐ 11</td> <td>☐ 8</td> <td>☐ 1</td> <td>☐ 60</td> <td>☐ 1</td> <td>☐ 7</td> <td>☐ 1</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>c. Hvilke arbeidsoppgaver De selv skal utføre</td> <td>☐ 31</td> <td>☐ 16</td> <td>☐ 8</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 40</td> <td>☐ 1</td> <td>☐ 1</td> <td>☐ 1</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>d. Hvem De skal arbeide sammen med</td> <td>☐ 22</td> <td>☐ 8</td> <td>☐ 6</td> <td>☐ 1</td> <td>☐ 55</td> <td>☐ 3</td> <td>☐ 4</td> <td>☐ 1</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: right;">N = 2 571</p>			Be- stemmer selv	Deltar direkte i be- slut- ningene	Gir informa- sjon eller råd direkte til dem som er med å treffe be- slutningene	Deltar indi- rekte gjennom fag- forening o.l.	Ikke i det hele tatt	Annet, spesi- fisér	Uak- tuelt	Vet ikke		a. Investeringer eller store nyinnkjøp på Deres arbeidsplass	☐ 11	☐ 14	☐ 20	☐ 4	☐ 49	☐ 0	☐ 1	☐ 0	100	b. Planlegging av hva som skal produseres eller selges på Deres arbeidsplass	☐ 11	☐ 11	☐ 8	☐ 1	☐ 60	☐ 1	☐ 7	☐ 1	100	c. Hvilke arbeidsoppgaver De selv skal utføre	☐ 31	☐ 16	☐ 8	☐ 2	☐ 40	☐ 1	☐ 1	☐ 1	100	d. Hvem De skal arbeide sammen med	☐ 22	☐ 8	☐ 6	☐ 1	☐ 55	☐ 3	☐ 4	☐ 1	100
	Be- stemmer selv	Deltar direkte i be- slut- ningene	Gir informa- sjon eller råd direkte til dem som er med å treffe be- slutningene	Deltar indi- rekte gjennom fag- forening o.l.	Ikke i det hele tatt	Annet, spesi- fisér	Uak- tuelt	Vet ikke																																											
a. Investeringer eller store nyinnkjøp på Deres arbeidsplass	☐ 11	☐ 14	☐ 20	☐ 4	☐ 49	☐ 0	☐ 1	☐ 0	100																																										
b. Planlegging av hva som skal produseres eller selges på Deres arbeidsplass	☐ 11	☐ 11	☐ 8	☐ 1	☐ 60	☐ 1	☐ 7	☐ 1	100																																										
c. Hvilke arbeidsoppgaver De selv skal utføre	☐ 31	☐ 16	☐ 8	☐ 2	☐ 40	☐ 1	☐ 1	☐ 1	100																																										
d. Hvem De skal arbeide sammen med	☐ 22	☐ 8	☐ 6	☐ 1	☐ 55	☐ 3	☐ 4	☐ 1	100																																										

71. Hender det at De har så mye arbeid å gjøre at arbeids-situasjonen Deres blir oppjaget og masete, og i tilfelle hvor ofte?

VIS KORT 10

- 10 Daglig, mer enn halvparten av arbeidstiden
 5 Daglig, mindre enn halvparten av arbeidstiden
 58 I perioder, men ikke daglig
 26 Sjelden eller aldri
 100 N = 2 571

72. Hender det at arbeidet Deres er slik at det krever stor oppmerksomhet eller sterk konsentrasjon uten at De selv kan bestemme når De kan slappe av, og i tilfelle hvor ofte?

VIS KORT 10

- 18 Daglig, mer enn halvparten av arbeidstiden
 9 Daglig, mindre enn halvparten av arbeidstiden
 37 I perioder, men ikke daglig
 35 Sjelden eller aldri
 100 N = 2 571

73. Hender det at De på grunn av Deres arbeidsoppgaver samarbeider med andre, og i tilfelle hvor ofte?

VIS KORT 10

- 43 Daglig, mer enn halvparten av arbeidstiden
 17 Daglig, mindre enn halvparten av arbeidstiden
 22 I perioder, men ikke daglig
 18 Sjelden eller aldri
 100 N = 2 571

74. Har De i arbeidet mye, noe, liten eller ingen kontakt med kunder, klienter eller andre utenom Deres arbeidsplass?

- 39 Mye kontakt
 21 Noe kontakt
 40 Lite eller ingen kontakt
 100 N = 2 571

75. Er Deres arbeidsoppgaver meget varierte, noe varierte eller lite varierte?

- 42 Meget varierte
 37 Noe varierte
 20 Lite varierte
 100 N = 2 571

76. Hender det ofte, av og til, sjelden eller aldri at De er bekymret over arbeidet i fritiden?

- 8 Ofte
 28 Av og til
 63 Sjelden eller aldri
 100 N = 2 571

77. Hvilket år begynte De i den bedrift der De nå arbeider?

- 34 Før 1970
 20 1970 - 1974 Hvis 1974 eller før → 83
 46 1975 - 1980 Hvis 1975-1980 → 82
 100 N = 2 571

78. Har De i løpet av de siste 5 år hatt inntektsgivende arbeid som varte minst 6 måneder i sammenheng?

- 31 Ja → 82
 69 Nei → 79
 100 N = 1 314

79. Hvilket år hadde De siste gang inntektsgivende arbeid som varte minst 6 måneder i sammenheng?

559-560
 Arstall → 80

561
 1 Har aldri hatt inntektsgivende arbeid som varte minst 6 måneder i sammenheng → 92

80. Hva slags virksomhet arbeidet De hovedsakelig i siste gang De hadde inntektsgivende arbeid?

GI UTFØRLIG BESKRIVELSE

Virksomhetens art _____

_____ 562-563
 _____ FOR BYRÆT Næring

81. Hva var Deres hovedyrke i denne virksomheten?

Hovedyrke _____ 564-565
 _____ Yrkeskode

GA TIL SPM. 90

82. Hvor mange forskjellige arbeidsplasser har De hatt i løpet av de siste 5 år, dvs. fra og med 1975?

- 46 1 arbeidsplass
 35 2 arbeidsplasser 3 5 eller flere arbeidsplasser
 15 3-4 arbeidsplasser 100 N = 1 576

83. Dersom De også regner med skifte av jobb/stilling på samme arbeidsplass, hvor mange jobber/stillinger har De da hatt?

Regn her med de gangene De har skiftet lønnplassering og stillingsbetegnelse på samme arbeidsplass. Regn bare med hovedjobber og jobber som har vart i minst 6 måneder i sammenheng.

- 62 0-1 jobb
 24 2 jobber 2 5 eller flere jobber
 11 3-4 jobber 100 N = 2 975

HVIS IO ER I ARBEID NA (1 PA SPM. 33 ELLER SPM. 34) OG HAR HATT BARE EN JOBB GA TIL SPM. 90.

84. Vi vil gjerne ha noen opplysninger om den jobben De hadde før den De nå har/den siste jobben De hadde (FOR IO SOM IKKE ER I ARBEID NA). Hva slags virksomhet var det?

GI UTFØRLIG BESKRIVELSE

Virksomhetens art: _____

_____ 570-571
 _____ FOR BYRÆT Næring

KRYSS AV HER HVIS SAMME BEDRIFT SOM IO ARBEIDER I NA (SPM. 36)

572
 1

85. Hva var Deres hovedyrke i denne virksomheten?

Hovedyrke: _____ 573-574
 _____ Yrkeskode

KRYSS AV HER HVIS SAMME YRKEKODE SOM DEN IO HAR I NAVÆRENDE JOBB (SPM. 37)

575
 1

<p>86. Arbeidde De som selvstendig, som ansatt eller som familie-medlem uten fast avtalt lønn?</p> <p>☐ 4 Selvstendig ☐ 83 Ansatt ☐ 1 Familien medlem ☐ 12 Uoppgitt 100 N = 1 410</p>	<p>91. Hva var Deres hovedyrke i denne virksomheten?</p> <p>Hovedyrke: _____ 606-607 _____ ☐ Yrkeskode</p> <p>KRYSS AV HER HVIS SAMME YRKESKODE SOM DEN IO HAR I NAVÆRENDE JOBB (SPM. 37)</p> <p>608 1 ☐</p>
<p>87. Når sluttet De i denne jobben?</p> <p>577-578 ☐ Arstall</p>	<p>92. Hadde De i 1979 noen form for inntektsgivende arbeid? VIS KORT 12 HVIS NEI HVIS IO SVARTE 1979 ELLER FØR PA SPM. 77 KAN INTERVJUER KRYSS AV UTEN A STILLE SPØRSMÅLET</p> <p>☐ 75 Ja → 93 ☐ 25 Nei → 99 100</p>
<p>88. Hvor lenge hadde De denne jobben?</p> <p>579-580 ☐ Antall år</p> <p>HVIS MINDRE ENN ETT AR 581-582 ☐ Antall måneder</p>	<p>93. Hvor mange timer i alt utførte De inntektsgivende arbeid i 1979? Regn også med timer til arbeid som er listet opp på dette kortet. VIS KORT 12</p> <p>☐ 4 Under 100 timer ☐ 12 100 - 499 timer ☐ 12 500 - 999 timer ☐ 8 1 000 - 1 299 timer ☐ 62 1 300 timer eller mer 100 N = 2 923</p>
<p>89. Hva var de viktigste grunnene til at De sluttet i denne jobben? VIS KORT 11 OPP TIL 3 GRUNNER KAN KRYSSSES AV</p> <p>Pst</p> <p>☐ 6 Inngåelse av ekteskap, svangerskap, fødsel ☐ 4 Omsorg for barn/annet omsorgsarbeid ☐ 5 Dårlige fysiske eller sosiale arbeidsforhold ☐ 8 Ubekvem arbeidstid/for lang arbeidsreise ☐ 3 Kortvarig sesongarbeid ☐ 7 Arbeidet var dårlig betalt ☐ 4 Bedriften ble nedlagt/innskrenket ☐ 15 Ble forfremmet, fikk bedre arbeid ☐ 3 Familien flyttet ☐ 6 Ønsket å flytte til et annet sted ☐ 8 Videre utdanning ☐ 5 Svekket helse ☐ 1 Ble uførepensjonert ☐ 4 Ble alderspensjonert ☐ 20 Annet, spesifisér: _____ N = 1 410</p>	<p>94. Hvordan var dette arbeidet fordelt over året? Var det: LES OPP</p> <p>☐ 19 Deltidsarbeid over hele året ☐ 8 Sesongpreget arbeid ☐ 11 Arbeid som varte bare en del av året ☐ 62 Heltidsarbeid hele året 100 N = 2 923</p>
<p>90. Hva slags virksomhet arbeidde De hovedsakelig i første gang De hadde inntektsgivende arbeid som varte minst 6 måneder i sammenheng? GI UTFØRLIG BESKRIVELSE Virksomhetens art: _____</p> <p>_____ 598-599 _____ FOR BYRAET ☐ Næring</p> <p>KRYSS AV HER HVIS SAMME BEDRIFT SOM IO ARBEIDER I NA (SPM. 36)</p> <p>600 1 ☐ FOR BYRAET ☐ 601-605</p>	<p>95. Ble De skadet eller var De utsatt for noen ulykke i Deres arbeid i 1979? Regn med alle ulykker som førte til kontakt med lege og/eller fravær fra arbeid.</p> <p>☐ 5 Ja → 96 ☐ 94 Nei → 97 100 N = 2 923</p> <p>96. Hvor mange arbeidsdager i alt var De fraværende på grunn av arbeidsulykken(e) i 1979?</p> <p>☐ 16 0 dager ☐ 23 11-20 dager ☐ 20 1-5 " ☐ 24 21 dager eller mer ☐ 16 6-10 " 100 N = 141</p> <p>97. Har De i løpet av 1979 deltatt i noen form for yrkesopp-læring, kurs eller videreutdanning i forbindelse med Deres yrke?</p> <p>☐ 22 Ja ☐ 77 Nei 100 N = 2 923</p>

98. Var det noen periode i 1979 da De var permittert uten lønn?

3 Ja
 96 Nei
 100 N = 2 923

99. Var det noen periode i 1979 da De var uten arbeid og søkte etter arbeid, f.eks. ved å oppsøke arbeidskontor, lese annonser, søke selv eller hadde søknad inne på arbeid o.l. Regn bare med søking på arbeid som De kunne tatt på kort varsel.

6 Ja
 94 Nei
 100 N = 2 923

100. STILLES TIL IO MED JA PÅ SPM. 98 ELLER SPM. 99. ANDRE GA TIL SPM. 105.

☐ 14 Mindre enn 2 uker	☐ 23 9-26 uker
☐ 27 2-4 uker	☐ 9 27-52 "
☐ 21 5-8 "	☐ 7 Uoppgitt

100 N = 289

101. Hva slags virksomhet arbeidet De hovedsakelig i før De ble arbeidssøkende/permittert (siste gang)?
 GI UTFØRLIG BESKRIVELSE
 Virksomhetens art: _____
 _____ 622-623
 _____ FOR BYRÅET _____ Næring → 102

624
 1 Hadde ikke inntektsgivende arbeid → 104

KRYSS AV HER HVIS SAMME BEDRIFT SOM DEN IO ARBEIDER I NA (SPM. 36)

625
 1

102. Hva var Deres hovedyrke i denne virksomheten?

Hovedyrke: _____ 626-627
 _____ Yrkeskode

KRYSS AV HER HVIS IO HAR SAMME YRKESKODE SOM DEN IO HAR I SIN NAVÆRENDE JOBB (SPM. 37)

628
 1

103. Hva var grunnen til at De ble arbeidssøkende/permittert (siste gang)?

☐ 16 Virksomheten nedlagt/innskrenket	} → 105
☐ 16 Midlertidig arbeidsstans	
☐ 6 Ble oppsagt	
☐ 57 Annet, spesifiser: _____	
☐ 6 Uoppgitt	

100 N = 213

104. Hva gjorde De hovedsakelig i perioden umiddelbart før De ble arbeidssøkende?

59 Gikk på skole, studerte
 28 Husarbeid hjemme
 0 Var syk, arbeidsufør
 8 Vernepliktstjeneste, sivilarbeidstjeneste
 4 Annet, spesifiser: _____
 100 N = 76

105. STILLES IKKE TIL PERSONER I ENPERSONHUSHOLDNINGER. DISSE GAR TIL SPM. 106.

Jeg skal nå lese opp noen arbeidsoppgaver i hjemmet. Vi ber Dem for hver arbeidsoppgave angi hvor stor andel av husholdningens arbeid De selv utfører?

VIS KORT 13	Gjør alt eller nesten alt	Gjør omtrent 3/4	Gjør omtrent halvparten	Gjør omtrent 1/4	Gjør nesten ingenting	Oppgaven har ikke blitt utført
	1	2	3	4	5	6
a. Matlaging	☐ 35	☐ 6	☐ 9	☐ 11	☐ 34	☐ 5 100
b. Oppvask	☐ 27	☐ 9	☐ 17	☐ 15	☐ 27	☐ 4 100
c. Rengjøring, rydding av bolig	☐ 31	☐ 8	☐ 11	☐ 16	☐ 27	☐ 5 100
d. Vask, stell, vedlikehold av tøy	☐ 40	☐ 3	☐ 5	☐ 5	☐ 34	☐ 12 100
e. Innkjøp av dagligvarer...	☐ 27	☐ 9	☐ 23	☐ 14	☐ 23	☐ 4 100
f. Vedlikehold, reparasjon, oppussing av bolig, hytte .	☐ 29	☐ 5	☐ 10	☐ 9	☐ 31	☐ 15 100
g. Vedlikehold, reparasjon av bil, båt o.l.	☐ 27	☐ 3	☐ 3	☐ 4	☐ 35	☐ 27 100

N = 3 428

106. Omtrent hvor mange timer bruker De vanligvis til husarbeid i uken?
 REGN IKKE MED PASS AV BARN, SYKE O.L.

51 Under 10 timer
 20 10 - 19 timer
 14 20 - 29 timer
 14 30 timer og over
 100

107. Hender det at De har så mye å gjøre i hjemmet at Deres arbeidssituasjon blir oppjaget og masete, og i tilfelle hvor ofte?

VIS KORT 10

0 Daglig, mer enn halvparten av dagen
 1 Daglig, mindre enn halvparten av dagen
 14 I perioder, men ikke daglig
 83 Sjelden eller aldri
 100

<p>108. FOR IO MED 20 TIMER HUSARBEID I UKEN ELLER MER (SPM. 106). ANDRE GAR TIL SPM. 110.</p> <p>Er arbeidssituasjonen i hjemmet slik at De vanligvis ser mye, noe eller lite til andre voksne i løpet av dagen?</p> <p>☐ 26 Mye ☐ 38 Noe ☐ 35 Lite 100 N = 1 077</p>	<p>Så har vi noen spørsmål om forskjellige fritidsaktiviteter.</p> <p>116. Hvor ofte i løpet av de siste 12 måneder gjorde De følgende i Deres fritid? Antall ganger i løpet av de siste 12 måneder</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th></th> <th>0</th> <th>1-2</th> <th>3-9</th> <th>10-39</th> <th>40 og over</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>LES OPP</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>a) Leste ukeblad</td> <td>☐ 16</td><td>☐ 5</td><td>☐ 10</td><td>☐ 19</td><td>☐ 50</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>b) Skrev privatbrev</td> <td>☐ 29</td><td>☐ 13</td><td>☐ 23</td><td>☐ 24</td><td>☐ 10</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>c) Drev med hagearbeid i sesongen</td> <td>☐ 27</td><td>☐ 5</td><td>☐ 13</td><td>☐ 33</td><td>☐ 23</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>d) Gikk lengre fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet ..</td> <td>☐ 25</td><td>☐ 6</td><td>☐ 17</td><td>☐ 33</td><td>☐ 19</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>e) Mosjonerte på annen måte, drev med sport eller idrett</td> <td>☐ 57</td><td>☐ 3</td><td>☐ 6</td><td>☐ 13</td><td>☐ 21</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>f) Var tilskuer til idrettsarrangement</td> <td>☐ 62</td><td>☐ 8</td><td>☐ 14</td><td>☐ 11</td><td>☐ 4</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>g) Gikk på kino</td> <td>☐ 54</td><td>☐ 13</td><td>☐ 16</td><td>☐ 13</td><td>☐ 4</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>h) Gikk på bingo</td> <td>☐ 88</td><td>☐ 4</td><td>☐ 4</td><td>☐ 3</td><td>☐ 1</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>i) Gikk i teater, opera, på konsert, museum eller kunstutstilling</td> <td>☐ 59</td><td>☐ 17</td><td>☐ 17</td><td>☐ 6</td><td>☐ 1</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>j) Gikk på dans, diskotek ..</td> <td>☐ 52</td><td>☐ 11</td><td>☐ 20</td><td>☐ 14</td><td>☐ 4</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>k) Var i gudstjeneste, på religiøst møte</td> <td>☐ 53</td><td>☐ 19</td><td>☐ 16</td><td>☐ 6</td><td>☐ 5</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>l) Deltok i kor, orkester, korps, spelemannslag ...</td> <td>☐ 92</td><td>☐ 0</td><td>☐ 1</td><td>☐ 2</td><td>☐ 4</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>m) Deltok i amatørteater, revy</td> <td>☐ 98</td><td>☐ 1</td><td>☐ 0</td><td>☐ 0</td><td>☐ 0</td><td>100</td> </tr> <tr> <td>n) Drev med hobbyvirksomhet ellers</td> <td>☐ 53</td><td>☐ 2</td><td>☐ 5</td><td>☐ 14</td><td>☐ 26</td><td>100</td> </tr> </tbody> </table>		0	1-2	3-9	10-39	40 og over		LES OPP							a) Leste ukeblad	☐ 16	☐ 5	☐ 10	☐ 19	☐ 50	100	b) Skrev privatbrev	☐ 29	☐ 13	☐ 23	☐ 24	☐ 10	100	c) Drev med hagearbeid i sesongen	☐ 27	☐ 5	☐ 13	☐ 33	☐ 23	100	d) Gikk lengre fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet ..	☐ 25	☐ 6	☐ 17	☐ 33	☐ 19	100	e) Mosjonerte på annen måte, drev med sport eller idrett	☐ 57	☐ 3	☐ 6	☐ 13	☐ 21	100	f) Var tilskuer til idrettsarrangement	☐ 62	☐ 8	☐ 14	☐ 11	☐ 4	100	g) Gikk på kino	☐ 54	☐ 13	☐ 16	☐ 13	☐ 4	100	h) Gikk på bingo	☐ 88	☐ 4	☐ 4	☐ 3	☐ 1	100	i) Gikk i teater, opera, på konsert, museum eller kunstutstilling	☐ 59	☐ 17	☐ 17	☐ 6	☐ 1	100	j) Gikk på dans, diskotek ..	☐ 52	☐ 11	☐ 20	☐ 14	☐ 4	100	k) Var i gudstjeneste, på religiøst møte	☐ 53	☐ 19	☐ 16	☐ 6	☐ 5	100	l) Deltok i kor, orkester, korps, spelemannslag ...	☐ 92	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 4	100	m) Deltok i amatørteater, revy	☐ 98	☐ 1	☐ 0	☐ 0	☐ 0	100	n) Drev med hobbyvirksomhet ellers	☐ 53	☐ 2	☐ 5	☐ 14	☐ 26	100
	0	1-2	3-9	10-39	40 og over																																																																																																												
LES OPP																																																																																																																	
a) Leste ukeblad	☐ 16	☐ 5	☐ 10	☐ 19	☐ 50	100																																																																																																											
b) Skrev privatbrev	☐ 29	☐ 13	☐ 23	☐ 24	☐ 10	100																																																																																																											
c) Drev med hagearbeid i sesongen	☐ 27	☐ 5	☐ 13	☐ 33	☐ 23	100																																																																																																											
d) Gikk lengre fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet ..	☐ 25	☐ 6	☐ 17	☐ 33	☐ 19	100																																																																																																											
e) Mosjonerte på annen måte, drev med sport eller idrett	☐ 57	☐ 3	☐ 6	☐ 13	☐ 21	100																																																																																																											
f) Var tilskuer til idrettsarrangement	☐ 62	☐ 8	☐ 14	☐ 11	☐ 4	100																																																																																																											
g) Gikk på kino	☐ 54	☐ 13	☐ 16	☐ 13	☐ 4	100																																																																																																											
h) Gikk på bingo	☐ 88	☐ 4	☐ 4	☐ 3	☐ 1	100																																																																																																											
i) Gikk i teater, opera, på konsert, museum eller kunstutstilling	☐ 59	☐ 17	☐ 17	☐ 6	☐ 1	100																																																																																																											
j) Gikk på dans, diskotek ..	☐ 52	☐ 11	☐ 20	☐ 14	☐ 4	100																																																																																																											
k) Var i gudstjeneste, på religiøst møte	☐ 53	☐ 19	☐ 16	☐ 6	☐ 5	100																																																																																																											
l) Deltok i kor, orkester, korps, spelemannslag ...	☐ 92	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 4	100																																																																																																											
m) Deltok i amatørteater, revy	☐ 98	☐ 1	☐ 0	☐ 0	☐ 0	100																																																																																																											
n) Drev med hobbyvirksomhet ellers	☐ 53	☐ 2	☐ 5	☐ 14	☐ 26	100																																																																																																											
<p>109. Er det svært vanskelig, litt vanskelig eller lett å legge opp arbeidet i hjemmet slik at De f.eks. kan foreta private ærend på kort varsel?</p> <p>☐ 5 Svært vanskelig ☐ 14 Litt vanskelig ☐ 80 Lett 100 N = 1 077</p>																																																																																																																	
<p>110. Gir De regelmessig noe ulønnet hjelp til slekt, venner eller naboer? Vi tenker her på hjelp til, eller tilsyn med syke, uføre, eldre, pass av barn og andre former for praktisk hjelp?</p> <p>Pst.</p> <p>☐ 77 Ingen hjelp eller tilsyn → 112</p> <p>☐ 8 Hjelp/tilsyn med syke, uføre, eldre } → 111</p> <p>☐ 8 Pass av barn } → 111</p> <p>☐ 9 Annen hjelp } → 111</p>																																																																																																																	
<p>111. Omtrent hvor mange timer pr. uke gir De slik hjelp?</p> <p>646-647 ☐ Antall timer til pass av barn</p> <p>648-649 ☐ Antall timer ellers</p>																																																																																																																	
<p>SPM. 112-113 STILLES IKKE TIL PERSONER I EN-PERSONHUSHOLDNINGER. DISSE GAR TIL SPM. 114.</p> <p>112. Er det noen i husholdningen som trenger ekstra stell, tilsyn eller hjelp til daglige gjøremål på grunn av varig sykdom, uførhet eller høy alder?</p> <p>☐ 5 Ja → 113 ☐ 94 Nei → 114 100 N = 3 428</p>	<p>117. Omtrent hvor mange bøker har De lest i fritiden i løpet av de siste 12 måneder? Regn ikke med skole- og lærebøker og bøker lest i forbindelse med arbeidet.</p> <p>☐ 22 Ingen ☐ 11 1 - 2 ☐ 13 3 - 4 ☐ 17 5 - 9 ☐ 17 10 - 19 ☐ 19 20 eller flere 100</p>																																																																																																																
<p>113. Hvor stor del av tiden trenger vedkommende tilsyn, ekstra stell eller hjelp?</p> <p>☐ 21 Tilsyn eller hjelp hele døgnet ☐ 9 Tilsyn eller hjelp hele dagen ☐ 23 Stell eller hjelp til bestemte ting hele dagen ☐ 21 Stell eller hjelp ellers i mer enn 1 time ☐ 23 Stell eller hjelp ellers i 1 time eller mindre 100 N = 160</p>	<p>118. Går De for tiden på noen skole eller er De i gang med noen utdanning? Vi tenker på utdanning der skolegangen eller studiene normalt varer minst 5 måneder.</p> <p>☐ 11 Ja → 119 ☐ 89 Nei → 120 100</p>																																																																																																																
<p>114. Får dere regelmessig noe ulønnet hjelp fra slekt, venner eller naboer? Vi tenker her på hjelp til eller tilsyn med syke, uføre eller eldre og andre former for praktisk hjelp.</p> <p>☐ 8 Ja → 115 ☐ 92 Nei → 116 100</p>	<p>119. Hvilken utdanning er dette?</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)</th> <th colspan="2">Normal varighet</th> </tr> <tr> <th>For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år</th> <th>For utd. på deltid, oppgi ca. timetall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)	Normal varighet		For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år	For utd. på deltid, oppgi ca. timetall																																																																																																											
Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)	Normal varighet																																																																																																																
	For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år	For utd. på deltid, oppgi ca. timetall																																																																																																															
<p>115. Omtrent hvor mange timer pr. uke får dere slik hjelp?</p> <p>☐ 57 0-4 timer ☐ 7 20 timer og over ☐ 15 5-9 " ☐ 6 Uoppgitt ☐ 14 10-19 " 100 N = 293</p>	<p style="text-align: right;">671-672 FOR BYRÆT ☐</p>																																																																																																																

<p>120. Hvilken allmennutdanning har De fullført? (KRYSS AV FOR HØYESTE UTDANNING)</p> <table border="1"> <tr><td>32</td><td>7-årig folkeskole eller kortere</td></tr> <tr><td>12</td><td>1-årig framhalds- eller fortsettelsesskole</td></tr> <tr><td>4</td><td>2-årig framhalds- eller fortsettelsesskole</td></tr> <tr><td>15</td><td>9-årig grunnskole</td></tr> <tr><td>6</td><td>Folkehøgskole (ungdoms- eller fylkesskole) 1.års kurs</td></tr> <tr><td>14</td><td>Real- eller middelskole, grunnskolens 10. år</td></tr> <tr><td>1</td><td>Folkehøgskole 2.års kurs</td></tr> <tr><td>16</td><td>Artium eller eksamen ved økonomisk gymnas</td></tr> <tr><td>0</td><td>Uppgitt eller ingen utdanning</td></tr> </table> <p>100</p>	32	7-årig folkeskole eller kortere	12	1-årig framhalds- eller fortsettelsesskole	4	2-årig framhalds- eller fortsettelsesskole	15	9-årig grunnskole	6	Folkehøgskole (ungdoms- eller fylkesskole) 1.års kurs	14	Real- eller middelskole, grunnskolens 10. år	1	Folkehøgskole 2.års kurs	16	Artium eller eksamen ved økonomisk gymnas	0	Uppgitt eller ingen utdanning	<p>Vi skal nå stille en del spørsmål om Deres helse - om syke-dager, om kroniske sykdommer med mere.</p> <p>De første spørsmålene gjelder de siste 2 uker, dvs. fra og med mandag den til og med søndag den (VIS PÅ KALENDEREN).</p> <p>125. Var det i løpet av disse 2 ukene noen dager da De lå til sengs på grunn av sykdom eller skade?</p> <table border="1"> <tr><td>8</td><td>Ja</td></tr> <tr><td>92</td><td>Nei</td></tr> </table> <p>100</p>	8	Ja	92	Nei																													
32	7-årig folkeskole eller kortere																																																			
12	1-årig framhalds- eller fortsettelsesskole																																																			
4	2-årig framhalds- eller fortsettelsesskole																																																			
15	9-årig grunnskole																																																			
6	Folkehøgskole (ungdoms- eller fylkesskole) 1.års kurs																																																			
14	Real- eller middelskole, grunnskolens 10. år																																																			
1	Folkehøgskole 2.års kurs																																																			
16	Artium eller eksamen ved økonomisk gymnas																																																			
0	Uppgitt eller ingen utdanning																																																			
8	Ja																																																			
92	Nei																																																			
<p>121. Har De fullført annen utdanning hvor skolegangen eller studiene normalt varer minst 5 måneder?</p> <table border="1"> <tr><td>56</td><td>Ja</td><td>→ 122</td></tr> <tr><td>44</td><td>Nei</td><td>→ 123</td></tr> </table> <p>100</p>	56	Ja	→ 122	44	Nei	→ 123	<p>126. Var det i disse 2 ukene noen (andre) dager da De hadde nedsatt aktivitet i Deres daglige gjøremål på grunn av sykdom eller skade?</p> <table border="1"> <tr><td>12</td><td>Ja</td></tr> <tr><td>88</td><td>Nei</td></tr> </table> <p>100</p>	12	Ja	88	Nei																																									
56	Ja	→ 122																																																		
44	Nei	→ 123																																																		
12	Ja																																																			
88	Nei																																																			
<p>122. Hvilken utdanning er dette?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)</th> <th colspan="2">Normal varighet</th> </tr> <tr> <th>For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år</th> <th>For utd. på deltid, oppgi ca. timetall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> <p style="text-align: right;">675-676</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/></p>	Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)	Normal varighet		For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år	For utd. på deltid, oppgi ca. timetall													<p>127. STILLES TIL IO SOM HAR SVART JA PÅ SPM. 125 ELLER 126. ANDRE GAR TIL SPM. 131.</p> <p>Hvor mange dager i 2-ukersperioden var De LES SVARALTERNATIVENE OG FØR OPP ANTALL DAGER FOR HVERT SVARALTERNATIV</p> <table border="1"> <tr><td>Innlagt i helseinstitusjon</td><td>682-683</td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>Helt sengeliggende hjemme</td><td>684-685</td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>Delvis sengeliggende hjemme</td><td>686-687</td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>Oppgående, men ikke i full aktivitet ...</td><td>688-689</td><td><input type="text"/></td></tr> <tr><td>I full aktivitet</td><td>690-691</td><td><input type="text"/></td></tr> </table> <p style="text-align: right;">1, 4</p>	Innlagt i helseinstitusjon	682-683	<input type="text"/>	Helt sengeliggende hjemme	684-685	<input type="text"/>	Delvis sengeliggende hjemme	686-687	<input type="text"/>	Oppgående, men ikke i full aktivitet ...	688-689	<input type="text"/>	I full aktivitet	690-691	<input type="text"/>																			
Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)		Normal varighet																																																		
	For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år	For utd. på deltid, oppgi ca. timetall																																																		
Innlagt i helseinstitusjon	682-683	<input type="text"/>																																																		
Helt sengeliggende hjemme	684-685	<input type="text"/>																																																		
Delvis sengeliggende hjemme	686-687	<input type="text"/>																																																		
Oppgående, men ikke i full aktivitet ...	688-689	<input type="text"/>																																																		
I full aktivitet	690-691	<input type="text"/>																																																		
<p>123. Har De noen gang holdt på med noen utdanning som De ikke fullførte? Vi tenker på utdanning der skolegangen eller studiene normalt varer minst 5 måneder.</p> <table border="1"> <tr><td>10</td><td>Ja</td><td>→ 124</td></tr> <tr><td>90</td><td>Nei</td><td>→ 125</td></tr> </table> <p>100</p>	10	Ja	→ 124	90	Nei	→ 125	<p>SPM. 128-130 GJELDER PERSONER SOM HAR ET INNTEKSTGIVENDE ARBEID (JA PÅ SPM. 33 ELLER PÅ SPM. 34). ANDRE GAR TIL SPM. 131.</p> <p>128. For disse 2 ukene (VIS PÅ KALENDEREN) vil vi gjerne ha en oversikt over arbeidsdager og sykefraværsdager.</p> <p>a. Hvilke av dagene i 2-ukers perioden var De på arbeid eller skulle De vært på arbeid?</p> <p>b. Hvilke av dagene i 2-ukers perioden var De fraværende fra arbeid på grunn av egen sykdom eller skade? REGN OGSA MED DAGER DE VAR FRAVERENDE P.G.A. SYKDOM MER ENN HALVPARTEN AV ARBEIDSDAGEN.</p> <p style="text-align: right;">692-699</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/></p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td>M</td><td>Ti</td><td>O</td><td>To</td><td>F</td><td>L</td><td>S</td><td>M</td><td>Ti</td><td>O</td><td>To</td><td>F</td><td>L</td><td>S</td> </tr> <tr> <td>700-713</td> <td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td> </tr> <tr> <td>714-727</td> <td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td><td><input type="text"/></td> </tr> </table> <p style="text-align: right;">Arbeidsdager Sykefraværsdager</p>		M	Ti	O	To	F	L	S	M	Ti	O	To	F	L	S	700-713	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	714-727	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10	Ja	→ 124																																																		
90	Nei	→ 125																																																		
	M	Ti	O	To	F	L	S	M	Ti	O	To	F	L	S																																						
700-713	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																						
714-727	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>																																						
<p>124. Hvilken utdanning var dette?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)</th> <th colspan="2">Normal varighet</th> </tr> <tr> <th>For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år</th> <th>For utd. på deltid, oppgi ca. timetall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> <p style="text-align: right;">678-679</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/></p>	Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)	Normal varighet		For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år	For utd. på deltid, oppgi ca. timetall										<p>129. STILLES TIL IO SOM VAR FRAVERENDE FRA ARBEID SISTE ARBEIDSDAG I PERIODEN. ANDRE GAR TIL SPM. 130.</p> <p>Var De fraværende fra arbeid første arbeidsdag etter 2-ukers perioden?</p> <table border="1"> <tr><td>728</td><td> </td></tr> <tr><td>1</td><td>Ja</td></tr> <tr><td>2</td><td>Nei</td></tr> </table>	728		1	Ja	2	Nei																															
Utdanningens art (oppgi kurstype, linje eller fagområde og eventuelt skolens navn)		Normal varighet																																																		
	For utd. på heltid, oppgi mnd. eller år	For utd. på deltid, oppgi ca. timetall																																																		
728																																																				
1	Ja																																																			
2	Nei																																																			

<p>130. STILLES TIL IO SOM VAR FRAVÆRENDE FRA ARBEID FØRSTE ARBEIDSDAG I PERIODEN. ANDRE GÅR TIL SPM. 131.</p> <p>Hvor mange arbeidsdager i alt var De fraværende fra arbeid under dette sykefraværet? Regn også med eventuelle dager før 2-ukers perioden, da De var borte fra arbeid i forbindelse med dette sykefraværet?</p> <p>HVIS IO HADDE MER ENN ETT SYKEFRAVÆR I 2-UKERS PERIODEN, SPØR OM DET FØRSTE FRAVÆRET I PERIODEN.</p> <p>FRAVÆRSDAGER ETTER 2-UKERS PERIODEN SKAL IKKE REGNES MED.</p> <p>729-730 <input type="text"/> , <input type="text"/> Antall dager i 2-ukers perioden</p> <p>731-733 <input type="text"/> , <input type="text"/> Antall arbeidsdager før 2-ukers perioden</p>	<p>134. Hva er det?</p> <p>OPPFØLGINGSSPØRSMAL:</p> <p>a) Kan De forklare det litt nærmere b) Hva sa legen at det var c) Hvor på kroppen er det De er plaget</p>
<p>131. STILLES TIL IO SOM HAR ARBEID (JA PÅ SPM. 33 ELLER PÅ SPM. 34) OG SOM HAR BARN UNDER 16 ÅR (SE SPM. 2 ELLER 5). ANDRE GÅR TIL SPM. 133.</p> <p>Har De i løpet av denne 2-ukers perioden vært fraværende fra arbeid på grunn av sykdom eller skade hos barna?</p> <p>☐ 1 Ja → 132 ☐ 49 Nei → 133 ☐ 50 Har ikke barn under 16 år/uoppgitt 100 N = 2 571</p>	<p>Tilfelle nr. UTFØRLIG BESKRIVELSE AV SYKDOMMEN/SKADEN/LIDELSEN. SE OPPFØLGINGSSPØRSMAL</p> <p>Når fikk De sykdommen/skaden/lidelsen?</p> <p>741-742 <input type="text"/> , <input type="text"/> Måned i 1979</p> <p>743 1 ☐ 1975-1978 2 ☐ Før 1975 8 ☐ Husker ikke</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 738-740</p>
<p>132. Hvor mange dager var De borte fra arbeid i 2-ukers perioden på grunn av sykdom eller skade hos barna?</p> <p>735-736 <input type="text"/> , <input type="text"/> Antall dager</p>	<p>747-748 <input type="text"/> , <input type="text"/> Måned i 1979</p> <p>749 1 ☐ 1975-1978 2 ☐ Før 1975 8 ☐ Husker ikke</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 744-746</p>
<p>133. Har De noen sykdom eller lidelse av mer varig natur, noen virkning av skade eller noe handikap? Ta med alle slike tilfeller, også de som De betrakter som forholdsvis bagatellmessige.</p> <p>VIS KORT 14 HVIS IO SVARER NEI, ELLER NÅR IO IKKE HUSKER FLERE SYKETILFELLER.</p> <p>☐ 47 Ja → 134 ☐ 53 Nei → 135 100</p>	<p>753-754 <input type="text"/> , <input type="text"/> Måned i 1979</p> <p>755 1 ☐ 1975-1978 2 ☐ Før 1975 8 ☐ Husker ikke</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 750-752</p>
	<p>759-760 <input type="text"/> , <input type="text"/> Måned i 1979</p> <p>761 1 ☐ 1975-1978 2 ☐ Før 1975 8 ☐ Husker ikke</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 756-758</p>
	<p>765-766 <input type="text"/> , <input type="text"/> Måned i 1979</p> <p>767 1 ☐ 1975-1978 2 ☐ Før 1975 8 ☐ Husker ikke</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 762-764</p>
	<p>771-772 <input type="text"/> , <input type="text"/> Måned i 1979</p> <p>773 1 ☐ 1975-1978 2 ☐ Før 1975 8 ☐ Husker ikke</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 768-770</p>
	<p>777-778 <input type="text"/> , <input type="text"/> Måned i 1979</p> <p>779 1 ☐ 1975-1978 2 ☐ Før 1975 8 ☐ Husker ikke</p> <p>FOR BYRÆT <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 774-776</p>

<p>135. STILLES TIL PERSONER SOM HAR OPPGITT MINST ETT SYKE-TILFELLE I SPM. 134.</p> <p>Medfører denne/disse sykdommen(e) noen begrensning i Deres arbeidsevne (INNTEKSGIVENDE ARBEID, HUSARBEID, SKOLEGANG/STUDIER). Vil De si sykdommen(e) begrenser arbeidsevnen i høy grad, i noen grad eller ikke i det hele tatt?</p> <p>☐ 10 I høy grad ☐ 19 I noen grad ☐ 71 Ikke i det hele tatt/ingen kronisk sykdom 100</p>	<p>143. Kan De uten hjelp av andre klare følgende daglige gjøremål?</p> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>Ja</td> <td>Nei</td> <td colspan="2">Funksjons- evne ikke nedsatt/ uoppgitt</td> </tr> <tr> <td>Dagligvareinnkjøp</td> <td>☐ 14</td> <td>☐ 3</td> <td>☐ 82</td> <td>☐ 100</td> </tr> <tr> <td>Vask og rengjøring av boligen/leiligheten</td> <td>☐ 13</td> <td>☐ 5</td> <td>☐ 82</td> <td>☐ 100</td> </tr> <tr> <td>Av- og påkledning</td> <td>☐ 17</td> <td>☐ 0</td> <td>☐ 82</td> <td>☐ 100</td> </tr> </table>		Ja	Nei	Funksjons- evne ikke nedsatt/ uoppgitt		Dagligvareinnkjøp	☐ 14	☐ 3	☐ 82	☐ 100	Vask og rengjøring av boligen/leiligheten	☐ 13	☐ 5	☐ 82	☐ 100	Av- og påkledning	☐ 17	☐ 0	☐ 82	☐ 100
	Ja	Nei	Funksjons- evne ikke nedsatt/ uoppgitt																		
Dagligvareinnkjøp	☐ 14	☐ 3	☐ 82	☐ 100																	
Vask og rengjøring av boligen/leiligheten	☐ 13	☐ 5	☐ 82	☐ 100																	
Av- og påkledning	☐ 17	☐ 0	☐ 82	☐ 100																	
<p>Vi skal nå stille en del spørsmål om førlighet, syn og hørsel. Vi tenker i disse spørsmål ikke på helt forbigående problemer De eventuelt har nå.</p> <p>136. Kan De gå i trapper (opp og ned) uten besvær?</p> <p>☐ 92 Ja ☐ 7 Nei 100</p>	<p>144. Vi skal nå stille noen spørsmål om De har hatt bestemte plager i løpet av de siste 6 måneder.</p> <p>Har De i løpet av de siste 6 måneder ofte, av og til eller aldri</p> <table border="0"> <tr> <td></td> <td colspan="3">I løpet av de siste 6 måneder</td> </tr> <tr> <td>LES OPP</td> <td>Ofte</td> <td>Av og til</td> <td>Aldri</td> </tr> <tr> <td>a. Vært plaget av svært kraftig hjertebank uten at De på forhånd har anstrengt Dem?</td> <td>☐ 2</td> <td>☐ 9</td> <td>☐ 89 100</td> </tr> <tr> <td>b. Vært plaget av nervøsitet, angst eller rastløshet?</td> <td>☐ 5</td> <td>☐ 19</td> <td>☐ 76 100</td> </tr> <tr> <td>c. Følt Dem deprimert og nedfor, slik at De ikke orket noen ting?</td> <td>☐ 3</td> <td>☐ 16</td> <td>☐ 80 100</td> </tr> </table> <p style="text-align: right;">798-800 FOR BYRAET ☐</p>		I løpet av de siste 6 måneder			LES OPP	Ofte	Av og til	Aldri	a. Vært plaget av svært kraftig hjertebank uten at De på forhånd har anstrengt Dem?	☐ 2	☐ 9	☐ 89 100	b. Vært plaget av nervøsitet, angst eller rastløshet?	☐ 5	☐ 19	☐ 76 100	c. Følt Dem deprimert og nedfor, slik at De ikke orket noen ting?	☐ 3	☐ 16	☐ 80 100
	I løpet av de siste 6 måneder																				
LES OPP	Ofte	Av og til	Aldri																		
a. Vært plaget av svært kraftig hjertebank uten at De på forhånd har anstrengt Dem?	☐ 2	☐ 9	☐ 89 100																		
b. Vært plaget av nervøsitet, angst eller rastløshet?	☐ 5	☐ 19	☐ 76 100																		
c. Følt Dem deprimert og nedfor, slik at De ikke orket noen ting?	☐ 3	☐ 16	☐ 80 100																		
<p>137. Kan De gå en 5 minutters tur i noenlunde raskt tempo uten vansker?</p> <p>☐ 91 Ja ☐ 8 Nei 100</p>	<p>145. SPM. 145 STILLES TIL IO MED AVMERKING FOR "OFTE" ELLER "AV OG TIL" PÅ MINST ETT AV SPM. 144 a-c. ANDRE GAR TIL SPM. 146.</p> <p>Førte disse plagene til nedsatt arbeidsevne eller vansker i kontakten med andre mennesker? Vil De si i høy grad, i noen grad eller i liten grad?</p> <p>☐ 3 I høy grad ☐ 8 I noen grad ☐ 89 I liten grad/aldri psykiske plager 100</p>																				
<p>138. Kan De løpe en kortere strekning, si 100 meter, om De har det travelt?</p> <p>☐ 82 Ja ☐ 17 Nei 100</p>	<p>146. Har De i løpet av de siste 6 måneder brukt beroligende midler eller medisiner for nervene som ble forordnet av lege? Vil De si jevnlig, av og til eller aldri?</p> <p>☐ 4 Jevnlig ☐ 7 Av og til ☐ 88 Aldri 100</p>																				
<p>139. Kan De uten vansker bære en gjenstand på 5 kilo over en kortere strekning, si 10 meter?</p> <p>☐ 94 Ja ☐ 5 Nei 100</p>	<p>Vi skal til slutt stille noen spørsmål om flytting og om kontakter med familie, slekt og venner.</p> <p>147. Hvor lenge omtrent har De bodd her på stedet?</p> <table border="0"> <tr> <td>☐ 5 Under 1 år</td> <td rowspan="5">} → 148</td> </tr> <tr> <td>☐ 17 1 - 4 år</td> </tr> <tr> <td>☐ 13 5 - 9 år</td> </tr> <tr> <td>☐ 20 10 - 19 år</td> </tr> <tr> <td>☐ 25 20 år eller mer</td> </tr> <tr> <td>☐ 19 Bodd her siden fødselen</td> <td>→ 151</td> </tr> </table> <p>100</p>	☐ 5 Under 1 år	} → 148	☐ 17 1 - 4 år	☐ 13 5 - 9 år	☐ 20 10 - 19 år	☐ 25 20 år eller mer	☐ 19 Bodd her siden fødselen	→ 151												
☐ 5 Under 1 år	} → 148																				
☐ 17 1 - 4 år																					
☐ 13 5 - 9 år																					
☐ 20 10 - 19 år																					
☐ 25 20 år eller mer																					
☐ 19 Bodd her siden fødselen	→ 151																				
<p>140. Kan De uten vansker lese vanlig tekst i aviser (MED BRILLER OM NØDVENDIG)?</p> <p>☐ 97 Ja ☐ 2 Nei 100</p>	<p>148. Hvor bodde De det meste av tiden før De fylte 16 år?</p> <p>☐ 2 Utlandet → 149 ☐ 97 Norge → Kommune 100 N = 3 131</p> <p>Kommune (fylke): _____</p> <p style="text-align: right;">805-808 FOR BYRAET ☐</p>																				
<p>STILLES HVIS MINST ETT NEI PÅ SPØRSMÅLENE 136-141. ANDRE GAR TIL SPM. 144.</p> <p>142. Er De avhengig av hjelpemidler, f.eks. stokk, krykker, rullestol, førerhund eller liknende når De beveger Dem utenfor eller i boligen?</p> <p>KAN AVKRYSSSES AV INTERVJUER</p> <p>Pst.</p> <p>☐ Ikke avhengig av hjelpemidler ☐ 2 Stokk ☐ 0 Krykker, gåstol ☐ 0 Rullestol ☐ 0 Annet, spesifiser: _____</p>																					

149. Har De bodd andre steder enn her De bor i dag etter at De fylte 16 år?

- 65 Ja → 150
 35 Nei → 151
 100

150. Hvor mange forskjellige bosteder har De i alt hatt etter at De fylte 16 år?

FERIEOPPHOLD, VERNEPLIKT O.L. REGNES IKKE MED.

- 38 2-3 bosteder
 19 4-6 bosteder
 5 7-9 bosteder
 3 10 eller flere bosteder
 100

151. Er det noen forhold ved Deres nåværende bosted som gjør at De ikke ønsker å bli boende her, ønsker De å flytte av andre grunner, eller ønsker De å bli boende på det stedet der De nå bor?

VIS KORT 15

- 8 Ønsker å flytte på grunn av forhold på stedet → 152
 9 Ønsker å flytte av andre grunner → 153
 83 Ønsker å bli boende → 153
 100

152. Hvilke forhold ved Deres nåværende bosted gjør at De ikke ønsker å bli boende?

VIS KORT 15

MERK AV INNTIL TRE FORHOLD (DE VIKTIGSTE)

Pst.

- 7 Usikkert arbeid, vanskelig å få arbeid
 3 Det arbeid som er å få, er for dårlig betalt
 3 Det arbeid som er å få, er for dårlig ellers, er ikke i samsvar med yrkesplanene mine
 64 Boligforholdene og bomiljøet på stedet er ikke gode nok
 7 Dårlig klima, dårlig vær, mørkt
 5 Dårlige utdanningsmuligheter
 11 For langt fra slekt og venner
 25 Annet, spesifiser: _____

N = 323

153. Lever Deres foreldre?

- 43 Ja, begge
 5 Ja, far
 17 Ja, mor
 34 Nei, ingen → 155
 100

154. Hvor ofte omtrent treffer De deres foreldre/far/mor?

- 19 Bor sammen med foreldre
 13 Omtrent daglig
 28 Omtrent hver uke, men ikke daglig
 18 Omtrent hver måned, men ikke hver uke
 20 Noen ganger i året, men ikke hver måned
 2 Sjeldnere enn hvert år
 100 N = 2 540

155. Dersom De har søsken, hvor ofte omtrent treffer De noen av dem?

- 8 Har ingen søsken
 9 Bor sammen med søsken
 9 Omtrent daglig
 23 Omtrent hver uke, men ikke daglig
 21 Omtrent hver måned, men ikke hver uke
 26 Noen ganger i året, men ikke hver måned
 5 Sjeldnere enn hvert år
 100

FOR IO SOM HAR BARN SOM ER FYLT 16 AR (SE SPM. 2 OG 5). FOR ANDRE GA TIL SPM. 157.

156. Dersom De har barn som er flyttet hjemmefra, hvor ofte omtrent treffer De noen av dem?

- 10 Ingen barn er flyttet hjemmefra
 7 Omtrent daglig
 13 Omtrent hver uke, men ikke daglig
 6 Omtrent hver måned, men ikke hver uke
 6 Noen ganger i året, men ikke hver måned
 0 Sjeldnere enn hvert år
 58 Har ingen barn som er fylt 16 år/uoppgitt
 100

157. Hvor ofte omtrent treffer De andre slektninger? Regn med både egne og evt. ektefelles slektninger.

- 1 Har ingen slektninger
 12 Omtrent daglig
 29 Omtrent hver uke, men ikke daglig
 26 Omtrent hver måned, men ikke hver uke
 27 Noen ganger i året, men ikke hver måned
 5 Sjeldnere enn hvert år
 100

158. Er det noen av disse (altså foreldre/søsken/barn som har flyttet hjemmefra/andre slektninger) som bor mindre enn ½ times reisetid herfra?

Pst.

- 28 Nei, ingen
 21 Ja, foreldre
 36 Ja, søsken
 19 Ja, barn
 40 Ja, andre slektninger

159a) Bortsett fra medlemmer av Deres egen familie, har De noen gode venner her på stedet?

- 88 Ja → 159b
 11 Nei → 160
 1 Vet ikke → 160
 100

b) Hvor ofte omtrent er De sammen med disse?

- 18 Omtrent daglig
 46 Omtrent hver uke, men ikke daglig
 27 Omtrent hver måned, men ikke hver uke
 9 Noen ganger i året, men ikke hver måned
 0 Sjeldnere enn hvert år
 100 N = 3 415

160a) Har De noen gode venner som bor andre steder?

87	Ja	→ 160b
12	Nei	→ 161
1	Vet ikke	→ 161
100		

b) Hvor ofte omtrent er De sammen med disse?

3	Omtrent daglig
10	Omtrent hver uke, men ikke daglig
22	Omtrent hver måned, men ikke hver uke
55	Noen ganger i året, men ikke hver måned
10	Sjeldnere enn hvert år
100	N = 3 369

161. HVIS IO HAR SVART "JA" PA SPM. 159a) ELLER 160a) STILLES SPM. 161-163. ANDRE GAR TIL SPM. 164.

Hvis De har flere gode venner, pleier disse vennene å omgås hverandre?

1	Har bare en venn
10	Ingen omgås hverandre
46	Noen omgås hverandre
26	De fleste omgås hverandre
7	Alle omgås hverandre
5	Vet ikke
5	Har ingen gode venner/uoppgitt
100	

162. Bortsett fra medlemmer av Deres egen familie, har De noen som står Dem nær, og som De kan snakke helt fortrolig med?

66	Ja
24	Nei
6	Vet ikke
4	Har ingen gode venner/uoppgitt
100	

163. Har De noen venner fra barne- eller ungdomsårene som De har holdt kontakten med opp gjennom årene?

73	Ja
23	Nei
4	Har ingen gode venner/uoppgitt
100	

164. Hvor mange familier/husstander i nabolaget kjenner De så godt at dere besøker hverandre av og til?

24	Ingen
12	1
15	2
21	3-4
28	5 eller flere
100	

165. Når det gjelder flytting til og fra dette nabolaget, vil De si at det foregår lite, noe eller mye flytting her?

74	Lite
14	Noe
8	Mye
3	Vet ikke
100	

166. Vi skal nå stille noen spørsmål om hvor ofte dere utveksler ulike tjenester med naboer. Hvor ofte omtrent hender det at dere og noen av naboene

	Måned- lig	Noen ganger i året	Sjeld- nere enn 1 gang pr. år	
--	---------------	--------------------------	---	--

a) Låner ting av hverandre, såsom redskaper, dagligvarer o.l.?	18	37	15	29	100
b) Ser etter leilighet/hus/hage, tar inn avisen, vanner blomster o.l. når man er bortreist?	5	48	12	35	100
c) Passer barn, sitter barnevakt?	7	16	7	70	100
d) Hjelper til med arbeid, reparasjoner, transport, innkjøp o.l.?	7	26	12	55	100

SPM. 167 STILLES TIL PERSONER SOM ER I INNTEKTSGIVENDE ARBEID (SE SPM. 33 OG 34). ANDRE GAR TIL SPM. 169.

167. Er det noen blant dem De arbeider sammen med som De også pleier å omgås i fritiden?

HVIS JA: Hvor mange omtrent?

11	Nei, arbeider alene
37	Nei, ingen
16	Ja, 1
13	Ja, 2
14	Ja, 3-4
8	Ja, 5 eller flere
100	N = 2 571

168. Har De noen gode venner blant dem De arbeider sammen med?

72	Ja
15	Nei
1	Vet ikke
11	Arbeider alene
100	N = 2 571

169 A. Er De medlem av noen av følgende organisasjoner eller foreninger?

LES OPP EN ORGANISASJON/FORENING OM GANGEN FRA OPPSTILLINGEN NEDENFØR OG KRYSS AV FOR MEDLEMSKAP. HVIS "NEI", GA TIL NESTE ORGANISASJON/FORENING. HVIS "JA", STILL SPM. B, C OG D.

B. Vil De beskrive Dem selv som et svært aktivt, noe aktivt eller som et forholdsvis passivt medlem?

C. Har De noen tillitsverv i denne foreningen/organisasjonen, eller har De hatt noe verv i de siste 12 måneder?

D. Er dette en lokal forening der det hovedsakelig deltar personer fra det lokale miljøet?

	A Medlemskap	B Aktivitetsnivå	C Tillits- verv	D Lokal- forening
a) Fagforening	32 Ja 67 Nei 100	8 Svært aktiv 21 Noe aktiv 70 Forholdsvis passiv 100 N = 1 242	17 Ja 76 Nei 100 N = 1 242	53 Ja 37 Nei 100
b) Bransje-, nærings- eller yrkesorganisasjon	16 Ja 83 Nei 100	13 Svært aktiv 24 Noe aktiv 61 Forholdsvis passiv 100 N = 618	20 Ja 72 Nei 100 N = 618	45 Ja 42 Nei 100
c) Politisk parti (også partipolitisk ungdomslag og kvinneorganisasjon)	16 Ja 83 Nei 100	11 Svært aktiv 26 Noe aktiv 62 Forholdsvis passiv 100 N = 642	21 Ja 71 Nei 100 N = 642	66 Ja 23 Nei 100
d) Kristelig eller religiøs forening (også ungdoms- og kvinneorganisasjon)	9 Ja 90 Nei 100	41 Svært aktiv 38 Noe aktiv 18 Forholdsvis passiv 100 N = 365	36 Ja 59 Nei 100 N = 365	78 Ja 11 Nei 100
e) Idrettslag/-forening	27 Ja 72 Nei 100	26 Svært aktiv 29 Noe aktiv 43 Forholdsvis passiv 100 N = 1 065	24 Ja 69 Nei 100 N = 1 065	81 Ja 9 Nei 100
f) Kvinneorganisasjon, husmorlag, bondekvinnelag, kvinnesaksforening	5 Ja 94 Nei 100	20 Svært aktiv 32 Noe aktiv 42 Forholdsvis passiv 100 N = 182	25 Ja 63 Nei 100 N = 182	78 Ja 9 Nei 100
g) Helselag, sanitetsforening, Røde Kors o.l.	17 Ja 82 Nei 100	12 Svært aktiv 16 Noe aktiv 69 Forholdsvis passiv 100 N = 677	12 Ja 77 Nei 100 N = 677	72 Ja 13 Nei 100
h) Ungdomslag, pensjonistforening, foreldreforening ..	11 Ja 88 Nei 100	23 Svært aktiv 36 Noe aktiv 38 Forholdsvis passiv 100 N = 440	23 Ja 68 Nei 100 N = 440	79 Ja 9 Nei 100
i) Musikkforening, korps, sangkor, teatergruppe o.l. .	8 Ja 92 Nei 100	65 Svært aktiv 23 Noe aktiv 12 Forholdsvis passiv 100 N = 304	29 Ja 67 Nei 100 N = 304	84 Ja 8 Nei 100
j) Borettslag, boligbyggelag, leieboerforening	15 Ja 85 Nei 100	7 Svært aktiv 13 Noe aktiv 78 Forholdsvis passiv 100 N = 573	13 Ja 76 Nei 100 N = 573	
k) Velforening	11 Ja 89 Nei 100	11 Svært aktiv 16 Noe aktiv 71 Forholdsvis passiv 100 N = 419	17 Ja 74 Nei 100 N = 419	
l) Lokal interessegruppe, miljøgruppe, lokal aksjons- gruppe o.l.	4 Ja 95 Nei 100	29 Svært aktiv 38 Noe aktiv 29 Forholdsvis passiv 100 N = 156	37 Ja 47 Nei 100 N = 156	
m) Andre foreninger eller organisasjoner	16 Ja 84 Nei 100	29 Svært aktiv 30 Noe aktiv 37 Forholdsvis passiv 100 N = 605	26 Ja 65 Nei 100 N = 605	62 Ja 27 Nei 100
Spesifiser: _____				

FYLLES UT AV INTERVJUEREN

Intervjuet ble foretatt

Pst.

51 Med IO i enerom

24 Med ektefellen til stede en del av tiden

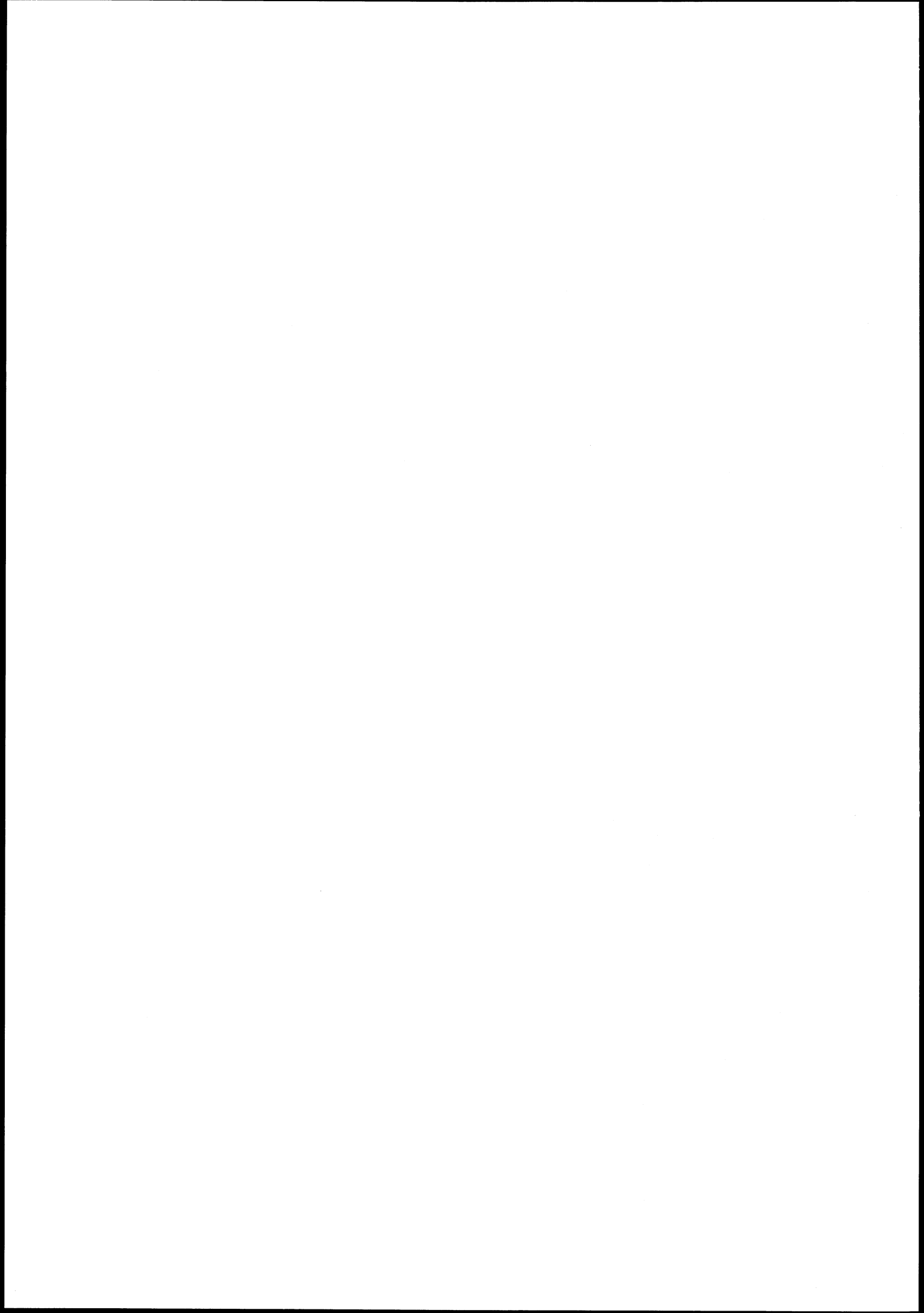
11 Med ektefellen til stede hele tiden

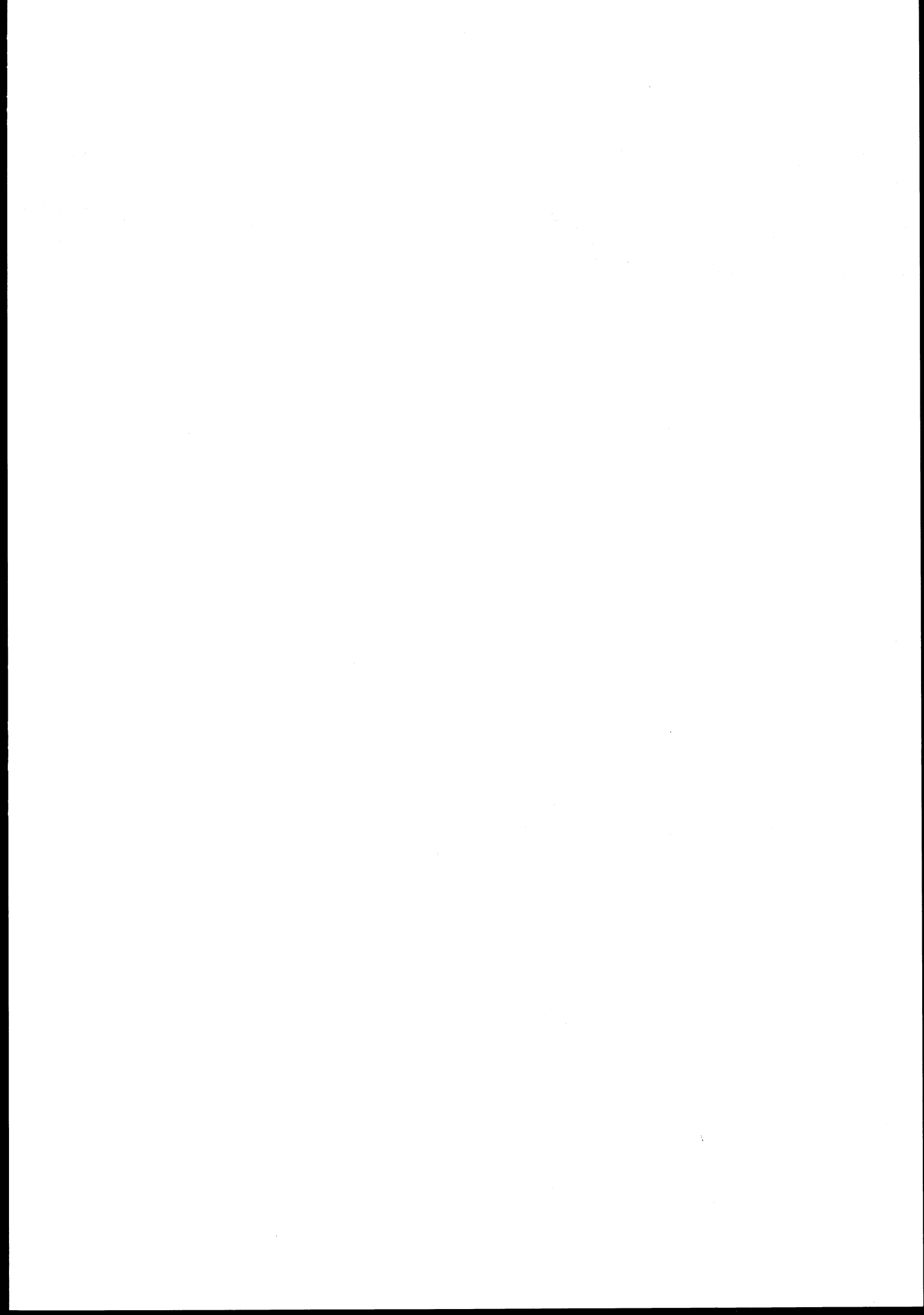
8 Med andre husholdningsmedlemmer til stede en del av tiden

5 Med andre husholdningsmedlemmer til stede hele tiden

Trykt 1981

- Nr. 81/2 Referansearkiv for naturressurs- og forurensningsdata 2. utgave Sidetall 424
Pris kr 20,00 ISBN 82-537-1233-2
- 81/3 Nils Håvard Lund: Byggekostnadsindeks for boliger Sidetall 127 Pris kr 15,00
ISBN 82-537-1232-4
- 81/4 Anne Lise Ellingsæter: Intervjuernes erfaringer fra arbeidskraftundersøkelsene
Rapport fra 99 intervjuere Field Work Experiences with the Labour Force Sample
Survey Reports from 99 Interviewers Sidetall 40 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1234-0
- 81/5 Bjørn Kjensli: Strukturundersøkelse for bygg og anlegg Vann- og kloakkanlegg
Sidetall 62 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1235-9
- 81/6 Erling Siring og Ib Thomsen: Metoder for estimering av tall for fylker ved hjelp av
utvalgundersøkelser Sidetall 42 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1509-9
- 81/7 Arne Ljones og Hans Viggo Sæbø: Temperaturkorrigering av energiforbruket
Sidetall 43 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1507-2
- 81/8 Morten Reymert: En analyse av faktorinnsatsen i Norges utenrikshandel med utvik-
lingsland og industriland Sidetall 55 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1506-4
- 81/9 Petter Longva: A System of Natural Resource Accounts Eit rekneskapsystem for
naturressursar Sidetall 26 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1540-4
- 81/10 Stein Erland Brun: Tilgangen på arbeidskraft i fylkene for årene 1971 - 1979
Sidetall 72 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1514-5
- 81/11 Eva Ivås og Kjell Roland: MODIS IV Detaljerte virkningstabeller for 1979
Sidetall 264 Pris kr 20,00 ISBN 82-537-1515-3
- 81/12 Helge Brunborg, Jan Mønnesland og Randi Selmer: Framskrivning av folkemengden etter
ekteskapelig status Sidetall 75 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1541-2
- 81/13 Adne Cappelen: Importinnhold i sluttleveringer Sidetall 20 Pris kr 10,00
ISBN 82-537-1545-5
- 81/14 MODIS IV Dokumentasjonsnotat nr. 16 Endringer i utgave 78-1 og 79-1 Sidetall 100
Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1549-8
- 81/15 Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene
1969 - 1981 Sidetall 74 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1554-4
- 81/16 Helgeturer 1978/79 Sidetall 23 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1560-9
- 81/17 Roy Østensen: Eie og bruk av personbil Foreløpige tall for 1979 og 1. kvartal 1980
Sidetall 42 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1566-8
- 81/18 Svein Homstvedt, Øyvind Lone og Tore Nesheim: Jordbruksareal ifølge jordregister og
utvalgstillinger. Metodiske forskjeller belyst med materiale fra Trøgstad kommune
Sidetall 62 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1598-6
- 81/19 Arne Faye: Holdninger til norsk utviklingshjelp 1980 Sidetall 62 Pris kr 15,00
ISBN 82-537-1562-5
- 81/20 Knut Fredrik Strøm: Konkurser i industri og varehandel Utvikling, hyppighet og
omfang Sidetall 31 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1569-2
- 81/21 Frank Foyn: Miljøverninvesteringer i industrien. Problemer ved kartlegging av
data Sidetall 34 Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1591-9
- 81/22 Petter R. Koren: Etterspørsel etter energi i norsk industri Sidetall 27
Pris kr 10,00 ISBN 82-537-1592-7
- 81/24 Levekårsundersøkelsen 1980 Dokumentasjon Del I Sidetall 67 Pris kr 15,00
ISBN 82-537-1612-5
- 81/25 Tor Haldorsen: Norske ferieformer Sidetall 112 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1611-7
- 81/26 Aktuelle skattetall 1981 Current Tax Data Sidetall 46 Pris kr 10,00
ISBN 82-537-1610-9
- 81/27 Tiril Vogt: Planregnskap Ressursregnskap for fysisk planlegging Sidetall 70
Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1614-1

Pris kr 15,00

Publikasjonen utgis i kommisjon hos H. Aschehoug & Co. og Universitetsforlaget, Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.

ISBN 82-537-1612-5
ISSN 0332-8422